

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

ปริญญานิพนธ์

ของ

นายพุทธิรักษา มหาพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๙๐

พ.๘๖๖๓

ร.๓

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

บทคัดย่อ

ของ

นายพุทธรักษา มหาจันทร์

๑๐ ก.ย. ๒๕๔๗

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม ๒๕๔๗

๖ ๒๕๐๙๐๐

พุทธรักษา มหาจันทร์. (2547). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสาย
กีฬา. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อารมณ นาวากาญจน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการ
กิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก
นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา จำนวน 217 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) และรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการการศึกษาวิจัย พบว่า

นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในระดับสูง โดยกลุ่มที่มี
อายุต่ำกว่า 40 ปี และ 40 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีลักษณะงาน ทั้งที่ปฏิบัติงานภายในและภายนอกสำนัก
งาน ต่างมีความต้องการกิจกรรมกลางแจ้งมากที่สุดเหมือนกัน และต้องการกิจกรรมเกมและ
กีฬาน้อยที่สุด สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ในประเภทกิจกรรมเกมและกีฬา พบว่า นักสื่อสารมวลชนสาย
กีฬา มีความคิดเห็นว่า องค์กรควรมีการจัดสรรงบประมาณสร้างสถานที่สำหรับเล่นและฝึกซ้อม
กีฬาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีความต้องการให้มีการแข่งขันกีฬาในประเภทต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี
ตามโอกาส นอกจากนี้ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมทางสังคม นักสื่อสารมวลชน
สายกีฬามีความเห็นว่า องค์กรควรจัดให้มีงานเลี้ยง งานประจำปีตามเทศกาลสำคัญต่าง ๆ
สำหรับกิจกรรมดนตรีและเพลง นัก สื่อสารมวลชน สายกีฬา มีข้อเสนอแนะว่า องค์กรควรจัดให้
มีการประกวดร้องเพลง ประกวดวงดนตรี รวมทั้งควรมีการเปิดเพลงในองค์กรเพื่อเป็นการผ่อนคลาย
ความตึงเครียดอันเกิดจากการทำงาน สำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง นักสื่อสารมวลชนสาย
กีฬา มีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวระหว่างพนักงานภายใน
องค์กร หรือบุคคลภายนอก ตามสถานที่ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

THE RECREATION NEED OF THE SPORT MASS COMMUNICATORS

AN ABSTACT

BY

PUTTARAKSA MAHAKANT

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University**

May 2004

Putharaksa Mahakant. (2004). *The Recreation Need of the Sport Mass Communicators*.

Master thesis , M.Sc. (Recreation Management).Bangkok : Graduate School ,

Srinakharinwirot University Advisor Committee:Asst.Prof. Dr.Arom Nawagarn,

Asst.Prof. Dr. Paiboon Onmung

The Objective of this survey research was to study the recreation need of Sport Mass Communicators. The samples, 217 sport mass communicators, were selected by stratified random sampling. The questionnaire was used to collect data and processing on computer program to percentage, arithmetic means and standard deviation.

The results reveal that Sport Mass Communicators need to meet high level of recreation . Outdoor Activity is significantly desired both for the sampling in the range of lower age 40 years and upper 40 years old who have been working inside an outside the organization as well. However, Sport and games activity are the least desired activity for Sport Mass Communicators.

The perspective and recommendation regarding Sport Mass Communicator's desirable recreation activity, especially game and sport concerns, reveals as the suggestion that the organization is supposed to allocate additional resources for sport facilities. Furthermore, they need to join in the sport competition annually or occasionally. Besides, the perspective and recommendation regarding social activity, they express the ideas that the organization is supposed it create the celebration yearly or specially festival. For musical activity, they suggest the organization to create singing or musical contest including turn the music on at the workplace to release tension during work constraint. For outdoor activity, the organization is recommended to create more trips for the official within the organization and also the persons outside the organization as well.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

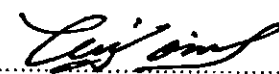
ของ
นายพุทธรักษา มหาขันธุ์

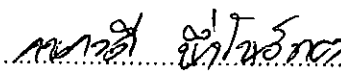
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

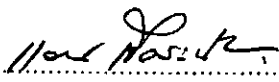

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ์ หะวานนท์)
วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวุฒิ พึ่งโพธิ์ทอง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผน เจียรน้อย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อีกทั้งให้การสนับสนุน และให้กำลังใจตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์ได้สำเร็จ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง กรรมการเพิ่มเติมที่ได้ให้คำปรึกษา และอาจารย์ ดร.ทรงพล ต่อนี้ ที่ได้แนะนำตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่ผู้อ่านได้รับจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณพ่อรังษี – คุณแม่พิศวง มหาขันธุ์ ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

พุทธรักษา มหาขันธุ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาความต้องการของมนุษย์.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	7
ประเภทของความต้องการ.....	8
ความหมายของนันทนาการ.....	9
ความสำคัญของนันทนาการ.....	15
คุณค่าของนันทนาการ.....	17
ประโยชน์ของนันทนาการ.....	18
ทฤษฎีทางนันทนาการ.....	20
พฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องกิจกรรมนันทนาการ.....	23
ขอบข่ายของนันทนาการ.....	24
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ.....	29
การวัดและประเมินผลทางนันทนาการ.....	32
ความหมายของการสื่อสารมวลชน.....	35
ประเภทของนักสื่อสารมวลชน.....	36
นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา.....	38
หน้าที่ของสื่อสารมวลชน.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) บทบาทของนักสื่อสารมวลชน.....	45
อิทธิพลในด้านต่าง ๆ ของสื่อสารมวลชน.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	50
งานวิจัยในประเทศ.....	51
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	56
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	56
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	58
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผล ข้ออภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	89
ความมุ่งหมายและวิธีการดำเนินการวิจัย.....	89
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	89
วิธีดำเนินการวิจัย.....	89
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	92
ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป.....	93
บรรณานุกรม.....	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก.....	101
ภาคผนวก ข.....	103
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	100

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในแต่ละองค์กรโดยแบ่งตามลักษณะงาน.....	57
2	จำนวนนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว อายุ และลักษณะงาน.....	62
3	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมเกมและกีฬา โดยรวม (N=210).....	63
4	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมทางสังคมโดยรวม โดยรวม (N=210).....	64
5	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมดนตรีและเพลง โดยรวม (N=210).....	65
6	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมกลางแจ้งโดยรวม (N=210).....	66
7	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทเกมของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยรวม (N=210).....	67
8	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป ด้านกิจกรรมเกมและกีฬา (N=210).....	69
9	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป ด้านกิจกรรมทางสังคม (N=210).....	70
10	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป ด้านดนตรี และเพลง (N=210).....	72
11	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป ด้านกิจกรรมเกมและกีฬา (N=210).....	74

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
12	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป (N=210).....	75
13	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป (N=210).....	77
14	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน และปฏิบัติงานภายนอก ด้านกิจกรรมทางสังคม (N=210).....	79
15	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน และปฏิบัติงานภายนอก ด้านดนตรีและเพลง (N=210).....	80
16	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน และปฏิบัติงานภายนอก ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง (N=210).....	82
17	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน (N=210).....	83
18	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ในด้านกิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยจำแนกตามอายุ.....	85
19	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ในด้านกิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยจำแนกตามลักษณะ.....	86

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 การสร้างความสดชื่นขึ้นมาใหม่ (Re+Creation).....	9
3 กิจกรรม (Activities).....	10
4 กระบวนการ (Process).....	12
5สวัสดิการสังคม-สถาบันทางสังคม (Social Welfare - Social Institute).....	13
6 รูปแบบการมีส่วนร่วม (Participation Model).....	21
7 แบบจำลองการเฝ้าประดูของไว้ท์.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจะพัฒนาประเทศไปสู่ความสำเร็จนั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยถึงปัจจัยพื้นฐานหลายประการด้วยกัน มนุษย์นับเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนา ให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ ประเทศใดที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ประเทศนั้นย่อมบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้โดยง่าย ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) มีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ในแนวความคิดที่ยึดหลักให้ "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการ ภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มี "คน" เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

วิธีการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ผลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจมีหลายวิธี กิจกรรมนันทนาการเป็นวิธีการหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ และเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหลัก ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการผ่อนคลายจากความตึงเครียดอันเกิดมาจากการทำงานในชีวิตประจำวัน และเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสุขและความพึงพอใจเป็นหลักจึงสามารถเข้าถึงตัวบุคคล และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ รายละเอียดของกิจกรรมนันทนาการในแต่ละจุดประสงค์มีเป้าหมายในการพัฒนาบุคคลที่แตกต่างกันออกไป เช่น กิจกรรมนันทนาการประเภทช่วยสร้างความผ่อนคลายความตึงเครียดของจิตใจ ประเภทช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือประเภทที่ก่อให้เกิดมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมนันทนาการที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาบุคคลนั้น มีหลากหลายรูปแบบ ดังนั้นการศึกษาถึงกิจกรรมนันทนาการในแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของทรัพยากรมนุษย์ที่มีความแตกต่างกัน จึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ เมื่อทราบถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการที่แท้จริงแล้ว จึงจะสามารถจัดสรรกิจกรรมนันทนาการในแต่ละประเภท เพื่อตอบสนองความต้องการกิจกรรมนันทนาการได้อย่าง

เหมาะสมอันจะส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพมนุษย์ในสังคมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งในสังคมประกอบด้วยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ หลากหลายอาชีพ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคคลมีความแตกต่างกันตามอาชีพ ความสนใจ รวมทั้งพื้นฐานครอบครัว โดยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมเป็นตัวกำหนดถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการที่แท้จริงของแต่ละบุคคล

องค์กรที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์องค์กรหนึ่ง คือ องค์กรสื่อสารมวลชน เพราะการสื่อสารมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคม วิวัฒนาการของสังคมจากอดีตจนถึงสภาพปัจจุบันรวมถึงการเปลี่ยนแปลงไปสู่อนาคตต่างต้องการการสื่อสารเป็นปัจจัยพื้นฐานทั้งสิ้น ดังนั้นประเทศที่กำลังพัฒนาจึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อสารมวลชน เพื่อช่วยในการยกระดับการพัฒนาของประชาชน ช่วยในการชี้นำและควบคุมกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตลอดจนช่วยสอนทักษะใหม่ ๆ ให้ประชาชนคุ้นเคยกับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป นักสื่อสารมวลชนนับเป็นกลุ่มบุคคลที่มีผลกระทบและถือเป็นกลไกสำคัญที่มีผลต่อการผลักดันและขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่การเจริญเติบโต ดังจะเห็นได้จากประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ในโลก รัฐต้องสามารถควบคุมและอยู่เหนือสื่อ จึงจะสามารถบริหารประเทศได้โดยไม่ก่อให้เกิดการทำลาย เสถียรภาพและความมั่นคงของภาครัฐ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา แม้สื่อจะมีอิสระในการนำเสนอข่าวสาร แต่หากมีเหตุการณ์สำคัญของ บ้านเมือง เช่น การทำสงครามกับประเทศ อิรัก สื่อจะกลายเป็นกระบอกเสียงของรัฐบาลในทันที โดยจะนำเสนอถึงเหตุผลในแง่ดีของการทำสงครามมากกว่าจะเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ให้เป็นกลางอย่างแท้จริงเป็นต้น นักสื่อสารมวลชนในสภาพของสังคมปัจจุบันปฏิบัติงานในองค์กรสื่อสารมวลชนต่าง ๆ อันได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อนิตยสาร และสื่อภาพยนตร์ โดยมีหน้าที่ผลิตสารขององค์กรสื่อสารมวลชนนั้น ๆ เพื่อส่งผ่านสื่อดังกล่าวไปสู่มวลชนผู้รับสาร ดังนั้นเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้ที่จัดอยู่ในฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพนักสื่อสารมวลชนจึงมีอยู่อย่างกว้างขวาง เช่น นักข่าว นักเขียน บรรณาธิการ ช่างภาพ คอลัมนิสต์ ผู้อ่านข่าว นักวิจารณ์ นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์ ผู้เขียนบท ผู้จัดรายการ เมื่อเจาะลึกเข้าไปในแต่ละประเภทของนักสื่อสารมวลชน พบว่า มีการแบ่งหน้าที่และประเภทของตนไว้อย่างชัดเจน เช่น นักสื่อสารมวลชนสายการเมือง นักสื่อสารมวลชนสายบันเทิง นักสื่อสารมวลชนสายอาชญากรรม นักสื่อสารมวลชนสายสาธารณะสุข นักสื่อสารมวลชนสายเศรษฐกิจ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา เป็นต้น ซึ่งนักสื่อสารมวลชนเหล่านี้ต่างมีภาระกิจหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไปตามความรับผิดชอบ แต่เมื่อประกอบกันแล้วต่างก็เป็นส่วนที่สัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบในการพัฒนาสังคมและประเทศในองค์กรรวม

นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีส่วนช่วยในการนำเสนอกิจกรรมนันทนาการต่อสังคม เนื่องจากกีฬานับเป็นกิจกรรมที่บุคคลให้ความสนใจ ในรูปแบบการออกกำลังกายและความบันเทิง ดังนั้นนักสื่อสารมวลชนสายกีฬานับเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ และอิทธิพลต่อสังคม ตลอดจนมีความเกี่ยวข้องกับสื่อแขนงต่าง ๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อนิตยสาร

อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการให้ทั้งข่าวสาร ความรู้ ความคิดเห็น ความบันเทิง ตลอดจนมีบทบาทเป็นตัวกลาง ในฐานะของผู้รายงานเหตุการณ์ทางด้านกีฬารวมทั้งมีบทบาทเป็นตัวเชื่อมในการถ่ายทอดข่าวสารจากแหล่งข่าวไปสู่มวลชนผู้รับสาร ตลอดจนมีบทบาทในการกลั่นกรองและตัดสินใจว่าควรส่งข่าวสารใดไปยัง ผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้ดู ซึ่งบทบาทเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่กลายเป็นอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้รับข่าวสาร อย่างไรก็ตาม ถึงแม้กีฬาจะเป็นกิจกรรมที่ให้ความบันเทิงและก่อให้เกิดการผ่อนคลายของบุคคลในสังคม แต่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในฐานะผู้ปฏิบัติงานกลับไม่ได้รับประโยชน์และผ่อนคลายความเครียดจากกิจกรรมกีฬานั้น ๆ ที่ได้นำเสนอให้กับมวลชน เนื่องจากถือเป็นภาระหน้าที่และเป็นการงานที่ต้องปฏิบัติ เช่น หากทำหน้าที่ในฐานะผู้นำเสนอหรือรายงานข่าวย่อมต้องอดนอนเพื่อปฏิบัติหน้าที่หากมีการแข่งขันหรือรายงานสดจากต่างประเทศที่เวลาแตกต่างจากประเทศไทย หรือหากทำหน้าที่เป็นผู้ติดต่อเทปรายการเพื่อนำเสนอ ก็อาจจะต้องดูรายการกีฬาซ้ำ ๆ เพื่อเลือกให้ได้ภาพของการนำเสนอที่ดีที่สุด ซึ่งย่อมทำให้เกิดการเบื่อบ่อยมากกว่าความบันเทิง เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาย่อมต้องการกิจกรรมนันทนาการหลากหลายรูปแบบ ที่สามารถตอบสนองความต้องการกิจกรรมนันทนาการ และเกิดผ่อนคลายจากภาระหน้าที่งานประจำได้ จากเหตุผลที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาเพื่อทราบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อันจะส่งผลถึงการออกแบบสร้างกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้มีศักยภาพในการทำงานที่ดีขึ้น เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดและนำเสนอ ข่าวสารด้านกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการกีฬา อันจะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการจะพัฒนาประเทศไปสู่ความสำเร็จได้อีกทางหนึ่ง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมนันทนาการในประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าวิจัย สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา จำนวน 327 คน (สถิติจากสมาคมนักข่าวช่างภาพกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2546)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มประชากรของ เกรจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan ; อ้างอิงจาก ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2529 : 458) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 210 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 อายุ

1.2 ลักษณะงาน

2. ตัวแปรตาม

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความต้องการ หมายถึงความประสงค์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

กิจกรรมนันทนาการ หมายถึงกิจกรรมที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาเข้าร่วมในเวลาว่างด้วยความสมัครใจให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินถูกต้องตามกฎหมายและวัฒนธรรม ประเพณี แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรี และเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมเกมและกีฬา หมายถึงกิจกรรมเพื่อการแสดงออกที่มีวิธีการเล่น การแข่งขัน ที่มีกฎ ระเบียบ และกติกา มีชนิดกีฬาและเกมมากมาย เกมได้แก่ โยนห่วง หมากรุก หมากรอก หมากล้อม ปาลูกดอก กีฬา ได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตัน เทนนิส ปิงปอง เซปักตะกร้อ เปตอง แชนด์บอล

กิจกรรมทางสังคม หมายถึงกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคมของบุคคลและกลุ่มที่ยังไม่รู้จักกันให้รู้จักกัน บุคคลและกลุ่มที่รู้จักกันแล้วให้มีความสัมพันธ์อันดีมากยิ่งขึ้น ได้แก่ งานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี งานกีฬา

กิจกรรมดนตรีและเพลง หมายถึงกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ความสุข ความสนุกสนาน องค์ประกอบของดนตรีและเพลง ได้แก่ ประกาดร้องเพลง ฟังเพลง การเต้นประกอบเพลง

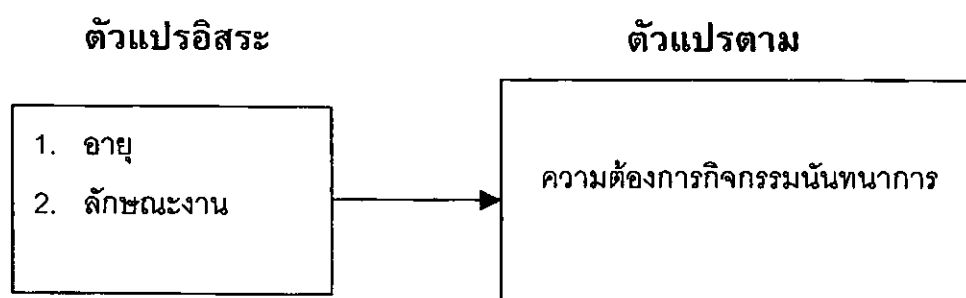
กิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึงเป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา เพื่อสุขภาพ ทั้งทางกาย อารมณ์และจิตใจ ได้แก่ การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม การปลูกต้นไม้ ธรรมชาติศึกษา

นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา หมายถึง ผู้ที่ทำงานในองค์กรสื่อสารมวลชนในสายงานกีฬาที่ทำหน้าที่ในการผลิตสารขององค์กรสื่อสารมวลชน เพื่อส่งผ่านสื่อ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์

อายุ หมายถึง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และ 40 ปี ขึ้นไป

ลักษณะงาน หมายถึง ลักษณะการทำงานของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยแบ่งเป็นนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน และนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. ความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาด้านความต้องการของมนุษย์
 - 1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 1.2 ประเภทของความต้องการ
2. นันทนาการ
 - 2.1 ความหมายของนันทนาการ
 - 2.2 ความสำคัญของนันทนาการ
 - 2.3 คุณค่าของนันทนาการ
 - 2.4 ประโยชน์ของนันทนาการ
 - 2.5 ทฤษฎีทางนันทนาการ
 - 2.6 พฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องกิจกรรมนันทนาการ
 - 2.7 ขอบข่ายของนันทนาการ
 - 2.8 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
 - 2.9 การวัดและประเมินผลทางนันทนาการ
3. การสื่อสารมวลชน
 - 3.1 ความหมายของการสื่อสารมวลชน
 - 3.2 ประเภทของนักสื่อสารมวลชน
 - 3.3 หน้าที่ของสื่อสารมวลชน
 - 3.4 บทบาทของนักสื่อสารมวลชน
 - 3.5 อิทธิพลในด้านต่าง ๆ ของสื่อสารมวลชน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาความต้องการของมนุษย์

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการ (Needs) หมายถึง สภาพการณ์ขาดความสมดุลภายในร่างกายมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้หรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ร่างกายเข้าสู่สภาพสมดุลดั้งเดิม

ซูซา จันทน์เอม (2529 : 105) กล่าวว่า มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติ ถ้าได้บรรลุความต้องการตามความประสงค์ก็จะรู้สึกนิยม ชมชื่น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความต้องการเป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเพื่อสนองความต้องการหรือความจำเป็นให้จงได้ โดยแบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ ได้ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย ประกอบด้วย ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ หายใจ การขับถ่าย การเคลื่อนไหว และการพักผ่อน เป็นต้น
2. ความต้องการทางอารมณ์ และสังคม ประกอบด้วย ความต้องการความรักความปลอดภัย อิสรภาพและความสำเร็จ
3. ความต้องการทางสติปัญญา

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 80-92) ได้อธิบายว่า ความต้องการของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด และถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะทำให้เกิดความต้องการใหม่ขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น ความต้องการของมนุษย์จึงเป็นลำดับขั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านสรีระพื้นฐาน (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดทางด้านการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศอุณหภูมิ การหลับนอนและการออกกำลังกาย เป็นต้น
2. ความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) ต้องการความคุ้มครองปกป้อง ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย
3. ความต้องการด้านความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) อยากให้ตนเป็นที่รัก ยอมรับจากกลุ่ม
4. ความต้องการด้านการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) อยากให้ผู้อื่นยกย่องตน
5. ความต้องการด้านความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization) กระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อบรรลุความต้องการของตนเอง

ประเภทของความต้องการ

นักจิตวิทยาสังคมได้ทำการศึกษาความต้องการของมนุษย์พบว่ามียุุ่มากมายหลายร้อยประเภท และบางท่านได้ให้ชื่อไว้เป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังเช่น เมอร์เรย์ และคณะ (Geiwitz, 1980 : 253 - 255 citing Murray et al., 1938) เป็นนักทฤษฎีบุคลิกภาพรุ่นแรก ๆ ที่มีความคิดว่าบุคลิกภาพของคนเราน่าจะประกอบความต้องการต่าง ๆ เป็นลำดับ เมอร์เรย์กล่าวว่าความต้องการของมนุษย์เป็นศักยภาพหรือความพร้อมในการที่จะสนองตอบต่อสิ่งเร้าภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ เขาและคณะได้จัดทำบัญชีรายชื่อความต้องการทั้งหมดเท่าที่จำเป็นในการอธิบายจุดมุ่งหมายของพฤติกรรมของบุคคลเมื่ออยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะบัญชีรายชื่อความต้องการดังกล่าว จัดทำขึ้นโดยรวบรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตตามปกติของบุคคล ได้แก่ กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่มีการตั้งต้นและจบลงอย่างสมบูรณ์ โดยเมอร์เรย์และคณะได้เขียนรายงานความต้องการที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่จะสามารถอธิบายพฤติกรรมของบุคคลในเหตุการณ์ต่างๆได้ ความต้องการส่วนใหญ่เป็นความต้องการทางจิตใจและสังคม และมีความต้องการทางชีวภาพปะปนอยู่บ้าง ซึ่งสรุปเป็นหัวข้อหลัก ๆ ได้ดังนี้

1. ความต้องการด้านวัตถุสิ่งของ
2. ความต้องการใฝ่สูง และมีเกียรติยศชื่อเสียง
3. ความต้องการปกป้องเกียรติยศชื่อเสียง
4. ความต้องการแสดงอำนาจ
5. ความต้องการแสดงความก้าวร้าว
6. ความต้องการเป็นที่รักของผู้อื่น
7. ความต้องการใช้ความคิด
8. ความต้องการเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ความต้องการสนุกสนาน การพักผ่อนหย่อนใจ ความต้องการหลีกเลี่ยงคำติเตียนด้วยการหักห้ามความรู้สึกต่อต้านสังคมไว้

เครช และคณะ (Krech et al., 1962) ได้ศึกษาแรงจูงใจทางสังคมของมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ 6 ประเภท คือ

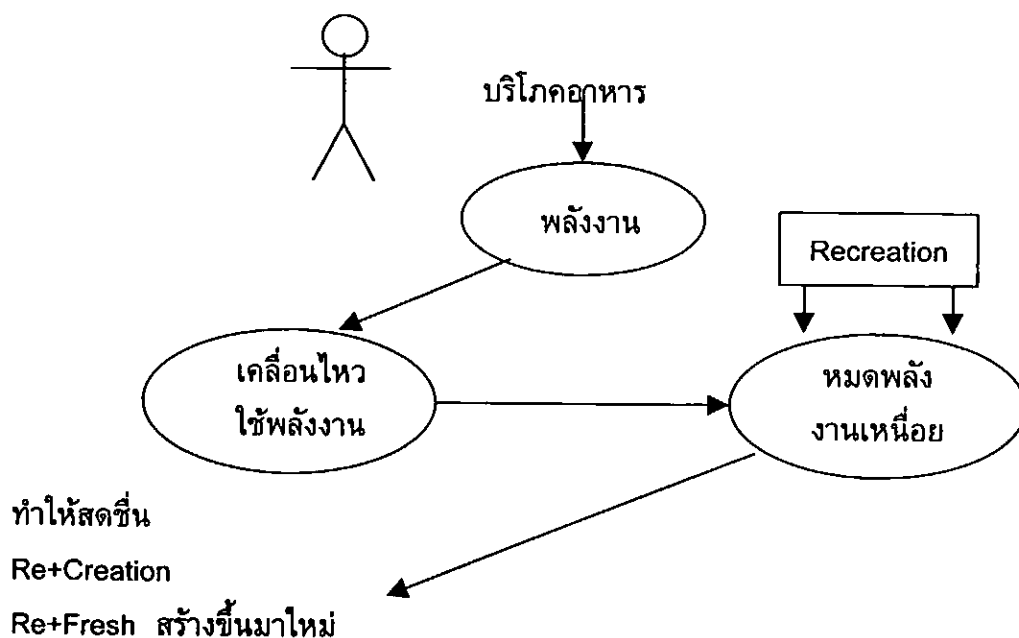
1. ความต้องการกอบโกย
2. ความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น
4. ความต้องการสำรวจและค้นคว้า
5. ความต้องการอำนาจ
6. ความต้องการเกียรติยศและชื่อเสียง

นันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

นันทนาการเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม โดยใช้เวลาว่างหรือเวลาอิสระเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายตามความสมัครใจและสนใจ นันทนาการมีความหมายหลายประการพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

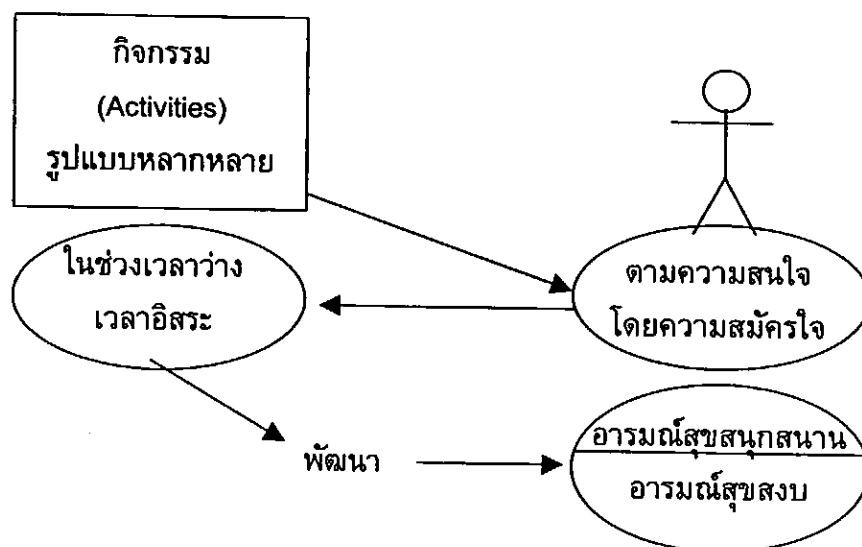
1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่นหรือการสร้างพลังขึ้นมาใหม่ (Re+Fresh, Re+Creation) เป็นความหมายเริ่มแรกที่ได้มีการอธิบายว่า การที่บุคคลได้รับประทานอาหารเข้าไปแล้วเปลี่ยนเป็นพลังงานโดยแรงขับภายในจะทำให้เขาต้องใช้พลังงานในรูปแบบของการเคลื่อนไหวหรือทำ กิจกรรมต่าง ๆ แล้วก่อให้เกิดการเหนื่อย เมื่อยล้า ดังนั้นบุคคลจึงต้องการนันทนาการเพื่อสร้างพลังขึ้นมาใหม่หรือสร้างความสดชื่นขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง หรือการที่บุคคลมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างความสดชื่นและพลังงานขึ้นมาใหม่ในรูปแบบของการเล่น การแสดงออกในด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ งานอดิเรก หรือไปท่องเที่ยว เป็นต้น ถือเป็นนันทนาการ

ภาพประกอบ 2 การสร้างความสดชื่น ขึ้นมาใหม่ (Re+Creation)

ที่มา : สมบัติ กาญจนกิจ (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว:17.

2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ซึ่งมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย การที่บุคคลหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของตน แล้วก่อให้เกิดผลการพัฒนาอารมณ์สุขสนุกสนาน และหรือสุขสงบ กิจกรรมในที่นี้หมายถึง กิจกรรมประเภทเกม กีฬา ศิลปะ ดนตรี การแสดงละคร การเดินทางท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม งานอาสาสมัคร งานอดิเรก กีฬาทำหาย เป็นต้น

ภาพประกอบ 3 กิจกรรม (Activities)

ที่มา : สมบัติ กาญจนกิจ (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.17.

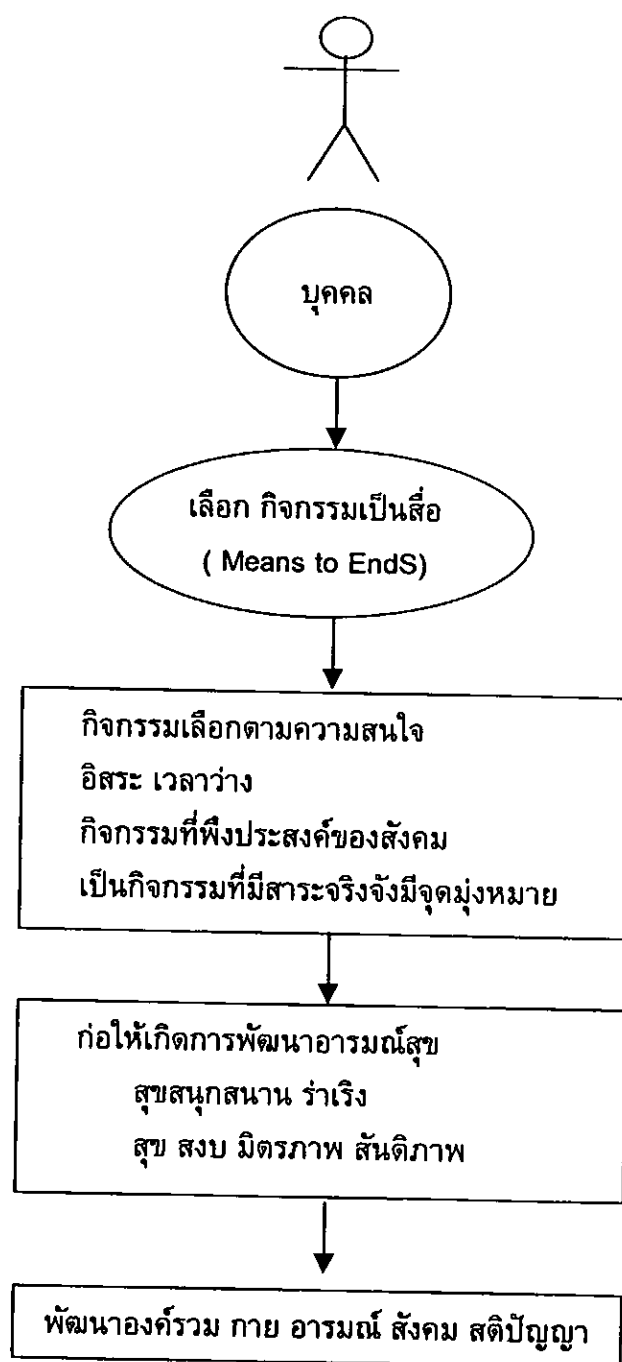
3. นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) กล่าวคือ นันทนาการเป็นกระบวนการในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคม โดยอาศัยกิจกรรม นันทนาการต่าง ๆ เป็นสื่อ ในช่วงเวลาว่าง เวลาอิสระ โดยที่บุคคลเข้าร่วมโดยความสมัครใจ หรือมีแรงจูงใจ แล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน และสงบสุข ผลของการเข้าร่วมกระบวนการอาจเรียกว่า ประสบการณ์ชีวิต ซึ่งนักนันทนาการ เกรย์ (Gray, 1972) ได้สรุปประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ จากการใช้ชีวิตเลือกกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งเป็นสื่อ แล้วก่อให้เกิดการพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ หรือเรียกว่า คุณภาพทางอารมณ์ (Emotional Quality : E.Q.) ใน 12 อันดับ ดังนี้

3.1 ความสนุกสนานร่าเริง (Fun, Enjoyment)

3.2 ความสุขสงบทางจิตใจ (Peaceful, Happy)

3.3 ความตื่นเต้น (Excitement)

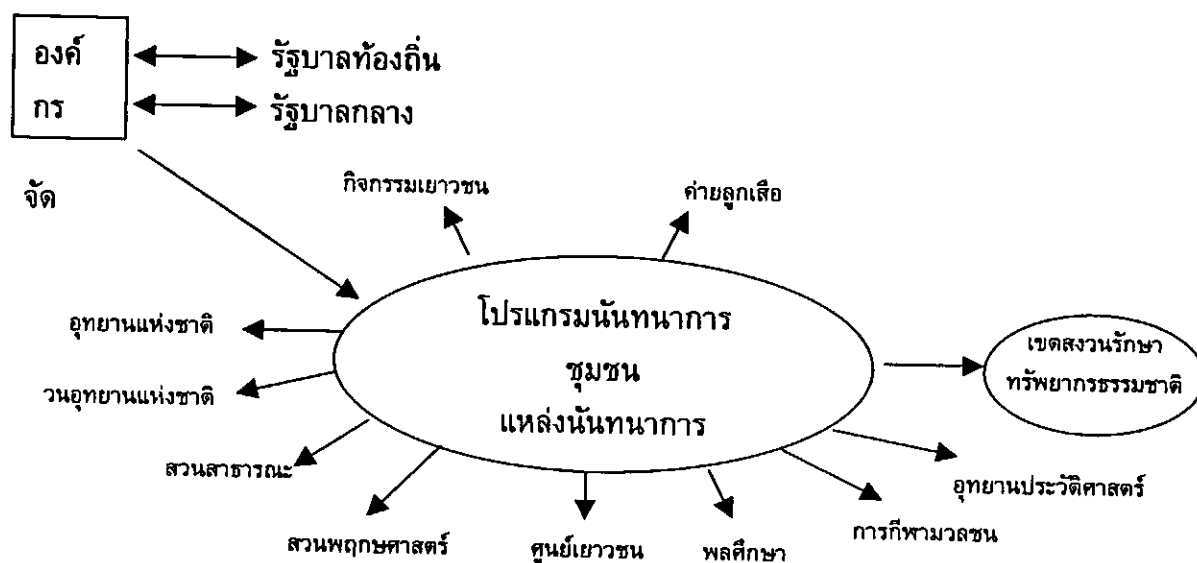
- 3.4 ความท้าทายและความเสี่ยงอันตราย (Challenge, Risk)
- 3.5 ความรู้สึกหยุดเวลาหยุดโลก (Time Distortion)
- 3.6 ความรู้สึกที่ดี (Better Feeling)
- 3.7 ความประทับใจ (Impression)
- 3.8 สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration)
- 3.9 การได้มีส่วนร่วม (Get Involvement)
- 3.10 ความสัมฤทธิ์ผล ความสำเร็จ (Achievement)
- 3.11 การได้บริการผู้อื่น (Service to others)
- 3.12 การผ่อนคลายและลดความตึงเครียด (Relaxation and Relief Tension)

ภาพประกอบ 4 กระบวนการ (Process)

ที่มา : สมบัติ กาญจนกิจ (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.18.

4. นันทนาการ หมายถึง สวัสดิการสังคม (Social Welfare) นันทนาการคือ สถาบันทางสังคม สวัสดิการทางสังคม ซึ่งรัฐบาลและฝ่ายบริหารท้องถิ่นจะต้องมีหน้าที่จัดการให้บริการแก่ชุมชน เพื่อสร้างบรรยากาศของเมืองและของประเทศให้น่าอยู่ มีความอบอุ่นใจ เช่น จัดอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ ศูนย์เยาวชน สวนสาธารณะ เป็นต้น

ภาพประกอบ 5 สวัสดิการสังคม – สถาบันทางสังคม (Social Welfare – Social Institute)
ที่มา : สมบัติ กาญจนกิจ (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. 19

5. นอกจากความหมายของนันทนาการตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นยังมีความหมายของนันทนาการอื่น ๆ อีกดังนี้

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2519 : 21) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง เรื่องของกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างโดยใช้ความสมัครใจเป็นหลักไม่มีการบังคับและได้รับความพึงพอใจและเพลิดเพลินใจจาก กิจกรรมนั้นเป็นหลักสำคัญ

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2534 : 277) เขียนถึงนันทนาการว่า หมายความว่า กิจกรรมที่ร่วมกันทำเพื่อให้เกิดความสนุกสนานและผ่อนคลายความตึงเครียด

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 14) สรุปไว้ว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ในช่วงเวลาว่าง โดยที่ผู้เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจ ความสุขใจ และแรงความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งเพื่อให้บุคคลได้คุณค่าทางสังคม พัฒนาทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้อง

เอนก หงส์ทองคำ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้อีกประการหนึ่ง คือ กิจกรรมต่างๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล นันทนาการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออกซึ่งความพอใจตามความต้องการ จึงควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นันทนาการควรเป็นกิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ ทำในเวลาว่าง และได้รับความพึงพอใจ

โดยสรุปกล่าวได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของนันทนาการประกอบด้วย

1. เป็นกิจกรรม (Activity)
2. ทำในเวลาว่าง (Leisure time)
3. โดยความสมัครใจ (Voluntary)
4. ให้ความสนุกเพลิดเพลิน (Pleasure)
5. ถูกต้องตามกฎหมายและวัฒนธรรม ประเพณี (In Law, Culture and Tradition)

นอกจากนี้จากการสำรวจความคิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "Recreation"

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 2) นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้คำตอบมากกว่า 200 คำตอบ ซึ่งพอจะสรุปคำอธิบายที่มีความแตกต่างกัน พอสังเขป เกี่ยวกับคำว่า "นันทนาการ" ได้ดังนี้

1. ความรู้สึกสัมผัสของบุคคลกับอุณหภูมิ รูป รส กลิ่น และเสียง
2. ช่วงเวลาที่สงบนิ่ง เช่น เวลาสมาธิ หรืออารมณ์สุขสงบ
3. ความคาดหวัง หรือผลลัพธ์ที่บุคคลเข้าร่วมกิจกรรม
4. ความทรงจำหรือสุนทรียภาพที่ละเอียดอ่อน ความประทับใจในอดีต
5. ช่วงเวลาที่หนีจากความวุ่นวาย เป็นเวลาที่อิสระ
6. ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมอาจเป็นประสบการณ์ใหม่หรือเดิมที่

สร้างความรู้สึกใหม่

7. การผ่อนคลายอารมณ์ และร่างกาย หลังจากงานที่เคร่งเครียด
8. กิจกรรมทดสอบความสามารถตนเองหรือกิจกรรมท้าทายใฝ่สัมฤทธิ์
9. กิจกรรมพัฒนาจินตนาการของบุคคล
10. กิจกรรมค้นหา และบุกเบิก เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

11. โอกาสสัมผัสธรรมชาติทั้งในด้านความประทับใจในความงามและความน่าสะพรึงกลัวของธรรมชาติ
 12. จุดเปลี่ยนแปลงของชีวิต แรงบันดาลใจ เป็นรางวัลสำหรับผู้ที่มีการเตรียมตัวพร้อม
 13. เหตุการณ์ที่สำคัญของชีวิต
 14. การรักษากฎระเบียบ หลักการที่ชัดเจน เป็นการควบคุมกลไกทางสังคม
 15. กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ ในด้านความรัก ความเข้าใจ มิตรภาพ มนุษยสัมพันธ์ และความต้องการของสมาชิกของกลุ่ม
 16. ประสบการณ์แห่งชีวิต และเป็นการระบายทางอารมณ์
 17. การพัฒนาบุคคล และพัฒนาคุณภาพชีวิต
 18. การเสริมสร้าง ความสดชื่น เป็นการเพิ่มพลังแก่บุคคล
 19. การสร้างประสบการณ์ร่วมในกลุ่มเช่นการทำงานหรือเล่นกีฬาเป็นทีมการผจญภัยเป็นทีม
 20. กิจกรรมเสี่ยงที่นำหazard เสี่ยง ตื่นเต้น
 21. การรวมสภาพทางกายและจิตใจ ในด้านความงาม จะเป็นการประสานงานที่ดี
 22. ความรู้สึก ความตื่นเต้น การมีอิสระ การควบคุม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมสุขสงบเป็นประสบการณ์ พลังกระตุ้นการตอบสนองทางอารมณ์
- ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ำนันทนาการมีความหมายที่หลากหลายประการด้วยกัน แต่ประเด็นหลักๆ กลับมีความหมายร่วมกัน ทั้งในแง่ของการเป็นกิจกรรมที่คนเข้าร่วมในเวลาวางด้วยความสมัครใจ ตลอดจนให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเป็นกิจกรรมที่ต้องทำตามกฎหมาย วัฒนธรรม และประเพณี โดยกิจกรรมนันทนาการเหล่านี้ แบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเภทมีความสำคัญ จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่าสื่อมวลชนสายกีฬามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทใด โดยอาศัยแนวคิดต่าง ๆ ดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษา

ความสำคัญของนันทนาการ

นันทนาการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่าวิถีการดำเนินชีวิตของคนเรานั้นได้เปลี่ยนแปลงไป จนเป็นผลให้ต้องมีปัจจัยที่หาเพิ่มเติมจากปัจจัยสี่ประการ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ ยารักษาโรค และอาหาร ปัจจัยที่หานี้ก็คือ การพักผ่อนหรือกิจกรรมนันทนาการ จากการเปลี่ยนแปลงนี้เองทำให้นันทนาการเริ่มมีบทบาท และมีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์เป็นอย่างมาก นันทนาการมีความสำคัญ หลายประการด้วยกัน สรุปได้ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคลนั้นหนทางการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตคนเรา นั้นหนการเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการทำงานและกิจวัตรประจำวัน แล้วคนเราต้องการใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อน เพื่อคลายความเครียดทางกาย ทางอารมณ์ เพื่อความพึงพอใจ และเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับชีวิตในโอกาสต่อไป

2. ความสำคัญต่อครอบครัว ครอบครัวเป็นสังคมหน่วยย่อยที่สุดและองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมอื่น ๆ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ กิจกรรมนันทนาการเป็นขบวนการหนึ่งทางสังคมที่เสริมสร้างให้คนรู้หน้าที่ รับผิดชอบ และรู้จักหลักการจัดการให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ การได้ใช้กิจกรรมนันทนาการในครอบครัวในโอกาสต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้าง สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัวให้มีความใกล้ชิด เข้าใจ รักและผูกพันกันมากยิ่งขึ้น

3. ความสำคัญต่อชุมชน ในประเด็นนี้มีนัยสำคัญสองประการ คือ นันทนาการสร้างชุมชนให้มีประโยชน์ประการหนึ่ง และองค์การชุมชนควรสร้างกิจกรรมนันทนาการเพื่อคุณภาพของชุมชนเองอีกประการหนึ่ง

ประการแรก นันทนาการช่วยสร้างสมาชิกของชุมชนให้มีเหตุผล มีคุณภาพดี มีประสิทธิภาพและกำลังงาน ที่ดีของชุมชน ทั้งนี้เพราะนันทนาการจะเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้สมาชิกชุมชนรู้หน้าที่ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนและแก่กลุ่ม รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตัว ดำรงตนเป็นพลเมืองดี ซึ่งเป็นการสร้างสมาชิกที่ดี ลดละปัญหาสังคม ลดปัญหาอาชญากรรม รวมไปถึงปัญหาของประเทศชาติ อีกประการหนึ่งสมาชิกที่ดีของชุมชน ย่อมเสริมสร้างสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วย

ประการที่สอง องค์การในชุมชนควรรับบทบาท หน้าที่ จัดบริการกิจกรรมนันทนาการให้แก่สมาชิกให้หลากหลายและทั่วถึง เพื่อบริการแก่สมาชิกตามความถนัด ความสนใจ ในโอกาส ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบบริการให้เปล่า และรูปแบบอื่น ๆ ตามสภาพความคล่องตัวของชุมชน

3. ความสำคัญของประเทศชาติ ความมั่นคงของประเทศชาติ มีองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการทหาร องค์ประกอบทุกด้านดังกล่าวมีพื้นฐานจากประชาชน ถ้าประชาชนมีสุขภาพดี มีจิตใจดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปราศจากโรค มีการศึกษาดี รู้จักหน้าที่ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติพร้อมเป็นกำลังหลักและสร้างความมั่นคงให้ประเทศชาติ

4. ความสำคัญต่อนานาชาติ ชุมชนนานาชาติที่พัฒนาแล้ว จากขบวนการพัฒนาบุคคล ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ย่อมรู้หน้าที่ บทบาท และมีความเข้าใจในสัมพันธภาพของมนุษยชาติ หลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง การปะทะอย่างรุนแรงใช้การเจรจาประนีประนอมด้วยเหตุผล ไม่ดูถูกกดขี่ข่มเหงกัน ในเรื่อง เชื้อชาติ สีผิว วัฒนธรรม ประเพณี ระบบการปกครอง และการที่ประชาชาติได้มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น กีฬาโอลิมปิก กีฬาภาคพื้นทวีป กีฬานานาชาติ กีฬา

สโมสร รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ สร้างความเข้าใจ ความรัก
 สมานฉันท์ให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง
 ทั้งต่อตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลกในภาพรวม หากขาดซึ่งกิจกรรม
 นันทนาการแล้วระบบของสังคมย่อมไม่อาจดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์

คุณค่าของนันทนาการ

บัทเลอร์ (Butler 1959 : 14 - 15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้
 สามารถสรุปได้ คือ

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
2. นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีของการแสดงออก และการพัฒนาตนเอง
3. การเล่น หรือนันทนาการ ช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโต และมีประสบการณ์ที่
 จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น
4. ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในชีวิต และกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่
 จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง
5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นการคบหา
 สมาคมซึ่งกันและกัน
6. นันทนาการ เป็นวิธีหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตกับ การทำงาน
 การพักผ่อน ความรักและความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน

ฟอง เกิดแก้ว และชาญเชวง เนตรสุวรรณ (2527:30) ได้กล่าวถึงคุณค่าทาง
 นันทนาการไว้ว่า นันทนาการมีวัตถุประสงค์ ในการมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ประการ
 ด้วยกัน คือ พัฒนาสุขภาพ มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นพลเมืองดี และพัฒนาตัวบุคคล

ไวส์คอปฟ์ (Weiskopf คงศักดิ์ เจริญรักษ์ 2527 : 80 – 81 อ้างอิงจาก ; weisxopt)
 ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่ให้ผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ต่อผู้
 เข้าร่วมดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยาเป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมนันทนาการ เป็น
 เครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้
 กลับคืนสภาพเดิมได้เร็ว นอกจากนี้ นันทนาการยังช่วยลดความตึงเครียด หรือความวิตกกังวล
2. นันทนาการกับผลทางร่างกายกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม และกีฬาจะช่วย
 ส่งเสริมสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วน
 ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต
 ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อ และระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลให้สามารถ
 ประกอบภารกิจประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วม มีการทำงาน และรับผิดชอบร่วมกัน มีการติดต่อประสานงานเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงเป็นการ ส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

ดังนั้น สรุปได้ว่า นอกจากนันทนาการจะมีความสำคัญต่อระบบโดยรวมของสังคมแล้ว มีคุณค่าไม่เพียงเฉพาะต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายของมนุษย์เท่านั้น หากยังมีผลต่อจิตใจของมนุษย์ รวมทั้งยังมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอีกด้วย

ประโยชน์ของนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ และ ดำรัส ดาราศักดิ์ (2520) คณิต เขียววิชัย (2529) และ จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528) ได้สรุปถึงคุณประโยชน์ของนันทนาการ ไว้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้บุคคลและชุมชนได้รับ ความสุข สนุกสนาน มีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้บุคคล และชุมชนพัฒนาสุขภาพจิต และสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต
3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรม และพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในทางไม่พึงประสงค์ ของเยาวชนเยาวชนและเด็กการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการ เสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรม นันทนาการการประเภทต่าง ๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจและได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้
4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีการที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้ในเรื่องของหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณค่าทาง สังคมเสรีประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม ความมีน้ำใจ การให้บริการรู้ จักอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของประชาชาติ
5. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุขรวมทั้ง ความสุข สนุกสนาน และความสุขสงบ ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใส และช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนา การควบคุมอารมณ์ และบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย
6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติกิจกรรมนันทนาการ เช่น การเล่นพื้นเมือง วิถี ชีวิตประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมการเรียนรู้ทัศนคติ และ ความซาบซึ้ง อันจักก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมือง ได้แก่กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ไร่เขา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ช่วยสอนผู้ที่เข้าร่วมได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ชาบซึ้ง และสามารถดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติ อันจักเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และประชาชาติของโลก

8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการ เพื่อการบำบัดเป็นกรรมวิธี และกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนป่วย ทั้งทางด้านร่างกายและสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรกประเภทประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และช่วยส่งเสริมความหวัง ความคิด และการใช้เวลาว่างแก่คนป่วย ซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬานันทนาการช่วยส่งเสริมการพัฒนาาร่างกายกิจกรรมนันทนาการทางสังคมช่วยสร้างขวัญกำลังใจของคนป่วย

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออก และละลายพฤติกรรมของกลุ่ม สร้างเสริมคุณค่าทางสังคม ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขกิจกรรมเกมกีฬา และกีฬาเพื่อการแข่งขัน และการอยู่ค่ายพักแรมช่วยฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะลดความเห็นแก่ตัว เสริมสร้างความสามัคคี และความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหารและตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดนกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร ตำรวจชายแดน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการตอบแทน ให้กำลังใจในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหาร และตำรวจชายแดน

กิจกรรมนันทนาการ นับเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ ต่อการพัฒนาคนโดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักๆ ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 15) ได้กล่าวสนับสนุนนันทนาการด้วยได้แก่

1. พัฒนาอารมณ์สุข

นันทนาการเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างและพัฒนาอารมณ์สุขของบุคคลและชุมชนโดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อกลางในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระการเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ สามารถก่อความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และหรือความสุขสงบ

2. เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่

กิจกรรมนันทนาการหลายอย่าง ช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้เข้าร่วม ทั้งนี้เพราะความหลากหลายของกิจกรรม เช่น กิจกรรมท่องเที่ยว ทักษะศึกษา เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ในสถานที่และทรัพยากรท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นทางด้านโบราณวัตถุ ทักษะภาพโบราณสถาน ศิลปะประเพณี วัฒนธรรม หรือสิ่งของหายากก็ตาม การเล่นเกมหรือกีฬาพื้นเมือง กีฬาสากล ศิลปะทัศนกรรม ดนตรี หรือวรรณกรรม การอ่าน พูด เขียน ตลอดจนนันทนาการนอกเมืองกลางแจ้ง นันทนาการทางสังคม ซึ่งมีความแตกต่างของกิจกรรมมากมาย ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และพื้นฐานเดิมของบุคคล หรือชุมชน

3. เพิ่มพูนประสบการณ์ใหม่

กระบวนการทางนันทนาการ ก่อให้เกิดการพัฒนาทางอารมณ์สุข ดังนั้น ทักษะนี้ ภาพความซาบซึ้ง ความประทับใจ ความสนใจ ความภาคภูมิใจ มุมหนึ่งหรือเสี้ยวหนึ่งแห่งความประทับใจ มุมสงบ สุขใจ อารมณ์สุข สนุกสนานเพลิดเพลิน และอารมณ์สุขสงบจึงเป็นประสบการณ์ หรือคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือชุมชนที่จะพึงหาได้กิจกรรมหลายอย่างต้องมีการเตรียมตัว เตรียมความพร้อม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม เสี่ยงท้าทายความสามารถ ผู้เข้าร่วมจะต้องมีการฝึกซ้อมเสริมสร้างความมั่นใจ ทักษะที่สร้างเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมบางอย่างเคยเข้าร่วมมาแล้วแต่ผู้เข้าร่วมอยากสร้างความประทับใจหรือความทรงจำเดิมเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

นันทนาการให้คุณค่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล และชุมชน ฝึกให้เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนด้วยความสนใจ และสมัครใจกิจกรรมอาสาสมัครให้คุณค่าการมีส่วนร่วมอาสาพัฒนาเกี่ยวข้องกับชุมชนอื่นให้กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์และกลุ่มสัมพันธ์

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2507 : คำนำ) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้เวลาว่างไปในกิจกรรมนันทนาการของบุคคล นอกจากจะเป็นการแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมประจำชาตินั้น ๆ แล้วยังเป็นการส่งเสริมให้บุคคลมีความประพฤติดี มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายดีมีอารมณ์มั่นคง ใจคอเบิกบาน มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และเป็นพลเมืองดีของสังคม และประเทศชาติอีกด้วย

ลูเทอร์ (Luther) ยังได้เห็นว่า กิจกรรมทางนันทนาการเท่านั้นที่สามารถช่วยป้องกันความประพฤติทางเกเรได้ และยิ่งกว่านั้น ยังทำให้คนมีความสง่างามอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า กิจกรรมนันทนาการมีประโยชน์ต่อการพัฒนา “คน” เป็นอย่างมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อม ช่วยให้บุคคลแต่ละคนมีความสุข และเป็นคนดีของสังคม รวมทั้งพลเมืองดีของประเทศ ตลอดจนช่วยลดและป้องกันพฤติกรรมที่ไม่ดี อันจะก่อให้เกิดปัญหากับส่วนรวมได้

ทฤษฎีนันทนาการ (Recreation Theory)

ทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ ได้มีนักวิชาการทำการศึกษาและพยายามอธิบาย แนวความคิดที่จะสามารถเข้าใจได้ง่ายหลายทฤษฎีได้อธิบายเกี่ยวกับนันทนาการในความหมายที่หลากหลายไม่กระจ่างหรือขัดแย้งนัก ส่วนใหญ่มีองค์ประกอบหลายสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การต้องการบริการ (Need-service) ความต้องการความพึงพอใจ (Satisfying) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม (Associated the activity) ให้คุณค่าทางสังคม (Of Value to Society) เป็นต้น ซึ่งกล่าวโดยสรุป ทฤษฎีทั้งหลายเน้นในเรื่องของคุณค่า ผลลัพธ์ และสิ่งที่ถูกต้องดีงาม นอกจากนี้ในการ

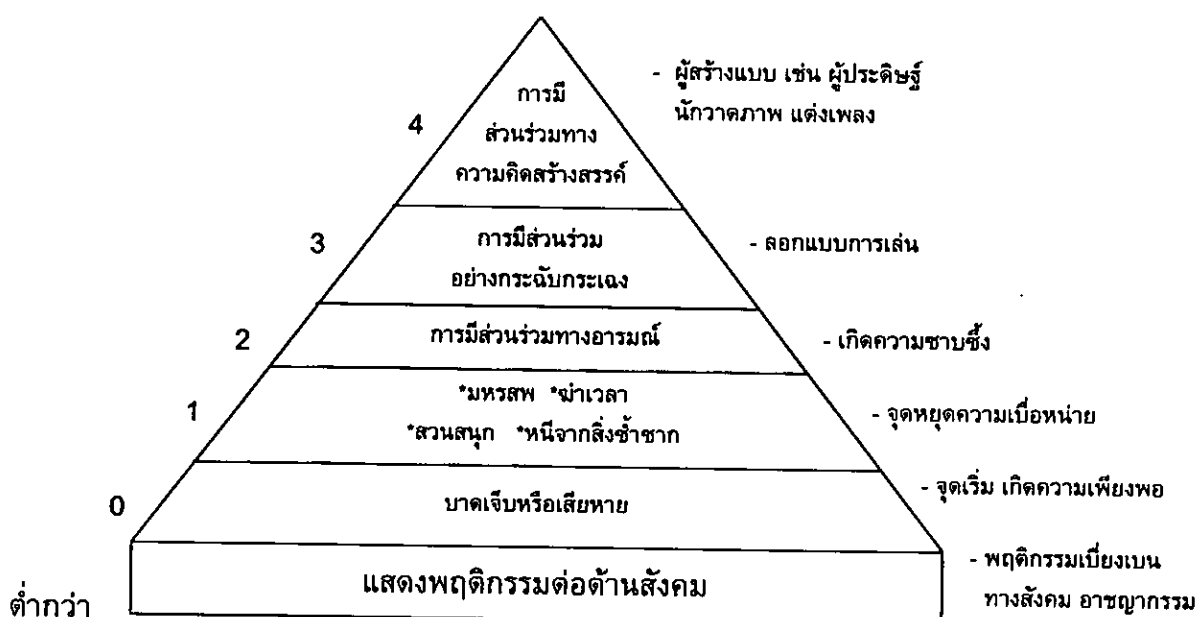
วิจัยที่ยังต้องการค้นหาคำตอบและซับซ้อนได้พยายามอธิบายทำให้ง่ายและกระจ่างเพื่อที่จะสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

1. นันทนาการเป็นการบริการความต้องการ (Needs-service)

สลาฟสัน (Slavson) ได้บอกว่ำนันทนาการเสมือนประสบการณ์การบริการความต้องการ นันทนาการเป็นการแสวงหาความพอใจในความต้องการภายใน นันทนาการก่อให้เกิดความพอใจ

แจ็กส์ (Jacks) กล่าวว่า นันทนาการเปรียบเสมือนการสร้างสิ่งใหม่ ซึ่งสิ่งที่มนุษย์มีอยู่แต่ถูกทำลายไป มนุษย์ต้องควบคุม ดังนั้นจึงต้องซ่อมแซมส่วนที่ถูกทำลาย ซึ่งสามารถซ่อมได้ และป้องกันไม่ให้คนรุ่นใหม่ได้พบ เป็นคำอธิบาย ซึ่งมันเป็นสิ่งจำกัดศักยภาพระหว่างความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านสังคม

แนช (Nash) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสื่อสำหรับการสนองความพึงพอใจ ความต้องการของมนุษย์ ซึ่งอยู่ภายใต้แรงขับและความกดดันภายในตัวกระตุ้นนันทนาการเป็นการแสดงออกในทางที่ดีต่อความต้องการในช่วงเวลาว่าง เขาประเมินกิจกรรมในด้านการสร้างคุณค่าทางสังคม ดังนั้น นันทนาการจึงตอบสนองทั้งบุคคลและสังคม ซึ่งแนชได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม หรือเรียกว่า “ลีลาชีวิตเพื่อเน้นนันทนาการ” (Recreation Life Style) ซึ่งเกิดจากประสบการณ์การมีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉงดังจะเห็นได้จากแผนภูมิดังนี้

ภาพประกอบ 6 รูปแบบการมีส่วนร่วม (Participation Model)

ที่มา : สมบัติ กาญจนกิจ (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว : 27

2. นันทนาการ คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในเวลาว่าง (อิสระ) (Recreation as Leisuretime

Activity) ขอบเขตที่เป็นที่ยอมรับของกิจกรรมนันทนาการเป็นเรื่องพื้นฐาน คือ คนที่ใช้เวลาประกอบกิจกรรมในเวลาว่างที่มี ดังนั้น นันทนาการคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่คนเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ ต้องเตรียมกิจกรรมและจัดกิจกรรมอย่างมีความรู้ว่ามีกิจกรรมต่าง ๆ จะสามารถสนองความต้องการของมนุษย์ได้

นิวไมเยอร์ส (The Neumeyers) กล่าวว่านันทนาการ คือ กิจกรรมส่วนบุคคล และส่วนรวมในช่วงเวลาว่าง การเล่นเป็นการนันทนาการของเด็ก ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับความพึงพอใจ และส่งผลให้เกิดความสนุกสนานร่าเริงทันที ซึ่งนิวไมเยอร์สได้อธิบายองค์ประกอบของนันทนาการออกเป็นสี่องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) พฤติกรรมการแสดงออกในขณะช่วงเวลาว่าง (อิสระ)
- 2) ประโยชน์คุณค่าภายในจิตใจ
- 3) มีสิ่งล่อใจเป็นรางวัลในกิจกรรม
- 4) มีสภาวะทางสังคมวัฒนธรรม

3. นันทนาการ คือ สิ่งที่กำหนดคุณค่าของตนเองและสังคม (Recreation as Value to Individual + Society)

มิลเลอร์และโรบินสัน (Miller and Robinson) กล่าวว่า นันทนาการ คือ กระบวนการที่มีส่วนร่วมในการใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า การเล่นเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการพัฒนา ทำให้เกิดการค้นหาในสิ่งต่าง ๆ ในตัวเอง เช่น ศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ได้กล่าวเพิ่มเติมว่านันทนาการ คือ การตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ การกระทำที่หลากหลายและยืดหยุ่นได้ มีส่วนร่วมในการกระทำด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ให้มีความสมดุลกัน นันทนาการเป็นการแสดงออกมาเอง จะทำให้มนุษย์มีทางเลือกของตนเองในวิถีทางที่พึงพอใจ นันทนาการเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีคุณค่าในชีวิต

4. นันทนาการเป็นการสร้างขึ้นมามีอีกครั้งหนึ่ง (Recreation as a Re + creation)

มีหลายทฤษฎีที่ให้ความหมายของนันทนาการและผลลัพธ์ของนันทนาการไชเวอร์ (Shiver) ได้เขียนตำราหลักการบริการนันทนาการสู่แนวทางปฏิบัติ โดยนิยามว่าการเล่นและนันทนาการมีความหมายเหมือนกัน โดยกล่าวว่า นันทนาการจากความต้องการด้านจิตใจ คือความพอใจ ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย สามารถเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดนันทนาการได้ เมื่อมีสิ่งใดที่ไม่สมดุล พวกเราก็สามารถ แก้ไขได้ ไชเวอร์เชื่อว่า ความสมดุลอาจ เก็บไว้ในรูปนันทนาการได้ โดยมีความเป็นเอกลักษณ์ และความพึงพอใจในแต่ละคน รวมถึงการผสมผสานของ ร่างกาย และจิตใจเพื่อให้เกิดความสมดุล

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างในคุณค่าของนันทนาการกับนันทนาการ ในแต่ละช่วงเวลาคุณค่านันทนาการเกิดเมื่อการกระทำนั้นได้ผ่านไปแล้ว ส่วนนันทนาการจะเกิดในขณะที่กำลังกระทำ หรือร่วมกิจกรรม ที่เรียนรู้ได้ใช้ประสบการณ์ในการศึกษาการยอมรับของประชาชนในนันทนาการ และกิจกรรมที่พวกเขาสนใจ

พฤติกรรมของคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 15 – 17) ได้สรุปไว้ว่า พฤติกรรมของคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่

1. พฤติกรรมพื้นฐานทางสังคม (Social Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมกิจกรรม กลุ่มการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของบุคคลเช่นกิจกรรมการเดินร่ำ งานปาร์ตี้ การเยี่ยมญาติและเพื่อนฝูง ฯลฯ
2. พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับผูกพัน (Associative Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมผู้ที่มีส่วนร่วม หรือสมาชิกให้ความผูกพันกันใจร่วมกัน เช่น กลุ่มผู้สะสมแสตมป์ กลุ่มสะสมอัญมณี กลุ่มอนุรักษ์วัดพุทธธรรมชาติ
3. พฤติกรรมเชิงแข่งขัน (Competitive Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ช่วยเสริมสภาพการณ์แข่งขันการประกวดหรือทดสอบความสามารถ กิจกรรมท้าทายใฝ่สัมฤทธิ์ของมนุษย์ เช่น เกมกีฬา การประกวดความสามารถ ศิลปหัตถกรรม
4. พฤติกรรมเสี่ยงอันตรายท้าทายความสามารถ (Risk – Taking Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมความสามารถ หรือพิสูจน์ความสามารถเพื่อความเป็นเลิศ เช่น การแข่งขันรถ แข่งเรือ กระโดดร่ม เครื่องร่อน กีฬาไต่เขา ผจญภัยกับธรรมชาติที่ไม่ได้พัฒนา
5. พฤติกรรมบุกเบิกค้นหา (Exploratory Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการบุกเบิกค้นคว้า ได้แก่ การท่องเที่ยวพักแรม การสงวนรักษาทะพีการธรรมชาติ การเดินป่า การไต่เขา การผจญภัยได้น้ำ การผจญภัยในวัฒนธรรมใหม่ เป็นต้น
6. พฤติกรรมทดแทน หรือสร้างเสริม (Vicarious Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการอ่าน พูด เขียนในวรรณกรรม ช่วยเสริมสร้าง ความรู้สึก และประสบการณ์ที่ทดแทน รวมทั้งรายการโทรทัศน์ การแสดงละคร นาฏศิลป์ และศิลปกรรม เป็นต้น
7. สิ่งกระตุ้นทางประสาทสัมผัส (Sensory Stimulation) กิจกรรมนันทนาการทางสังคมและนันทนาการพิเศษต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะส่งเสริมกิจกรรมสังสรรค์ สนุกสนาน การแสดงคอนเสิร์ต ช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัส อารมณ์ และรวมทั้งแสงเสียง
8. การแสดงออกทางร่างกาย (Physical Expression) กิจกรรมประเภทเกมกีฬา การเดินร่ำ กิจกรรมเข้าจังหวะ ถือว่าเป็นกิจกรรมการแสดงออกทางกาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ต่างมีเป้าหมายประสงค์ ของการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ อาจมาจากพื้นฐานของความต้องการที่แตกต่างกัน ในแต่ละบุคคล

ขอบข่ายของนันทนาการ

นันทนาการเป็นศาสตร์หนึ่งที่ว่าด้วย การนำเอากิจกรรมต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาประสิทธิภาพ หรือคุณภาพของบุคคล หรือชุมชนในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ นันทนาการอาจจะถือได้ว่าเป็นสวัสดิการสังคม เพื่อจัดบริการชุมชนในพื้นที่ที่รัฐดูแลเพื่อก่อให้เกิดความสุขสงบของสังคมในชาติหรือนันทนาการมีขอบข่ายเป็นสถาบันทางสังคม เช่นแหล่งนันทนาการต่าง ๆ เช่น ศูนย์เยาวชน สวนสาธารณะ อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น คณิด เขียววิชัย (2529) สมบัติ กาญจนกิจ และดำรัส ดาราศักดิ์ (2520) ได้สรุปภาพรวมขอบข่ายของนันทนาการเพื่อสะดวกต่อการศึกษาทางด้านนันทนาการ

1. บุคคล และชุมชน นันทนาการเป็นวิชาที่ว่าด้วยการพัฒนาคนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สังคมที่ดีจะต้องอาศัยสมาชิกทุกคนร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและส่วนรวมและการที่คนเราจะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ก็ต้องอาศัยการพัฒนาทางบุคลการเป็นสำคัญกิจกรรมนันทนาการเป็น กิจกรรมที่มีมาทุกยุคทุกสมัย จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมที่จะช่วยในการพัฒนาคนทั้งด้านร่างกาย และ จิตใจ ดังนั้น ขอบข่ายของนันทนาการที่เกี่ยวกับบุคคลนี้ จึงเป็นเรื่องของการพัฒนาคนทุกวัย ทั้งนี้ในแต่ละวัยนั้นจะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับที่แตกต่างกันด้วยเพื่อให้เห็นเด่นชัดขึ้นจะได้อธิบายถึงขอบข่ายของนันทนาการในการพัฒนาคนในแต่ละวัยดังนี้คือ

1.1 วัยเด็กเล็ก (อายุประมาณ1-9 ปี) วัยนี้เป็นวัยที่ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว เพื่อสร้างความพร้อมในการใช้วัยต่าง ๆ ให้ทำงานประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กิจกรรมที่เขาควรได้รับจะต้องเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้วัยต่าง ๆ ทำงานประสานกัน เช่น ตา มือ แขน ขา ทำงานอย่างประสานกันโดยจะเริ่มจากการหยิบสิ่งของใหญ่ ๆ มาจนกระทั่งสิ่งของเล็ก ๆ และมีกระบวนการของการใช้วัยต่าง ๆ จากง่าย ๆ มาสู่ยาก ๆ กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องช่วยให้เด็กได้รู้จักแยกแยะว่าอะไรเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือสามารถกระยะได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง นันทนาการของบุคคลในวัยนี้จึงควรจะครอบคลุมทักษะดังกล่าว

1.2 วัยก่อนวัยรุ่น (อายุประมาณ10-13 ปี) ในช่วงนี้เป็นวัยที่มีทักษะของการเคลื่อนไหวและจะต้องการพัฒนาในทักษะที่สูงขึ้นคือมีความอยากรู้อยากเห็นและอยากทำกิจกรรมที่สลับซับซ้อนมากขึ้นดังนั้นในช่วงนี้กิจกรรมนันทนาการจะต้องมีลักษณะที่ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นและท้าทายความสามารถเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เขาสนใจในกิจกรรมดังกล่าว จะเป็นโอกาสที่กิจกรรมนันทนาการช่วยได้โดยง่ายซึ่งจะเป็นการสร้างหรือปลูกฝัง ทักษะที่ดีต่อกิจกรรมนันทนาการ การปลูกฝังทัศนคติที่ดีนี้จะเริ่มได้ตั้งแต่วัยนี้ และจะส่งผลต่อไปในวัยต่อ ๆ ไป อีกด้วย

1.3 วัยรุ่น (อายุประมาณ 14–24 ปี) ในช่วงนี้เริ่มที่จะเข้าสังคมมีเพื่อนฝูงมากมาย สมาชิกส่วนใหญ่ จะอยู่ในช่วงของการศึกษาเล่าเรียน และจะเป็นวัยที่มีเวลาร่างมาก ถ้าหากปล่อยให้ไปไปตามธรรมชาติแล้ว อาจจะทำให้สังคมขาดสมาชิกที่ดี และเป็นปัญหาของสังคมต่อไป กิจกรรมนันทนาการของคนในช่วงนี้ จึงเป็นเรื่องของการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์กิจกรรมที่จัดให้ควรมีขอบข่ายกว้างขวาง เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม และพื้นฐานของครอบครัวนันทนาการของคนในวัยนี้ จึงควรเน้นให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

1.4 วัยผู้ใหญ่ (อายุประมาณ 25–59 ปี) ผู้ที่อยู่ในวัยนี้ จะเป็นช่วงของการทำงาน ทุกคน ต้องหมักหมมกับการทำงานเพื่อสร้างเนื้อสร้างตัวให้เป็นที่เชิดหน้าชูตาในวงสังคม ดังนั้น คนที่อยู่ในวัยนี้จะมีความเครียดมาก นันทนาการจึงเป็นเรื่องของการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานและการดำเนินชีวิต กิจกรรมต่าง ๆ ของคนในวัยนี้ควรเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งจะช่วยให้คนมีอารมณ์เบิกบานและลืมปัญหาอื่น ๆ ที่สร้างความไม่สบายใจลงชั่วขณะหนึ่งและปรากฏการณ์ดังกล่าวจะช่วยให้มีสุขภาพจิตดีขึ้น พร้อมทั้งจะเผชิญกับปัญหาต่อไป การจัดโปรแกรมนันทนาการ ของบุคคลในวัยนี้เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งสภาพสังคมในปัจจุบันจะลืมนึกถึงเรื่องนี้และคิดว่านันทนาการเป็นสิ่งไม่จำเป็น

1.5 วัยสูงอายุ (อายุประมาณ 60 ปีขึ้นไป) ผู้ที่อยู่ในวัยนี้ได้ผ่านช่วงของการทำงานมานาน และต้องการการพักผ่อนมากกว่าการทำงาน แต่อย่างไรก็ดีบุคคลในวัยนี้มักจะมีปัญหา อยู่มาก เพราะว่าคนสูงอายุมักจะถูกกลืนจากสังคม ทั้ง ๆ ที่กลุ่มคนในวัยนี้ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อสังคมอยู่ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการของบุคคลในวัยนี้ควรเป็นกิจกรรมทางสังคม เพื่อส่งเสริมให้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับคนอื่น ๆ ทั้งในรุ่นเดียวกัน และต่างวัยกัน ซึ่งจะเป็นการสร้างแนวความคิดว่าตนเองยังเป็นประโยชน์ต่อสังคม และมีได้ถูกกลืนจากสมาชิกแต่อย่างใด นอกจากนี้ควรมี กิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อช่วยให้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง แต่กิจกรรมดังกล่าวไม่ควรเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้พลังงานอย่างมากควรเป็น กิจกรรมที่เบา ๆ และสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไปในตัวอีกด้วย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงสรุปได้ว่า นันทนาการนั้นควรจัดบริการให้กับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมโดยเท่าเทียมกัน ดังนั้นโปรแกรมนันทนาการในสังคมใดก็ตามควรคำนึงถึงบุคคลทุกระดับและพยายามให้ทั่วถึงโดยไม่เจาะจงที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะขอบข่ายของนันทนาการจึงจะครอบคลุม และจัดให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มนั้น ๆ

2. การจัดบริการทางสังคม

การจัดนันทนาการนั้นควรเป็นเรื่องของการบริการทางสังคมของรัฐ เพราะในสภาพปัจจุบันนี้การลงทุน ในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการนั้นส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของรัฐ ถึงแม้ว่าจะมีเอกชนมาร่วมดำเนินการอยู่บ้าง แต่ก็ยังไม่เป็นที่กว้างขวาง และความนิยมของคนนั้นยังมีน้อยอยู่ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการนั้นควรเป็นเรื่องราวที่รัฐต้องพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศต่อไป การจัดบริการนี้ควรจัดบริการทั้งสองด้าน คือ

1. ผู้ดำเนินการกิจกรรมนันทนาการ หรือผู้นำทางนันทนาการในสังคมต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนนำกิจกรรมนันทนาการ ดังนั้นรัฐควรจัดบริการดังกล่าวให้เพียงพอกับความต้องการของสังคม

2. สถานที่วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับกิจกรรมนันทนาการหรือที่เรียกว่าแหล่งนันทนาการซึ่งเป็นแหล่งที่คนจะไปใช้ทำกิจกรรมนันทนาการ การลงทุนในส่วนนี้ค่อนข้างสูง แต่ให้ผลคุ้มค่าในปัจจุบันนี้รัฐได้เร่งปรับปรุงและเพิ่มเติมทั้งแหล่งนันทนาการและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ก็มีในส่วนของเอกชนที่ได้ดำเนินงานในรูปของธุรกิจการค้ามากกว่าการส่งเสริมให้คนเข้ามาร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งของรัฐและเอกชนจะต้องเร่งปรับปรุง และให้บริการในเรื่องของสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์สำหรับนันทนาการ

จากรายละเอียดที่กล่าวมาในข้อนี้จะเห็นได้ว่า นันทนาการนั้นไม่ใช่เรื่องราวของกิจกรรมเท่านั้น แต่จะมีขอบข่ายครอบคลุมไปถึงการจัดผู้นำทางนันทนาการและวัสดุอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมนันทนาการอีกด้วย ทั้งนี้เพราะว่าถ้าหากมีแต่กิจกรรม แต่หาผู้นำหรือผู้ดำเนินการไม่ได้ หรือมีผู้นำแต่ไม่มีสถานที่ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ความสำเร็จของงานย่อมไม่เกิดขึ้น ดังนั้น นันทนาการจึงรวมถึงการศึกษาว่าผู้นำทางนันทนาการนั้นควรจะมีลักษณะอย่างไร และใครเป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้นันทนาการยังครอบคลุมถึงสถานที่อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ควรมี ในชุมชนหรือสถานที่ต่าง ๆ นั้นควรเป็นอย่างไรอีกด้วย ต่อไปนี้จะได้อธิบายแนะตัวอย่างของแหล่งนันทนาการ ตั้งแต่ขนาดเล็กสุดไปจนถึงขนาดใหญ่ในศาสตร์ของนันทนาการด้วยก็คือ

1. สวนหย่อมซึ่งเป็นการจัดสวนเล็กๆ มีทั้งดอกไม้ประดับไว้ในบริเวณบ้าน หรือสำนักงาน

2. สวนดอกไม้ประดับเช่นเดียวกับแห่งแรก คือนิยมจัดไว้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจทั้งในบ้าน และในชุมชน บางครั้งก็จัดไว้ในสำนักงาน หรือสถานที่ราชการต่าง ๆ เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของสมาชิก

3. สวนสาธารณะ ส่วนมากจะจัดไว้ในชุมชนใหญ่ ๆ ที่มีผู้คนแออัด เพื่อจะได้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะนี้จะมีการจัดบริเวณให้ร่มรื่น สวยงาม มีพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์หลาย ๆ ชนิด เพื่อเป็นการส่งเสริมให้รักธรรมชาติ และจะได้ช่วยกันสงวนรักษาไว้ให้เป็นมรดกแก่สังคมต่อไป

4. อุทยานแห่งชาติ ส่วนมากจะเป็นแหล่งสงวนพันธุ์สัตว์ป่า และพันธุ์ไม้นานาชนิด อุทยานแห่งชาตินี้จะใช้พื้นที่เป็นบริเวณค่อนข้างกว้างขวาง นอกจากจะเป็นแหล่งสงวนพันธุ์สัตว์ป่าแล้ว อุทยานแห่งชาติอาจเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น เป็นสถานที่สำหรับจัดค่ายพักแรมเพื่อธรรมชาติศึกษา การเดินทางไกล เป็นต้น

5. สนามกีฬาเพื่อใช้เป็นสถานที่เล่นกีฬาได้ออกกำลังกาย จึงควรจัดทำสนามกีฬาหลาย ๆ ประเภทการจัดทำสนามกีฬานี้ไม่ใช่มีแต่เฉพาะในชุมชน แต่ในชนบทที่ห่างไกลก็ควรจัดสร้างไว้เช่นเดียวกัน เพื่อใช้ชาวชนบทได้เล่นกีฬา

6. ศูนย์เยาวชนในปัจจุบันนี้ดำเนินงานโดยเทศบาล ในศูนย์เยาวชนนี้ จะมีทั้งสนามกีฬา สระว่ายน้ำ สวนหย่อม สวนสัตว์ ฯลฯ ทั้งนี้แล้วแต่ความสามารถในการจัดหาของเทศบาลแต่ละแห่ง แต่การจัดดำเนินงานนี้ก็เพื่อเป็นศูนย์นันทนาการชุมชน

7. พิพิธภัณฑ์ เป็นแหล่งที่รวบรวมโบราณวัตถุต่าง ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพย์สิ่งของต่าง ๆ ไว้ให้คนรุ่นหลัง ๆ ได้ชมกันต่อ ๆ ไป

8. โรงมหรสพ มีทั้งส่วนที่เป็นของรัฐและเอกชน จัดดำเนินการในรูปต่าง ๆ กันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญ

9. ชายหาด เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ควรจะได้ดำเนินการ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และยังคงรักษาสภาพตามธรรมชาติที่สวยงามเอาไว้

กิจกรรมนันทนาการที่เป็นสื่อในการพัฒนาคุณภาพชีวิต นันทนาการจะครอบคลุมไปถึงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคคลในแต่ละด้าน ดังนั้น นันทนาการจึงดำเนินการโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อที่สำคัญ (สมบัติ กาญจนกิจ : 2544) กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่

1. ศิลปหัตถกรรม
2. เกม กีฬา และกรีฑา
3. เดินรำ ฟ้อนรำพื้นเมือง
4. ดนตรี และร้องเพลง
5. การอ่าน เขียน พุด
6. ละคร และการละเล่นพื้นเมือง
7. กิจกรรมทางสังคม
8. กิจกรรมนอกเมือง กิจกรรมกลางแจ้ง
9. งานอดิเรก ทั้งประเภทเก็บสะสม และประดิษฐ์สร้างสรรค์
10. กิจกรรมประเภทอาสาสมัครช่วยเหลือบริการชุมชน
11. กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เช่น งานเทศกาล งานฉลอง และประเพณีของท้องถิ่น

ต่าง ๆ

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

จิรินทร์ ธาณิรัตน์ (2528 : 155 - 173) กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

นันทนาการประเภทการฝีมือและศิลปหัตถกรรม

นันทนาการประเภท เกม กีฬา กรีฑา

นันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง

นันทนาการประเภทละครภาพยนตร์

นันทนาการในทางงานอดิเรก

นันทนาการประเภทกิจกรรมทางสังคม

นันทนาการประเภทเดินป่า

นันทนาการประเภทนอกสถานที่ (นอกเมือง)

นันทนาการประเภทการอ่าน ฟุด เขียน และทางวรรณกรรม

นันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ

นันทนาการประเภทอาสาสมัคร

บรรจง คณะวรรณ (2531 : 155 - 173) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการมีหลายประเภท แต่การจะนำกิจกรรมใดมาไว้ในโครงการนันทนาการ จำเป็นจะต้องพิจารณาเพื่อให้เหมาะสมกับสมาชิก โดยแบ่งเป็น

1. กิจกรรมพลศึกษา เช่น เกมต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น
 - 1.1 เกมการเล่นแบบผาดโผน
 - 1.2 การเล่นเกมวิ่งหรือเปลี่ยนที่และการประกวด
 - 1.3 เกมเบ็ดเตล็ดพื้นฐาน
 - 1.4 กิจกรรมประกอบจังหวะดนตรี
 - 1.5 เกมน้ำ
2. กิจกรรมกีฬาซึ่งเป็นกีฬาและกรีฑา
3. กิจกรรมกลางแจ้ง
4. กิจกรรมทางการเกษตร
5. การสอนงานบ้าน
6. งานประดิษฐ์และงานช่าง
7. งานหัตถกรรม
8. งานศิลป
9. กิจกรรมสะสม
10. ถ่ายรูป
11. การซ่อม

12. กิจกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

13. ธุรกิจร้านค้าย่อยต่าง ๆ

14. การแต่งบทกลอน การเขียนเรียงความและนวนิยาย

เอนก หงษ์ทองคำ (2542 : 18 - 19) กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

1. ศิลปะและหัตถกรรม เป็นงานประเภทสร้างสรรค์ แบ่งได้ดังนี้ การปั้น การแกะสลัก การวาดเขียน การจักสาน การเย็บปักถักร้อย การประดิษฐ์ เป็นต้น

2. การเต้นรำ เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) แบ่งได้ดังนี้ การเต้นรำพื้นเมือง กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำสร้างสรรค์ การเต้นรำงานสังคม เป็นต้น

3. การละคร เป็นกิจกรรมแสดงเป็นเรื่องราว มีบท (Script) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และอาจจะมีส่วนประกอบอื่น ๆ ในการละครเพื่อให้มีความสมบูรณ์ เช่น การเต้นรำ การดนตรี เป็นต้น

4. เกมและกีฬา เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) อีกชนิดหนึ่งที่มีวิธีการเล่น การแข่งขันที่มีกฎ ระเบียบ และกติกา มีชนิดกีฬาและเกมมากมาย เช่น กีฬากลางแจ้ง กีฬาในร่ม กีฬา ทางน้ำ กีฬาส่วนบุคคล กีฬาเป็นทีม เป็นต้น

5. งานอดิเรก เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ให้ความเพลิดเพลิน ประกอบด้วยกิจกรรมประเภทการสะสม การประดิษฐ์ และประเภทการศึกษา

6. การดนตรีและเพลง เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ความสุข ความสนุกสนาน องค์ประกอบของการดนตรีและเพลง คือการแต่งเพลง การร้องเพลง การเล่นดนตรี การฟังเพลง การเต้นประกอบเพลง เป็นต้น

7. นันทนาการกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา เพื่อสุขภาพทั้งทางกาย อารมณ์และจิตใจ ประกอบกิจกรรมดังนี้ การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม กีฬากลางแจ้ง การปลูกต้นไม้ และธรรมชาติศึกษา เป็นต้น

8. การอ่าน การเขียนและการพูด เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน และความสัมพันธ์อันดีในสังคม

9. นันทนาการทางสังคม เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคมของบุคคล และกลุ่มที่ยังไม่รู้จักกันให้รู้จักกัน บุคคลและกลุ่มที่รู้จักกันแล้วให้มีความสัมพันธ์อันดีมากยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ส่งเสริมวัตถุประสงค์ดังกล่าวคือ งานฉลองในโอกาสต่าง ๆ อาทิ วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ งานเลี้ยงสังสรรค์ งานแต่งงาน เป็นต้น

10. กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมที่เกิดหรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวในโอกาสพิเศษ เทศกาล เพื่อให้บุคคลและกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ กิจกรรมตามเทศกาลและประเพณี การแสดง การแสดงสินค้า เป็นต้น

11. งานบริการอาสาสมัคร ในสังคมที่มีความสมบูรณ์ จะต้องมิจิจกรรมอาสาสมัคร เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออาสาสมัครไม่หวังผลตอบแทน เจตนาช่วยสังคม กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมชมรม สมาคมอาสาสมัครต่าง ๆ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 37 – 55) ได้จัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม
2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา
3. กิจกรรมนันทนาการเดินร่ำ
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก
8. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง (นอกเมือง)
10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
12. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)
13. กิจกรรมนันทนาการบริการอาสาสมัคร
14. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์

บัทเลอร์ (Butler. 1959 : 237 - 241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เดินร่ำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา, วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสม (ของเก่า) (Collecting)
10. กิจกรรมบริการ

วิลเลียม (พีระพงศ์ บุญศิริ ; 2542 : 65 ; อ้างอิงจาก William. 1987: *Recreation*.)
ได้กำหนดประเภทของ กิจกรรมนันทนาการ ไว้ดังนี้

1. ศิลปหัตถกรรม
2. เกมกีฬา
3. กิจกรรมเข้าจังหวะและการเต้นรำ
4. การละคร
5. งานอดิเรก
6. การดนตรีและร้องเพลง
7. การศึกษานอกสถานที่
8. นันทนาการ การอ่าน พุด เขียน
9. นันทนาการทางสังคม
10. นันทนาการอาสาสมัคร

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กิจกรรมนันทนาการถูกแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ โดยนักวิชาการแต่ละคนจากมุมมองภายใต้เดียวกัน ดังนั้น การศึกษาเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาจึงต้องอาศัยประเภทกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นมาเป็นกรอบเพื่อประกอบในการศึกษาวิจัย ซึ่งอาจสรุปเป็นประเภทหลัก ๆ ที่น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาได้เป็น 4ประเภทคือกิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลงและกิจกรรมกลางแจ้ง

การวัดและประเมินผลทางนันทนาการ

ในการเป็นผู้นำนันทนาการ ผู้นำจะต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลโครงการนันทนาการได้ การจัดกิจกรรมนันทนาการในปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคนในชุมชนเมืองและชนบท ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมและมลภาวะเป็นพิษ และความเครียดในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลเพิ่มความต้องการที่จะใช้เวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่แหล่งนันทนาการทั้งที่เป็นของรัฐ และเอกชน และที่จะจัดดำเนินการโดยกลุ่มอาสาสมัคร อย่างไรก็ตามแหล่งนันทนาการในปัจจุบันก็ยังมีจำกัดไม่เพียงพอและหรือแหล่งนันทนาการหลายแห่งยังจัดโปรแกรมและกิจกรรมไม่สนองต่อความต้องการของชุมชน มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ บางแห่งอยู่ไกลทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้เป็นการ ตรวจสอบหรือศึกษาถึงการบริหารความสนใจในการร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของผู้จัดและผู้ร่วมโครงการ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวัด และประเมินผลโครงการนันทนาการอย่างต่อเนื่องตลอดโครงการ เพื่อส่งเสริมแนวทางและความเป็นมาตรฐาน วิลสัน (Wilson. 1980) ได้เสนอปัจจัยที่ควรจะมีการวัดและประเมินผลแหล่งนันทนาการ ไว้ดังนี้

1. พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
2. โครงการ กิจกรรม และการบริการต่าง ๆ
3. กำลังคน ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ พนักงานประจำ หรือชั่วคราว รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร

สมัคร

4. การบริหาร และการจัดการอย่างเป็นระบบ
5. ผลของกิจกรรมและการบริการที่มีต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

การประเมินผลที่ดีจะต้องสามารถประเมินได้ตั้งแต่การเริ่มต้นโครงการระหว่างปฏิบัติงานจนกระทั่งเสร็จสิ้นโครงการครบทุกขั้นตอนของการประเมิน กล่าวคือ การประเมินจะต้องเริ่มต้นจากการวางแผน วัตถุประสงค์ แนวทางกิจกรรม จนกระทั่งผลที่ได้รับ โดยใช้การประเมินแบบก้าวหน้าต่อเนื่อง (Formative Evaluation) และแบบสรุปผลงาน (Summative Evaluation) เมื่อโครงการสิ้นสุดลง

กระบวนการในการประเมินผลแบบครบวงจร หรือครบขั้นตอนนั้น โฮว (Howe, 1980) ได้เสนอไว้ดังนี้

1. ศึกษาทัศนคติ ความต้องการและความสนใจของชุมชน เพื่อเป็นตัวเลือกกิจกรรมตามความสนใจและความต้องการ
2. ขั้นพัฒนาและวางแผนโครงการ
3. ขั้นดำเนินงานโดยมีการวัดผลขณะที่กำลังดำเนินงาน และเสร็จสิ้นโครงการ
4. ขั้นปรับปรุงโครงการเมื่อโครงการได้เสร็จสิ้นลงซึ่งการประเมินจะต้องคำนึงถึงความต้องการที่จะต้องการประเมิน และวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ขั้นตอนในการประเมินผล

ในการวัดประเมินผลโครงการนั้นหนทางการจะต้องมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผล
2. ประเมินผลจากผู้ที่มีส่วนร่วม หรือเกี่ยวข้อง
3. การจัดตั้งคำถามย่อย
4. การหาแหล่งข้อมูล
5. การเลือกข้อมูล ข่าวสารและเหตุการณ์ หลักฐาน
6. เลือกวิธีการเก็บข้อมูล
7. การนำเสนอผลการรายงานที่เหมาะสม

การประเมินผลโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การประเมินผลแบบวัดปริมาณ
2. การประเมินผลแบบวัดคุณภาพ

ทั้งสองวิธีนี้ก็ยังคงเป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางการประเมินผลแบบปริมาณมีข้อดีคือสามารถวิเคราะห์ และเสนอผลโดยใช้วิธีการทางสถิติ บอกปริมาณตัวเลขที่เกี่ยวข้องออกมาในรูปของจำนวน หรือในรูปนามธรรมได้ เป็นการโน้มน้าวจิตใจให้ผู้บริหาร หรือผู้นำเห็นพ้องหรือคล้อยตามได้ดี ส่วนการประเมินผลแบบคุณภาพ ก็มีข้อดีพอสรุปได้ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลง่าย เจ้าหน้าที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย
2. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่สิ้นเปลืองมาก
3. สามารถใช้ควบคู่กับการประเมินเชิงคุณภาพได้
4. ไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคคำนวณทางสถิติขั้นสูง

วิธีการประเมินผลแบบคุณภาพ โอลสัน (Olson, 1978) ได้อธิบายว่า การเก็บข้อมูลสำรวจโดยตรง ต้องมีการสนทนาแบบกันเอง และจะต้องอาศัยการวิเคราะห์ตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การเก็บข้อมูลสำรวจโดยตรงอาจใช้เครื่องมือต่าง ๆ ช่วย เช่น กล้องถ่ายรูป วีดีโอเทป แล้วนำมาบรรยายแบบละเอียด โดยมีปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การประเมินผลโดยคำนึงถึงคุณค่าประโยชน์ของการจัดโครงการนันทนาการ

โนแลน (Nolan, 1978) ได้อธิบายว่า การประเมินผลต้องเน้นที่คุณค่า และประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพราะนักนันทนาการต้องการจัดขึ้นเท่านั้น ดังนั้นจึงมีการวัดประเมินคุณค่าและประโยชน์ดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดขึ้นซึ่ง หมายถึง ค่าใช้จ่ายความมีชื่อเสียงการประชาสัมพันธ์หรือการโฆษณาการว่าจ้างแรงงาน
2. กระบวนการ ขึ้นกระบวนการในขณะที่จัดเน้นด้านโปรแกรม
3. ผลลัพธ์ ผลที่ได้รับจากพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกับเป้าหมายของโปรแกรม

กิจกรรม.....➡.....กระบวนการ.....➡.....ผลลัพธ์

ตัวอย่างการประเมินผลโครงการนันทนาการ

การวัดและประเมินผลโครงการนันทนาการให้ดูจากความสามารถในการจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และการจัดการ การวางแผน โดยตั้งเป็นคำถามตามตัวอย่างต่อไปนี้

1. กิจกรรมนันทนาการพิจารณาในแง่ความสนใจ ความต้องการ และความสามารถในการบริการหรือไม่
2. กิจกรรมนันทนาการมีคุณค่าต่อร่างกาย จิตใจ และอุปนิสัยของผู้เข้าร่วมหรือไม่

3. กิจกรรมนันทนาการแสดงถึงวัฒนธรรมเศรษฐกิจและอุปนิสัยของประชาชนหรือไม่
4. กิจกรรมนันทนาการ เป็นการวางแผนงานร่วมกันฝึกการเป็นผู้นำ ความสนใจของกลุ่มและการร่วมสนุกหรือไม่
5. กิจกรรมนันทนาการเป็นที่ยอมรับในการใช้เป็นกิจกรรมมาตรฐานหรือไม่
6. กิจกรรมนันทนาการก็มีการเตรียมกิจกรรมในด้านทักษะ ความสามารถหรือไม่
7. กิจกรรมนันทนาการได้รับความสนับสนุนในการเป็นผู้นำ การนำมาใช้และความก้าวหน้าหรือไม่
8. กิจกรรมนันทนาการเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์หรือไม่
9. กิจกรรมนันทนาการได้เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถระดับบุคคลกลุ่มหรือไม่
10. กิจกรรมนันทนาการที่จะดัดแปลงไปได้ตามความต้องการหรือไม่
11. กิจกรรมนันทนาการทำให้สุขภาพแข็งแรง และปลอดภัยแก่ผู้เข้าร่วมหรือไม่
12. กิจกรรมนันทนาการช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีความกล้าและความประพฤติดีหรือไม่
13. กิจกรรมนันทนาการมักใช้เวลาให้ดีเท่ากับกิจกรรมที่น่าสนใจในขณะนั้นหรือไม่
14. คุณค่าของกิจกรรมได้มาจากนันทนาการหรือไม่
15. ทำให้ผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มมีความกล้าหาญหรือไม่
16. ผู้เข้าร่วมได้รับความพอใจหรือไม่
17. กิจกรรมนันทนาการมีการประเมินผลหรือไม่

การสื่อสารมวลชน

ความหมายของการสื่อสารมวลชน

การสื่อสารมวลชน เป็นองค์ประกอบหลักของสังคม ที่มีส่วนช่วยในการถ่ายทอดข่าวสารใด ๆ จากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร ซึ่งช่วยให้กิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมดำเนินไปได้ด้วยดี

อรุณีประภา หอมเศรษฐี (2535 : 12) ได้ให้คำจำกัดความของสื่อสารมวลชนไว้ว่า หมายถึง ตัวแทนหรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะสื่อความคิด ทศนคติ ข่าวสาร หรือสภาพพจน์ต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนหรือมวลชนจำนวนมาก

สื่อดังกล่าวนี้ไม่ได้มีแต่ด้านอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือรูปแบบทางด้านการพิมพ์ อาทิ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือหนังสือต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังกินความหมายกว้างไปถึงรูปแบบทางด้านศิลปต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในมวลชน เช่น แฟชั่น การ์ตูน เสื้อผ้า ดนตรี การโฆษณา และสิ่งอื่น ๆ ด้วย

การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) สามารถแยกส่วนประกอบออกไปได้ดังนี้

1. มวลชน (Mass) หมายความว่า ผู้รับสารหรือมวลชน ผู้รับสารของสื่อสารมวลชน จะมีลักษณะที่เราไม่สามารถกำหนดจำนวนได้ ผู้รับสารอาจเป็นคนเพียงคนเดียว หรืออาจเป็นกลุ่มคนก็ได้ ผู้รับสารของการสื่อสารมวลชนจะมีความหลากหลาย ไม่สามารถกำหนดได้แน่ชัดว่าจะมีจำนวน เท่าใด เป็นใคร อยู่ที่ไหน หรือกำลังทำอะไรอยู่ ความแตกต่างกันอย่างมากของผู้รับสารนี้เองทำให้เป็นการยากที่จะกำหนดเนื้อหาของสารให้เหมาะสมกับผู้รับทุกคนได้ ดังนั้น ในการส่งสารจึงต้องอาศัยความหลากหลายของสารเพื่อให้ผู้รับสารเลือกรับสารตามความเหมาะสม

2. สื่อมวลชนหรือช่องทางในการนำสารไปสู่มวลชน (Mass Media) สื่อนี้อาจหมายถึงสื่อมวลชนซึ่งเป็นตัวบุคคลได้แก่ นักหนังสือพิมพ์ นักจัดรายการวิทยุ ฯลฯ หรืออาจหมายถึงช่องทางในการนำสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ซึ่งจะเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดไปสู่มวลชน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบในลักษณะต่าง ๆ

3. กระบวนการสื่อสารมวลชนก็คือ การส่งสารไปสู่คนจำนวนมากโดยผ่านทางสื่อมวลชน เนื่องจากความหลากหลายของผู้รับสาร และยังไม่สามารถกำหนดจำนวนของผู้รับสารได้ การส่งสารก็อาจจะเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ นอกจากนั้นการสื่อสารมวลชนยังมีลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งคือ ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่มีโอกาสได้เผชิญหน้ากัน การสื่อสารจะกระทำโดยผ่านอุปกรณ์ทางด้านการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ เมื่อเป็นเช่นนี้โอกาสที่ผู้ส่งสารจะได้รับปฏิกิริยาโต้ตอบกลับมาในทันทีทันใดจึงไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ ปฏิกิริยาโต้ตอบที่เกิดขึ้นในการสื่อสารมวลชนอาจจะไม่มีกลับมาเลย หรืออาจจะเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบล่าช้า (delayed feedback) ขึ้นมาแทน เช่นการเขียนจดหมายแสดงความคิดเห็นกลับมา เป็นต้น

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารมวลชน เป็นองค์ประกอบหลักประการหนึ่งของสังคม ที่ช่วยในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม ให้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ระหว่างผู้ส่งสารที่ต้องการสื่อความและถ่ายทอดข้อความต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผู้รับสาร

ประเภทของนักสื่อสารมวลชน

การสื่อสารมวลชน มีบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร หน้าที่ในการประสานหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่อง หน้าที่ในการสร้างความบันเทิง และหน้าที่ในการผลักดันสังคม (McQuail. 1994 : 77-79) การผลักดันสังคมให้เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการสื่อสาร เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่สำคัญมากประการหนึ่งของการสื่อสารคือ การทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ทั้งนี้ การสื่อสารเป็นเสมือนกุญแจที่จะไขไปสู่การเปลี่ยนแปลง และเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทุกประเภท

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบสังคม ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป หรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วก็ได้ ดังนั้น กระบวนการเปลี่ยนแปลงจึงอาจมีลักษณะที่เป็นได้ทั้ง การวิวัฒนาการ การปฏิรูป หรือการปฏิวัติ (เสถียร เขยประทับ. 2531)

นักสื่อสารมวลชน คือผู้ที่ทำงานในองค์การสื่อสารมวลชน หรือผู้ที่ทำงานร่วมกับองค์การสื่อสารมวลชนในการผลิตสารขององค์การสื่อสารมวลชนเพื่อส่งผ่านสื่อมวลชน อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ไปสู่มวลชนผู้รับสาร

ผู้ที่จัดอยู่ในฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพนักสื่อสารมวลชนจึงมีอยู่อย่างกว้างขวาง ได้แก่ นักข่าว นักเขียน บรรณาธิการ ช่างภาพ ผู้อ่านข่าว คอลัมนิสต์ นักวิจารณ์ (ทั้งของสื่อมวลชน, สำนักข่าว และบริษัทผลิตสารคดีและบันเทิง (Syndicates)) นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์ ผู้เขียนบท ผู้จัดรายการ ผู้กำกับเวที ผู้กำกับรายการ ผู้กำกับการแสดง ผู้สร้างภาพยนตร์ นักร้อง และนักแสดง ในวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์

จอห์น บิทเนอร์ (John Bitner) ได้เขียนแบบจำลองกระบวนการการสื่อสารมวลชนไว้ บิทเนอร์อธิบายว่า ผู้ส่งสาร (Sender) ส่งสาร (Message) ผ่านผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) ซึ่งคัดเลือกสารนั้นส่งผ่านสื่อมวลชน (Medium) ไปสู่ผู้รับสาร (Receiver) เมื่อผู้รับสารมีปฏิกิริยาอย่างไรก็ทำการสื่อสารกลับ (Feedback) ไปยังผู้ส่งสารในการสื่อสารนั้นมีสิ่งรบกวน (Noise) เข้ามาสอดแทรกได้ตลอดเวลา สิ่งรบกวนทำให้การสื่อสารด้อยประสิทธิภาพ บิทเนอร์ได้ยกตัวอย่างอธิบายกระบวนการไว้ว่า นักการเมือง (ผู้ส่งสาร) แสดงปฏิภาณ (สาร) ในหอประชุม นักข่าว (ผู้เฝ้าประตู) เลือกสรรว่าจะเขียนข่าวนั้นอย่างไร แล้วส่งไปพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ (สื่อมวลชน) เพื่อจำหน่ายแก่ผู้อ่าน (ผู้รับสาร) ผู้อ่านอ่านแล้วเขียน จดหมายแสดงความรู้สึกของตนไปยังนักการเมือง (การสื่อสารกลับ) สิ่งรบกวนในสถานการณ์การสื่อสารนี้อาจได้แก่หมึกพิมพ์ที่เลอะเลือนจนทำให้ตัวหนังสือไม่ชัดเจนอ่านลำบาก

กิจกรรมในสังคมมีด้วยกันมากมายหลากหลาย ดังนั้น นักสื่อสารมวลชน ผู้ทำหน้าที่เป็นแกนในการถ่ายทอดข่าวสารต่าง ๆ ย่อมต้องมีแตกต่างกันออกไปเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมในแต่ละประเภท

ปรเม สตะเวทิน (2541 : 2) สรุปไว้ว่า นักสื่อสารมวลชนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของนักสื่อสารมวลชนออกตามหน้าที่ที่แตกต่างกันได้ดังนี้

1. นักสื่อสารมวลชนที่ทำหน้าที่ด้านข่าว ได้แก่ นักข่าว ช่างภาพ บรรณาธิการ ฝ่ายข่าว ของสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์
2. นักสื่อสารมวลชนที่ทำหน้าที่ด้านความรู้ ได้แก่ ผู้เขียนคอลัมน์ความรู้ และสารคดีต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร พิธีกร ผู้จัดรายการ ผู้เขียนบท และผู้ผลิตรายการประเภทความรู้

3. นักสื่อสารมวลชนที่ทำหน้าที่ด้านความคิดเห็น ได้แก่ ผู้เขียนบทบรรณาธิการ คอลัมน์นิสต์ผู้วิจารณ์ทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

4. นักสื่อสารมวลชนที่ทำหน้าที่ด้านความบันเทิง ได้แก่ นักร้องนักแสดงทางวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ผู้กำกับการแสดง ผู้เขียนบท ช่างภาพ ผู้จัดการพิธีกร รายการบันเทิง และผู้สร้างภาพยนตร์บันเทิง

นักข่าว คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ออกหาข่าวจากแหล่งข่าวที่ตนเองสังกัดหรือประจำอยู่ในสำนักงาน ตามสายงานที่รับผิดชอบนักข่าวของหนังสือพิมพ์ แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. นักข่าวประจำแหล่งข่าว ("Beat" reporters or "run" reporters) นักข่าวประจำแหล่งข่าว คือ นักข่าวที่ถูกส่งไปประจำแหล่งข่าวสำคัญ ๆ ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ ๆ เกิดขึ้นทุกวัน และเป็นข่าวทุกวัน เช่น นักข่าวประจำทำเนียบรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย รัฐสภา ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม กระทรวงศึกษาธิการ สถานีตำรวจ การแข่งขันกีฬา วงการบันเทิง ฯลฯ

2. นักข่าวที่ได้รับมอบหมายงานทั่วไป (General assignment reporters) เป็นนักข่าวที่ได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการข่าวในเมืองให้ทำข่าวเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น (Spot assignments) ทั้งที่รู้ล่วงหน้า เช่น การประชุม การอภิปราย การแสดง การจัดงาน ต่าง ๆ การประกวดนางงาม นิทรรศการ ฯลฯ และที่ไม่รู้ล่วงหน้า เช่น อุบัติเหตุ การจลาจล ฯลฯ

3. นักข่าวประจำสำนักงาน (Rewrite men) ทำหน้าที่ในการรับ และเขียนข่าวที่ได้รับทางโทรศัพท์จากนักข่าวประจำแหล่งข่าว (Beat reporters) และผู้ส่งข่าวจากหน่วยงานต่าง ๆ (Legmen) เช่น การรายงานอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ข่าวการจราจรจากกองบังคับการตำรวจจราจร ฯลฯ รวมทั้งเขียนข่าวแจก (NEWS release or press release) ที่นักประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งมา หรืออาจจะโทรศัพท์ไปเช็คข่าวจากโรงพยาบาล สถานีตำรวจ สถานีตำรวจดับเพลิง

4. ผู้สื่อข่าว (Correspondents) เป็นนักข่าวที่ทำงานหาข่าวประจำอยู่ในท้องที่เพื่อรายงานข่าวในท้องที่ที่ตนประจำอยู่มายังสำนักงานใหญ่ของหนังสือพิมพ์นักข่าวประเภทนี้ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ได้แก่ ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัด และผู้สื่อข่าวต่างประเทศ

นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

สื่อสารมวลชนมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การให้ความบันเทิงแก่ผู้รับสาร เพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน กีฬาเป็นความบันเทิงในอีกรูปแบบหนึ่งที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อ ทั้งการถ่ายทอดสดกีฬาสำคัญๆ รายการกีฬาต่าง ๆ ที่มุ่งให้ความรู้ ความบันเทิง รวมถึงรายงานข่าวกีฬาที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้คนหันมาสนใจและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและ

เพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียดกีฬาจึงถือเป็นเรื่องของการเล่นและการใช้เวลาว่างให้เกิดความพึงพอใจ

การแข่งขันกีฬานั้นได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยการแข่งขันกีฬาจะเป็นการแข่งขันของผู้ชายซึ่งต่อสู้ แย่งชิง เพื่อให้ได้รับชัยชนะ อันจะแสดงถึงความแข็งแกร่งและความยิ่งใหญ่ การแข่งขันกีฬานั้นได้ผ่านมามากหลายยุคหลายสมัย ในยุคสมัยใหม่การเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬาก็ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ผู้เล่นกีฬาหรือนักกีฬาก็มิได้มีแต่ผู้ชายเหมือนกัน ในสมัยโบราณอีกต่อไป การเล่นกีฬาสามารถทำได้ทุกเพศและทุกวัย เด็กๆ จะถูกฝึกฝนให้รู้จักการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและได้รับการส่งเสริมการเล่นกีฬาจนถึงขั้นเป็นนักกีฬาสามารถไปแข่งขันสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและประเทศชาติ รูปแบบการเล่นกีฬาแต่ละชนิดก็ถูกพัฒนาขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม

กีฬานั้นถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของท้องถิ่นนั้น ๆ รูปแบบการเล่น กฎกติกา ธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ผู้เล่นพึงกระทำตามถือเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของต้นตำรับกีฬานั้นๆ การเล่นกีฬานั้นจะมีทั้งการเล่นที่เป็นแบบเฉพาะบุคคลหรือการเล่นเป็นทีม และจากการที่ได้มีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้คน ทำให้มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน การกีฬาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีการเผยแพร่รูปแบบการเล่นไปในสถานที่ต่างๆ จนเกิดความเป็นสากลขึ้น ผู้คนทั่วไปไม่ว่าจะอยู่ประเทศไหนก็รู้จักกีฬาเหมือน ๆ กัน การกีฬาจึงเป็นสื่อหนึ่งที่ผู้คนทุกเชื้อชาติ ทุกภาษารู้จักเหมือน ๆ กัน จึงถูกนำมาใช้เป็นส่วนกลางในการสร้างความเข้าใจ ความสามัคคีปรองดองกัน โดยมีแก่นแท้ของการเล่นกีฬาคือความมีน้ำใจและการให้อภัยแก่กัน

การแข่งขันกีฬาที่มีความสำคัญและยิ่งใหญ่ นั่นคือ การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกซึ่งเป็นการแข่งขันกีฬาที่มีประเทศต่างๆ ทั่วโลกเข้าร่วมถือได้ว่าโอลิมปิกเป็นมหกรรมทางการกีฬาของชาวโลกก็ว่าได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีการแข่งขันกีฬาในระดับย่อยลงมาอีกคือการแข่งขันกีฬาแหลมทองโดยการดำริของคุณหลวงสุขุมพันธุ์ประติสร์ว่าประเทศในพื้นที่แหลมทองนั้นนักกีฬายังมีสมรรถภาพและประสิทธิภาพที่ดีกว่าประเทศอื่น ๆ จึงน่าที่จะมีการแข่งขันกีฬาขึ้น จึงได้มีการจัดการแข่งขันกีฬาสำหรับประเทศในแถบภูมิภาคนี้ขึ้นเรียกว่า เซียพเกมส์ (SEAP GAMES) ซึ่งย่อมาจาก SOUTHEAST ASIA PENINSULAR GAMES หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า กีฬาแหลมทอง ในระยะเริ่มแรกของการแข่งขันกีฬาเซียเกมส์นั้น มี 6 ประเทศเข้าร่วมการแข่งขัน ภายหลังการแข่งขันครั้งที่ 8 ผ่านไป ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อและรับประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้น โดยได้ใช้ชื่อใหม่ว่า การแข่งขันกีฬาเซียเกมส์ (SEA GAMES) ย่อมาจากคำว่า SOUTHEAST ASIA GAMES การแข่งขันกีฬาเซียเกมส์เป็นการแข่งขันกีฬาของผู้คนที่อาศัยอยู่ในประเทศในแถบภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้ชมที่มีความสนใจในการกีฬาก็ได้ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการแข่งขัน โดยมีนักสื่อมวลชนสายกีฬาเป็นส่วนกลางในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ มาให้ผู้ชมได้ติดตามถึงในบ้าน

ความเจริญเติบโตในการสื่อสารการกีฬานั้นได้สร้างโอกาสในอาชีพต่าง ๆ จากการนำเสนอการกีฬา ซึ่งไม่เพียงแต่การเติบโตในอุตสาหกรรมสื่อสารหลายปีที่ผ่านมาได้มีการเพิ่มจำนวนของการนำเสนอการกีฬา โดยสื่ออาชีพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้แก่ การถ่ายทอดการกีฬา การเขียนเรื่องกีฬา การถ่ายภาพกีฬา และการให้ข้อมูลทางการกีฬา การเผยแพร่การกีฬาต้องอาศัยความรู้ในเรื่องของเกมกีฬาและความสามารถในการสื่อสารที่ชัดเจน ผู้เผยแพร่จะต้องมีความรู้ประสบการณ์ และทักษะที่ดีที่จะถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นไปยังผู้ชมได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

จากบทบาทความสำคัญของการกีฬาในสังคมและการเผยแพร่แนะนำเสนอการกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ ของสื่อ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีผลต่อการสร้างจิตสำนึกในเรื่องของการกีฬาสู่ผู้ชมวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ได้ถูกสร้างขึ้นถูกเผยแพร่ไปยังที่ต่าง ๆ ที่สื่อได้นำเสนอออกไป ผู้ชมกีฬาจะได้รับการซึมซาบถึงสิ่งที่ได้รับจากการปลูกฝังจากการนำเสนอกีฬา ความคิดจากสื่อ และสื่อยังเป็นแหล่งที่ทำให้เราได้รับรู้ถึงประวัติศาสตร์ และสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น นอกจากนี้สื่อยังจะบอกถึงความมีเอกลักษณ์ของผู้คนในสังคมและเป็นข้อมูลสำหรับอนาคตอีกด้วย (Mc.Quail. 1994 : 64)

ในการแข่งขันกีฬาทุกครั้ง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการแข่งขัน โดยนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาแขนงต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทย์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น จะเป็นศูนย์กลางเพื่อนำเสนอเหตุการณ์ที่มีความสำคัญทางการกีฬา การทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาทำให้ผู้ชมที่ไม่ได้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์สามารถติดตามและรับรู้เรื่องราว ความเป็นไปในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันกีฬาได้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังเป็นสื่อกลางในการทำหน้าที่การติดต่อสื่อสารระหว่างสถาบันองค์กร กับผู้ชมได้อีกด้วย

Mc.Quail. 1994. ได้ให้คำนิยามถึงภาพลักษณ์ของสื่อมวลชนไว้ในรูปต่างๆ ดังนี้

1. สื่อนั้นเปรียบเสมือนหน้าต่างที่ทำให้เราได้เห็นเหตุการณ์และมีประสบการณ์จากโลกภายนอก
2. สื่อนั้นเป็นกระจกที่สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคมทั้งในด้านดีและไม่ดี
3. สื่อนั้นทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตู หรือผู้กั้นกรองเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ
4. สื่อนั้นเป็นสัญญาณหรือผู้ชี้แนะถึงปัญหาความยุ่งยากต่างๆ
5. สื่อนั้นเป็นเวทีสำหรับการนำเสนอข้อมูลและข้อคิดเห็นต่างๆ สู่ผู้ชม
6. สื่อนั้นเป็นเสมือนฉากกั้นระหว่างผู้รับสารและโลกแห่งความเป็นจริง โดยการให้มุมมองที่ผิดจากความเป็นจริง เช่น การโฆษณา

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงประเภทของนักสื่อสารมวลชนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปตามภาระหน้าที่ ซึ่งต้องรับผิดชอบในแต่ละองค์กร แต่ถ้ามองในภาพรวม เราสามารถแบ่งประเภทของ สื่อมวลชนออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ นักสื่อสารมวลชนที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน และนักสื่อสารมวลชนที่ปฏิบัติงานนอกสำนักงาน ทั้งนี้ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาเองก็เช่นกัน ต่างมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกสำนักงาน ดังนั้น การศึกษาถึงความต้องการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา จึงแบ่งการศึกษาวิจัยนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาออกเป็นสองประเภทดังกล่าวข้างต้น

หน้าที่ของสื่อมวลชน

นักสื่อสารมวลชนไม่ว่าจะทำงานภายในองค์กร และทำงานภายนอกองค์กร ต่างก็มีวัตถุประสงค์หลักแห่งภาระหน้าที่ไม่แตกต่างกัน คือทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารของสังคม อย่างไรก็ตาม เมื่อมองถึงรายละเอียดของหน้าที่ จะพบว่า นักสื่อสารมวลชนต่างมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบแตกต่างกันไปตามสายงานอาชีพ

เดนิส แมคเควล (Denis McQuail) (McQuail. 1994 : 77-79) กล่าวถึงหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยพิจารณาจากฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนว่า มีความต้องการให้สื่อมวลชนทำอะไรให้แก่ตนหรือสื่อมวลชนควรทำหน้าที่อะไรให้แก่ตนและสังคม ฝ่ายต่าง ๆ ดังกล่าว ได้แก่ สังคม (Society), ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเผยแพร่ข่าวสาร (the "advocate"), สื่อมวลชน (The media) หรือนักสื่อสารมวลชน (mass communicators) และมวลชนผู้รับสาร (the audience) ดังนั้นหน้าที่ของ สื่อมวลชนตามแนวคิดของแมคเควล จึงเป็นหน้าที่ตามความคิดของฝ่ายต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

1. หน้าที่ของสื่อมวลชนตามความคิดของสังคม (The perspective of society)หน้าที่ของสื่อมวลชนต่อสังคมมีอยู่ 5 ประการ คือ

1.1 หน้าที่ในการให้ข่าวสาร (Information)

- 1) การให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ในสังคมและในโลก
- 2) แสดงถึงความสัมพันธ์ของอำนาจต่าง ๆ ในสังคม
- 3) ช่วยทำให้นวัตกรรม, การปรับตัวและความก้าวหน้าเป็นไปได้โดยสะดวก

1.2 หน้าที่ในการประสาน (Correlation)

- 1) อธิบาย, ดีความ และวิพากษ์วิจารณ์ เหตุการณ์และข่าวสารที่เกิดขึ้นให้การสนับสนุนผู้ที่อยู่ในอำนาจที่ถูกต้องและบรรทัดฐานที่เป็นที่ยอมรับกันของสังคม
- 2) ทำให้เกิดสังคมประภคิต(socializing)คือการเผยแพร่ความรู้ความคิดให้แพร่หลายใน สังคม

- 3) ประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม
- 4) สร้างความสอดคล้องกันในสังคม
- 5) จัดลำดับความสำคัญของสถานภาพในสังคม

1.3 หน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่อง (Continuity)

1) การแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมหลัก (Dominant culture) และวัฒนธรรมย่อย (subcultures) และการพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ ๆ

2) ดำรงและรักษาไว้ซึ่งค่านิยมร่วมของสังคม

1.4 หน้าที่ด้านความบันเทิง (Entertainment)

1) ให้ความขบขัน, ความเพลิดเพลิน และวิธีการพักผ่อนหย่อนใจ

2) ลดความเครียดของสังคม

1.5 หน้าที่ในการระดมความร่วมมือ (Mobilization)

1) สื่อมวลชนช่วยในการรณรงค์เพื่อเป้าหมายของสังคมในด้านการเมือง, สงคราม, การพัฒนาเศรษฐกิจ, การทำงาน และศาสนา

2. หน้าที่ของสื่อมวลชนตามความคิดของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเผยแพร่ (The perspective of the "advocate" on media functions)

ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเผยแพร่ได้แก่ นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์ นักสื่อสารการเมืองและธุรกิจ (political and business communicators) นักรณรงค์ ฯลฯ ซึ่งทำงานให้หน่วยงานต่าง ๆ บุคคลเหล่านี้มีความต้องการให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ต่อไปนี้ให้แก่ตนหรือหน่วยงานของตน

2.1 หน้าที่ในการให้ข่าวสาร (Information)

- 1) เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและกิจกรรมขององค์การ
- 2) ให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง
- 3) จัดลำดับก่อนหลังตามผลประโยชน์ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเผยแพร่
- 4) ให้ข่าวสารและดึงดูดความสนใจประชาชนในกิจการการโฆษณา
- 5) ให้การศึกษาโดยตรง และการรณรงค์ด้านข่าวสารแก่ประชาชน

2.2 หน้าที่ในการตีความ (Interpretation)

- 1) ตีความข่าวสารและเหตุการณ์ตามวัตถุประสงค์ของนักเผยแพร่
- 2) สร้างความคิดเห็น, ทำการประชาสัมพันธ์ และสร้างภาพพจน์สนับสนุน

องค์การ

3) วิพากษ์วิจารณ์คู่แข่งขององค์การของนักเผยแพร่

- 2.3 หน้าที่ในการแสดงออก (Expression)
- 1) ให้การสนับสนุนความเชื่อ, ค่านิยม, อุดมการณ์, หลักการขององค์กร
 - 2) ช่วยพัฒนาสำนึกในการเป็นสมาชิกขององค์กรเช่น พรรคการเมือง, ชนชั้น
- และกลุ่ม
- 3.4 หน้าที่ในการระดมความร่วมมือ (Mobilization)
- 1) กระตุ้นความสนใจ, ความเกี่ยวข้อง และความสนับสนุนของประชาชนต่อ
 - 2) จัดและแนะนำกิจกรรมแก่สมาชิกขององค์กรหรือผู้ตาม (followers)
 - 3) พยายามจูงใจและเปลี่ยนพฤติกรรมของคน (การโฆษณาชวนเชื่อ)
 - 4) การหาทุน
 - 5) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคโดยการโฆษณาสินค้า
- องค์กร
4. หน้าที่ของสื่อมวลชนตามความคิดของสื่อมวลชน (Media perspectives on their own functions) นักสื่อสารมวลชนมองหน้าที่ของตนต่อสังคมและประชาชน ดังต่อไปนี้
- 4.1 หน้าที่ในการให้ข่าวสาร (Information provision)
- 1) รวบรวมข่าวสารที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับมวลชนผู้รับสาร
 - 2) เลือก, จัดทำ และเผยแพร่ข่าวสารเหล่านี้
 - 3) ให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป
- 4.2 หน้าที่ในการตีความ (Interpretation)
- 1) แสดงความคิดเห็น
 - 2) ให้ข่าวสารเบื้องหลังและวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์
 - 3) เป็นผู้วิจารณ์ หรือผู้ตรวจสอบผู้ที่อยู่ในอำนาจ
 - 4) แสดงหรือสะท้อนประชามติ
 - 5) เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
- 4.2 หน้าที่ในการแสดงออกและความต่อเนื่องทางวัฒนธรรม (Cultural expression and continuity)
- 1) แสดงและสะท้อนวัฒนธรรมและค่านิยมที่สำคัญ ๆ ในระดับชาติ, ภูมิภาค หรือท้องถิ่น
 - 2) สนับสนุนวัฒนธรรมและค่านิยมของกลุ่มย่อยภายในสังคม
- 4.3 หน้าที่ในด้านความบันเทิง (Entertainment)
- 1) ให้ความพอใจแก่มวลชนผู้รับสารด้วยความขบขัน, ความเพลิดเพลิน ฯลฯ

4.4 หน้าที่ในการระดมความร่วมมือ (Mobilization)

1) เป็นสื่อในการโฆษณาหรือการโฆษณาชวนเชื่อให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเผยแพร่

2) รณรงค์อย่างจริงจังเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3) เพิ่มปริมาณและจัดสื่อมวลชนให้เหมาะกับการใช้ของมวลชนผู้รับสาร

5. หน้าที่ของสื่อมวลชนตามความคิดของมวลชนผู้รับสาร (The audience perspective) มวลชนผู้รับสารต้องการให้สื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

5.1 หน้าที่ในการให้ข่าวสาร (Information)

1) ค้นหาเหตุการณ์ต่าง ๆ และสถานการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว, สังคม และโลก

2) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติ ในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจ

3) สนองตอบความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจทั่วไป

4) ให้การเรียนรู้และการศึกษาด้วยตนเอง

5) ให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย

5.2 หน้าที่ในการสร้างเอกลักษณ์ของบุคคล (Personal identity)

1) สนับสนุนค่านิยมส่วนตัวของบุคคล

2) ให้รูปแบบต่าง ๆ ของการแสดงพฤติกรรม

3) ให้แบบอย่างของบุคคลที่มีคุณค่า

4) ทำให้บุคคลเข้าใจตนเองมากขึ้น

5.3 หน้าที่ในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการมีกิริยาสัมพันธ์ทางสังคม (Integration and social)

1) ทำให้สามารถเข้าใจสถานการณ์และความรู้สึกของคนอื่น ก่อให้เกิดความเข้าใจทางสังคม (social empathy)

2) สนับสนุนให้เข้ากับคนอื่นได้และมีสำนึกของการเป็นสมาชิกของกลุ่ม

3) เป็นพื้นฐานสำหรับการสนทนาและมีกิริยาสัมพันธ์ทางสังคม

4) เป็นเพื่อนแทนเพื่อนในชีวิตจริง

5) ช่วยให้บรรลุปหยาทางสังคม

6) ทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว, เพื่อนฝูง และสังคม

5.4 หน้าที่ด้านความบันเทิง (Entertainment)

1) ทำให้หลีกเลี่ยงหรือปลีกตัวออกจากปัญหาต่าง ๆ

2) ทำให้ได้รับการพักผ่อนหย่อนใจ

3) ทำให้ได้รับความสุขกับวัฒนธรรมและความสุนทรีย์

- 4) ช่วยในการฆ่าเวลา
- 5) ทำให้ผ่อนคลายอารมณ์.
- 6) ช่วยกระตุ้นความต้องการทางเพศ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าหน้าที่ของสื่อสารมวลชนดังกล่าวสามารถนำมาเป็นกรอบเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารมวลชนที่มีต่อสังคมตามภาระหน้าที่ ดังนั้น นักสื่อสารมวลชนจึงถือเป็นอาชีพที่ได้รับการใส่ใจดูแลเช่นกัน

บทบาทของนักสื่อสารมวลชน

นอกเหนือจากภาระหน้าที่หลัก ๆ ในฐานะเป็นผู้ถ่ายทอดข่าวสารของสังคม นักสื่อสารมวลชนยังมีบทบาทต่อสังคมอีกหลายประการด้วยกันโดยประมะ สตะเวทิน (2542 : 2) ได้สรุปถึงบทบาทของนักสื่อสารมวลชนไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้แจ้งข่าว (Messenger)

บทบาทที่สำคัญประการแรกของนักสื่อสารมวลชนก็คือบทบาทในการแจ้งข่าวให้มวลผู้รับสาร ได้ทราบว่าเมื่อเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นการรายงานให้มวลชนผู้รับสารได้รับรู้ถึงสภาพปัจจุบันของสังคมและสิ่งแวดล้อม

2. บทบาทของสุนัขเฝ้าบ้าน (Watchdog)

นักสื่อสารมวลชนทำหน้าที่ในการสืบสวนและรายงานถึงสิ่งที่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงทางร่างกาย เศรษฐกิจ หรือการเมืองของประชาชน เช่น ยาเสพติด สุขภาพอนามัย อาชญากรรม มลพิษของสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคมต่าง ๆ ความไม่ยุติธรรมในสังคม ฯลฯ นักสื่อสารมวลชนพยายามที่จะสร้างความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นในสังคม การเสนอข่าวไม่ดีที่เกิดขึ้นในสังคมมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะทำให้ประชาชนได้รับทราบและระมัดระวังเพื่อป้องกันตนเองจากภัยอันตรายต่าง ๆ

นอกจากจะเสนอข่าวเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่จะเป็นอันตรายต่อประชาชนและสังคมแล้วนักสื่อสารมวลชนยังทำหน้าที่ในการเสนอข่าวความก้าวหน้าในสังคมด้วย เช่น การรักษาโรคมะเร็ง การรักษาโรคเอดส์ การสื่อสาร ดาวเทียม การค้นพบเทคโนโลยี การพัฒนาสังคม ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างสมดุลย์

3. บทบาทของตัวกลาง (Intermediary)

ในฐานะของผู้รายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม นักสื่อสารมวลชนจึงมีบทบาทในการเป็นตัวกลาง 2 ประการ

3.1 การเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าว (NEWS sources) กับมวลชนผู้รับข่าว (NEWS audience)

3.2 การเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าว (NEWS sources) กับแหล่งข่าว (NEWS source)

4. บทบาทของตัวเชื่อม (Relay)

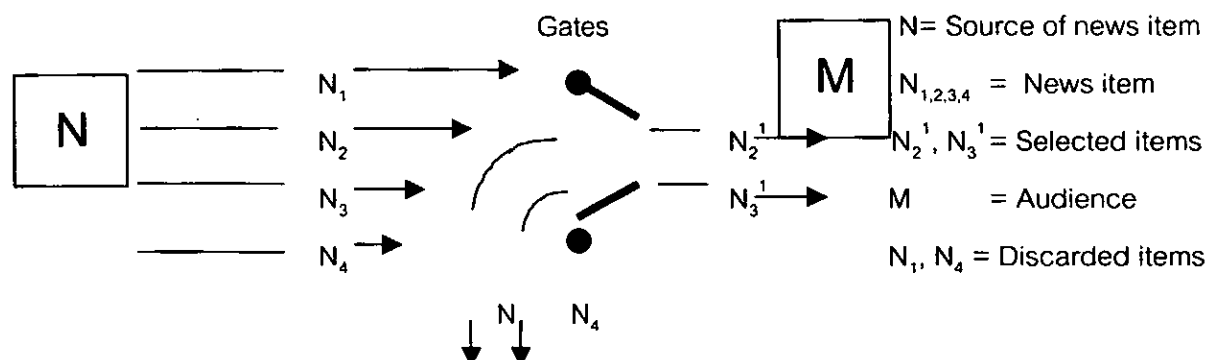
ในการถ่ายทอดข่าวสารจากแหล่งข่าวไปสู่มวลชนผู้รับสารนั้น นักสื่อสารมวลชนได้แสดงบทบาทของตัวเชื่อมในกระบวนการการสื่อสาร โดยการเชื่อมโยงทวีปเข้ากับทวีป เชื่อมโยงอดีตเข้ากับอนาคต ทำให้เกิดการรับรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกันระหว่างคนที่อยู่ห่างไกลกันคนละซีกโลก ทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมจากคนในยุคสมัยหนึ่งไปสู่คนในยุคหลัง

5. บทบาทของผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper)

ในทุกองค์การสื่อสารมวลชนจะมีคนตัดสินใจว่าควรส่งข่าวสารใดไปยังผู้อ่านผู้ฟัง หรือผู้ดู ผู้ตัดสินใจเหล่านี้ คือ นักสื่อสารมวลชนซึ่งแสดงบทบาทของผู้เฝ้าประตู ผู้เฝ้าประตูขององค์การสื่อสารมวลชนจะตรวจสอบข่าวสารที่เข้ามาและจะยอมรับเฉพาะข่าวสารที่ตัวเองเชื่อว่าควรส่งไปยังผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้ดู

แนวคิดเรื่องการเฝ้าประตู (gatekeeping) หมายถึงการเลือกนำเสนอ (choosing) หรือการปฏิเสธไม่นำเสนอ (rejecting) เรื่องใดเรื่องหนึ่ง แนวคิดนี้มาจากการวิจัยของเคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin) เกี่ยวกับการตัดสินใจซื้ออาหารเข้าบ้านของบรรดาแม่บ้าน เลวินบอกว่า ข่าวสารกระจายตัวไปตามช่องทางการสื่อสาร ซึ่งมี “บริเวณประตู” (“gate areas”) ที่มีผู้เฝ้าประตู (gatekeeper) เป็นผู้ตัดสินใจว่าข่าวสารหรือสินค้าใดจะได้รับอนุญาตให้เข้ามา ในช่องทางการสื่อสารหรือดำเนินต่อไปในช่องทางการสื่อสารของกลุ่มแม่บ้านหรือไม่

แนวคิดนี้ได้ถูกรับและนำมาใช้โดย เดวิด เอ็ม ไวท์ (David M. White) ในการศึกษาเรื่องบรรณาธิการข่าวจากสำนักข่าว (the telegraph wire editor) ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกาฉบับหนึ่งในการคัดเลือกข่าว ซึ่งการตัดสินใจทั้งข่าวหลายข่าวถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการเฝ้าประตูไวท์ได้แสดงแบบจำลองการเฝ้าประตูไว้ดังนี้

N	= แหล่งข่าว
$N_{1,2,3,4}$	= ข่าว 1,2,3,4
$N_{1,4}$	= ข่าว 1,4 ที่ถูกคัดออก
N_2^1, N_3^1	= ข่าว 2,3 ที่ถูกเลือกนำมาเสนอต่อมวลชนผู้รับสาร
M	= มวลชนผู้รับสาร

ภาพประกอบที่ 7 แบบจำลองการเฝ้าประตูของไวท์

อิทธิพลในด้านต่าง ๆ ของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อสังคม ดังนี้

1. อิทธิพลต่อการซื้อของประชาชน

โรเบิร์ต เอ็น ซาร์นอฟฟ์ (Robert N. Sarnoff) ได้โต้แย้งว่าโทรทัศน์มีบทบาทที่สำคัญในการกระตุ้นความเจริญทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมพลังให้แก่กระบวนการประชาธิปไตยในระบบเศรษฐกิจแบบเสรี การเพิ่มหน่วยผลผลิตขึ้นอยู่กับการต้องการของผู้บริโภคเป็นหลัก

และเมื่อต้องการให้ผู้บริโภคมีความต้องการเพิ่มขึ้น ประกอบกับจำนวนของประชากรที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การกระตุ้นให้ประชาชนมีความต้องการเพิ่มขึ้นก็ควรจะกระทำต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งโดยการโฆษณา

2. อิทธิพลทางการเมือง

อิทธิพลทางการเมืองของสื่อมวลชนก็คือการเป็นผู้ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง และส่งเสริมให้ประชาชนไปทำการออกเสียงเลือกตั้ง วิทยุและโทรทัศน์ปลุกให้ประชาชนหันมาสนใจการเมืองของประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ เป็นผู้เปิดเผยให้ทราบทัศนคติและการปฏิบัติงานของนักการเมือง ผู้บริหารและผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ของรัฐบาล ข่าวทางโทรทัศน์ทุกวันจะปรากฏให้เห็นบุคคลสำคัญ ๆ ทางการเมืองและบุคคลสำคัญ ๆ ของรัฐบาลเป็นประจำ

3. อิทธิพลต่อเด็ก

จากการวิจัย พอสรุปได้ว่า อิทธิพลที่โทรทัศน์มีต่อเด็กนั้นมีดังต่อไปนี้

3.1 อาจจะเพิ่มความตื่นตัวของเด็กให้ถึงจุด ๆ หนึ่ง ซึ่งจะทำให้เด็กติดความตื่นเต้นและไม่ชอบดูรายการที่ไม่ตื่นเต้น

3.2 อาจจะสร้างนิสัยรุนแรงและก้าวร้าวให้แก่เด็กได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าความก้าวร้าวถูกกระตุ้นในเวลาต่อมา

3.3 อาจจะทำให้เด็กรู้สึกลำบากในการที่จะอดใจรอสิ่งที่ปรารถนา

3.4 เปิดโอกาสมากเกินไปที่จะทำให้เด็ก “หลีกหนี” (“escape”) จากความกดดันทางสังคม ทำให้เด็กไม่ความรับผิดชอบต่อสังคม

3.5 ทำให้เด็กเพิ่มแนวโน้มของการพอใจในอำนาจตามแบบของบุคคลผู้มีอำนาจที่ได้ดูจากทีวี

3.6 อาจแทรกแซงการปฏิบัติในชีวิตจริงของเด็ก มีการพบว่าการดูทีวีทำให้ครอบครัวใกล้ชิดกัน แต่ก็ทำให้เกิดผลเสียต่อการอ่านหนังสือ, การเล่น, การพูดคุย, การช่วยทำงานบ้าน, การซ่อมดนตรี และกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก เพราะเด็กใช้เวลาในการดูทีวีจนไปเบียดบังเวลาในการทำอย่างอื่นในชีวิตประจำวัน

4. อิทธิพลต่อรสนิยม

วิทยุและโทรทัศน์ช่วยยกระดับรสนิยมของประชาชนด้วยการนำศิลปะและดนตรีที่มีรสนิยมดี ซึ่งเป็นที่นิยมชมชอบกันอยู่ในหมู่มนุษย์ชั้นสูงมาสู่ความนิยมของมวลชนโดยทั่วไป ศิลปะต่าง ๆ เหล่านี้รวมไปถึงเรื่องของสถาปัตยกรรม, การตกแต่งบ้าน, การแต่งกาย, กีฬา, มารยาท ฯลฯ ในขณะที่เดียวกันได้มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าคนได้หันมาสนใจอ่านสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาสาระประเภท ชีวประวัติ, ประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์มากขึ้น สื่อมวลชนทำให้วัฒนธรรมที่แสดงถึงรสนิยมที่ตึกลงมาเป็นวัฒนธรรมของมวลชน (mass culture)

5. อิทธิพลด้านความบันเทิง

สื่อมวลชนมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความต้องการความบันเทิงของคน สื่อมวลชนเสนอความบันเทิงเพื่อให้แม่บ้านผ่อนคลายจากการเลี้ยงลูกและงานบ้านทำให้พ่อบ้านผ่อนคลายจากความเหน็ดเหนื่อยในการทำงาน, ทำให้เด็กหยุดเล่นจากการเล่นที่ต้องออกเร่ร่อนออกแรงจนแทบไม่ได้พักผ่อน สื่อมวลชนจึงสร้างความสุข และความสบายใจให้แก่ประชาชนโดยผ่านความบันเทิง

6. อิทธิพลต่อความก้าวร้าวรุนแรง

นักวิจัยการสื่อสารมวลชนพบว่า ความรุนแรงทางโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงหรือความก้าวร้าวของผู้ชม 4 ประการ

6.1 มีอิทธิพลต่อการเลียนแบบของผู้ชม กล่าวคือ ผู้ชมเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต (observational learning)

6.2 มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

6.3 มีอิทธิพลด้านการกระตุ้นทางกาย (physiological arousal)

6.4 ก่อให้เกิดกระบวนการของการอ้างความถูกต้อง (the process of justification)

7. อิทธิพลด้านการศึกษา

ถ้าเรามองการศึกษาในมุมกว้างว่าการศึกษานั้นรวมถึงข่าวสารต่าง ๆ ที่ทำให้ประชาชน มีความรู้เพิ่มขึ้นแล้ว เราจะเห็นได้ว่าข่าวสารต่าง ๆ นั้นผ่านมาทางสื่อมวลชนต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ไม่เฉพาะแต่รายการข่าวหรือรายการกิจกรรมสาธารณะเท่านั้น แม้แต่ในรายการบันเทิงก็ทำให้คนได้รับข่าวสารและความรู้เช่นกัน

8. อิทธิพลต่อสังคมการณ

คำว่าสังคมการณ มาจากภาษาอังกฤษว่า Socialization ซึ่งมีความหมายว่าการทำให้เหมาะกับสังคม ประชาชนต้องเผชิญกับคำถามว่าตนเป็นใคร สถานภาพของตนอยู่ตรงไหนของสังคม และควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสมในสังคม สื่อมวลชนสามารถให้คำตอบเหล่านี้ได้เช่นเดียวกับครอบครัวและโรงเรียน

9. อิทธิพลต่อประชามติ

มีทฤษฎี 2 ทฤษฎีที่สามารถอธิบายอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อประชามติ ทฤษฎีแรกคือ ทฤษฎีการกำหนดเรื่อง (Agenda-Setting) ซึ่งแมกซ์เวลล์ อี แมคคอมบส์ และดอนัลด์ แอล ชอร์ (Maxwell E. McCombs and Donald L. Shaw) ได้เสนอไว้เมื่อปี ค.ศ.1972 ว่าในบรรดาเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เรื่องราวหรือเหตุการณ์ใดที่ถูกนำมาเสนอเป็นข่าวสำคัญและได้รับการนำเสนออย่างต่อเนื่องเรื่องนั้นก็จะกลายเป็นเรื่องสำคัญสำหรับประชาชนตามไปด้วย เพราะประชาชนคิดว่าเรื่องที่สื่อมวลชนนำมาเสนอนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ เรื่องดังกล่าวจึงอยู่ในความสนใจของประชาชน ประชาชนจะพูดคุยกันถึงเรื่องนั้นเป็นส่วนใหญ่ในการ

พบปะพูดคุยกันในสังคมและชีวิตประจำวัน ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้วเรื่องที่สื่อมวลชนนำมาเสนอให้อยู่ในความสนใจของประชาชนนั้นอาจไม่มีความสำคัญมากนักก็ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อสังคมในทุกระดับ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นสาขาอาชีพ ที่ควรจะต้องได้รับการควบคุม ดูแล เอาใจใส่ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลดีต่อสังคมโดยรวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

แอนน์ (Ann. 1977 : 6341 – A) ทำการศึกษาสำรวจความต้องการและความสนใจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี (Tennessee) จากการสำรวจกิจกรรมที่เล่นตลอดชีวิต 36 ประเภท ได้แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ 3 ประเภท โดยสำรวจจากผู้สูงอายุ 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 55 – 65 ปี สิ่งที่ทำการศึกษาได้แก่ ความสนใจในกิจกรรมความร่วมมือ และสิ่งต้องการได้รับการฝึกเพิ่มเติม ผลการวิจัยปรากฏว่า วิทยาลัยมหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสอนควรมีการส่งเสริมและจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมตลอดชีวิตให้มากขึ้น เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กหรือเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีความพร้อม กีฬาประเภททีมไม่ควรถูกตัดออกจากกิจกรรมของโรงเรียนแต่ควรมีให้หลากหลาย รวมถึงกิจกรรมที่เล่นได้ตลอดชีวิตที่สามารถเล่นอย่างสนุกสนาน

มุลเลอร์ (Mueller. 1978 : 144 -147) ทำการศึกษาเกี่ยวกับชุมนุมกีฬาที่คนนิยมในสหรัฐอเมริกา และแคนาดา โดยใช้แบบสอบถามไปยังสถานที่ต่างๆ มากกว่า 2,000 แห่ง พบว่า ในอเมริกาเหนือมีชุมนุมกีฬาถึงหมื่นๆ ชุมนุม เพราะเขาเชื่อว่าชุมนุมกีฬาเป็นกลุ่มบุคคลที่รวมกันด้วยจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน คือ เพื่อขยายและส่งเสริมความสนใจในการเข้ามีส่วนร่วมกับการฝึกฝนและกีฬาและกีฬาอื่นๆ กีฬาที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ฟุตบอล คาราเต้ แล่นเรือ สกี ยูโด ฟันดาบ และยิมนาสติก และรักบี้

นันทอกมาห์ (Nountogmah. 1982 : 1080–A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “โปรแกรมพลศึกษาที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐไอโอวา ที่เป็นที่ต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาปีสุดท้ายและได้รับการเสนอแนะ โดยคณาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่างๆ ในรัฐไอโอวา” โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมปีสุดท้าย จำนวน 272 คน และคณาจารย์จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากในโรงเรียนคือ วอลเลย์บอล ซอฟท์บอลและบาสเกตบอลกิจกรรมที่นักเรียนต้องการที่จะเน้นคือ วอลเลย์บอล และเทนนิส กิจกรรมที่รับการสนับสนุนจากคณาจารย์ในวิทยาลัย คือ การวิ่งออกกำลังกาย ยิมนาสติก วายน้ำ เบสบอลและเบดมินตันนักเรียนชอบกีฬาที่มากกว่ากิจกรรมแบบอื่นๆ ส่วนคณาจารย์ของวิทยาลัยต่างๆ

สนับสนุนกีฬาประเภทบุคคลมากกว่ากีฬาเล่นเป็นทีม ทั้งนักเรียนและคณาจารย์มีความเห็นว่าการส่งเสริมพลศึกษาที่บังคับในชั้น 11 และเลือกเสรีในชั้น 12 ส่วนคณาจารย์ในวิทยาลัยสนับสนุนให้ใช้แผนการเรียนบังคับเลือกในชั้น 11 และ 12

โฮล์บรูค (Holbrook. 1992 : 2735-A) ทำการศึกษาความต้องการเร่งด่วน และกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนพลศึกษา นันทนาการ และโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักธุรการ และสถาปนิก ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการวางแผนของสถาบันจะต้องศึกษาในรายละเอียด เพื่อกำหนดแบบสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดเพิ่มงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ควรร่วมกันดำเนินการเตรียมเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้น และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ ควรได้รับการสนับสนุนไปพร้อมๆ กัน

งานวิจัยภายในประเทศ

กรรณิการ์ พันธ์อำพล (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิม พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการร่วมมาก ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมกีฬาและสุขภาพ และกิจกรรมทางสังคม ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมน้อย ได้แก่ กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมการพูดและการพิมพ์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก

กวิน คชนทร์เดชา (2529 : ง - ฉ) ทำการวิจัยเรื่อง “ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านจังหวัดชุมพร” ในปี พ.ศ.2529 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องการให้ใช้โรงเรียนของหมู่บ้านเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย ให้มีสถานที่ออกกำลังกายได้หลายอย่าง และให้มีอุปกรณ์กีฬา ที่ใช้ในการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ต้องให้จัดเจ้าหน้าที่เบิกจ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกาย ให้มีผู้สอนที่มีความสามารถ และความชำนาญหลายอย่างในกิจกรรมการออกกำลังกาย และให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง ประกอบด้วย ประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินงานเกี่ยวกับการออกกำลังกาย

3. ด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย ต้องการให้จัดบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกาย เฉพาะในวันหยุดราชการ สัปดาห์ละ 1 – 2 วัน วันละ 1 – 2 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 16.00 – 18.00 น.

4. ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมที่จัดต้องการให้เป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้เวลามาก ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนสามารถเข้าร่วมได้โดยไม่ต้องมีความสามารถมากให้มีการเล่นเกมและกีฬาพื้นเมืองสำหรับประชาชนในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงในวันสำคัญต่าง ๆ

5. ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ความต้องการกิจกรรม กายบริหาร กีฬาพื้นเมือง ฟุตบอล ตะกร้อ และการเดินออกกำลังกาย

6. ด้านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ต้องการให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย สำหรับประชาชนเป็นประจำทุกปี ให้มีสถานที่สำหรับฝึกกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย และให้มีการติดต่อกับหน่วยงานทางด้านการกีฬามาทดสอบสมรรถภาพทางกายให้ประชาชน

7. ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย ต้องการให้จัดฉายภาพยนตร์หรือเทป โทรทัศน์ เกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกายแบบต่าง ๆ ให้ชมเป็นครั้งคราว ให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ และให้มีการประกาศชักชวนให้ประชาชน เห็นคุณค่าและเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายที่จัดขึ้น

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย จังหวัดชุมพรมีความต้องการในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นความต้องการด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย มีความต้องการในระดับน้อย

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายระหว่างประชาชนชายกับหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความต้องการด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย จังหวัดชุมพร ระหว่างอายุ 15 – 25 ปี, 26 – 35 ปี, 36 – 45 ปี, 46 – 55 ปี และกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มอายุ 15 – 25 ปี แตกต่างกับกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ ความต้องการด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย ความต้องการด้านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย และความต้องการด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย กรมพลศึกษา (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานคร

โดยใช้แบบสอบถามครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เทศบาล และกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู-อาจารย์ ร้อยละ 66.4 เห็นด้วยว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุกคนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการ ที่ควรจัดในโรงเรียนควรเป็นประโยชน์แก่นักเรียน กิจกรรมที่ใหม่นักเรียนสนใจ เป็นกิจกรรมในด้านการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปัญหาและอุปสรรคเรื่องความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการคือ ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมด้านนันทนาการโรงเรียนไม่เพียงพอ ขาดสถานที่และงบประมาณ ขาดความร่วมมือ และการสนับสนุนจากผู้ร่วมงาน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม และผู้จัดกิจกรรมมีความรู้ และทักษะด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการน้อย กิจกรรมไม่เร้าใจ และไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน และสภาพท้องถิ่น

รังสฤษฎ์ เสริฐฉิมชัย (2534 : 2) ได้ศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 2,3,4 และ 5 ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียนในโรงเรียน มีความต้องการครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนันทนาการ ต้องการบรรจุวิชาการด้านกิจกรรมนันทนาการลงในหลักสูตรการเรียน การสอน และต้องการคู่มือ เอกสาร ตำราสำหรับศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชานันทนาการให้กว้างขวางมากขึ้นและทันสมัยยิ่งขึ้น ต้องการให้มีการจัดอบรม สัมมนาวิชาการนันทนาการแก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนระดับมาก

ชลิตร รัตน์ะ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 350 คน ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรชาย ที่มีอายุ 30 ปีลงมา บุคลากรที่มีสถานภาพโสด บุคลากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,380 บาท และบุคลากรที่มีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬา และกรีฑาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิงที่มีอายุ 31 - 40 ปี บุคลากรที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป บุคลากรที่มีสถานภาพสมรส และบุคลากรที่มีรายได้ระหว่าง 7,380 - 13,040 บาท มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ กิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) และบุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

พิสมัย พลายงาม (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน คือ กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข

กิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน กิจกรรมงานอาสาสมัคร และกิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรม และอารยธรรม ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

จินดา บัณบรรจง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนในลานกีฬากลุ่มเจ้าพระยาของกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนในลานกีฬากลุ่มเจ้าพระยาของกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ปรากฏดังนี้

1) ความต้องการด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ประชาชนอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ฟุตบอลคิดเป็นร้อยละ 10.53 ฟุตซอลคิดเป็นร้อยละ 9.7 และบาสเกตบอลคิดเป็นร้อยละ 9.78 ประชาชนชายอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ฟุตบอลคิดเป็นร้อยละ 10.86 ฟุตซอลคิดเป็นร้อยละ 10.49 และบาสเกตบอลคิดเป็นร้อยละ 8.99 ประชาชนอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ แอโรบิคแดนซ์คิดเป็นร้อยละ 9.41 เปตองคิดเป็นร้อยละ 9.11 และแบดมินตันคิดเป็นร้อยละ 9.09 ประชาชนหญิงต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ บาสเกตบอลคิดเป็นร้อยละ 9.67 แบดมินตันคิดเป็นร้อยละ 9.18 และแอโรบิคแดนซ์คิดเป็นร้อยละ 8.70

2) ความต้องการด้าน วันและเวลาสำหรับการออกกำลังกาย ประชาชนชาย อายุ 25 ปีขึ้นไป ประชาชนชายอายุต่ำกว่า 25 ปี ประชาชนหญิง 25 ปีขึ้นไป และประชาชนหญิงอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการการออกกำลังกายทุกวัน เวลาที่ต้องการออกกำลังกายของประชาชนชายอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 58.89 ในช่วงเย็นเวลา 18.00 – 21.00 น. ประชาชนชายอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 74.77 ในช่วงเย็นเวลา 15.00 – 18.00 น. ประชาชนหญิงอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 56.67 ในช่วงเวลาเย็นเวลา 18.00 – 21.00 น.

3) ความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ประชาชนชายอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 56.67 เห็นว่าควรเพิ่มจำนวนลานกีฬา ประชาชนชายอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 82.22 เห็นว่า ลานกีฬาควรมีจุดน้ำดื่มที่ถูกสุขลักษณะ ประชาชนหญิงอายุ 25 ปีขึ้นไป และประชาชนหญิงอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการตรงกันมากที่สุดคือ

ร้อยละ 61.66 และ 81.11 เห็นว่าลานกีฬามีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับการออกกำลังกาย

4) ความต้องการด้านการจัดการ ประชาชนอายุ 25 ปีขึ้นไป ประชาชนอายุต่ำกว่า 25 ปี และประชาชนหญิงอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการตรงกันมากที่สุดคือ ร้อยละ 67.78 , 74.44 และ 67.78 ตามลำดับ เห็นว่าควรมีการจัดการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมการออกกำลังกายในสถานกีฬา ประชาชนหญิงอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 63.33 เห็นว่าควรมีระเบียบและกติกากาการใช้สถานกีฬาอย่างชัดเจน

วรศักดิ์ เพียรชอบ และสุจิต เพียรชอบ (มปป.) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความต้องการที่สำคัญของนักเรียนไทยในชั้นมัธยมศึกษา” โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนชายและหญิงในระดับมัธยมศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 3,600 คน ผลการวิจัยพบว่า “ความต้องการของนักเรียนไทยในระดับมัธยมศึกษาทางด้าน ร่างกาย ต้องการเป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีบุคลิกภาพดี และเป็นผู้ที่มีไหวพริบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีสติปัญญาดี มีความรอบรู้ดี เป็นผู้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับนันทนาการ การสื่อสารมวลชน สามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา จำนวน 327คน (ผู้ที่ทำงานในองค์กรสื่อสารมวลชนในสายงานกีฬา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์) (สถิติจากสมาคมนักข่าว ช่างภาพกีฬา แห่งประเทศไทย พ.ศ.2546)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา จำนวน 217 คน ได้มาตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ตารางขนาดตัวอย่างของเคร์จีซีและมอร์แกน (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2529 : 458 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. n.d.) ที่ประชากร 340 คน ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน
2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่า จากตารางประมาณ 20% เพื่อป้องกันการสูญหาย จึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน
3. แบ่งนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาเป็น 2 ลักษณะงาน ได้แก่ นักสื่อสารมวลชนที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน และนักสื่อสารมวลชนที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน ตามองค์กรที่มีอยู่ในปี พ.ศ. 2546
4. เลือกตัวอย่างในแต่ละองค์กรโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
5. ได้กลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในแต่ละองค์กรโดยแบ่งตามลักษณะงาน

องค์กร	ลักษณะงาน				รวม	
	ปฏิบัติงานภายใน สำนักงาน		ปฏิบัติงานภายนอก สำนักงาน			
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
-ช่อง3	3	2	18	8	21	10
-ช่อง5	3	2	15	10	18	12
-ช่อง7	2	1	10	7	12	8
-ช่อง9	1	1	9	6	10	7
-ช่อง11	1	1	14	9	15	10
-ITV	1	1	17	11	18	12
-UBC	2	1	-	-	2	1
-นสพ.คมชัดลึก/กรุงเทพ ธุรกิจ	11	8	14	9	25	17
-The Nation	2	1	5	3	7	4
-นสพ.ข่าวสด	3	2	7	5	10	7
-นสพ.กิกออฟ	10	7	8	5	18	12
-นสพ.ไทยรัฐ	1	1	14	9	15	10
-นสพ.แนวหน้า	1	1	4	3	5	4
-นสพ.เดลินิวส์	3	2	11	7	14	9
-นสพ.และนิตยสารในเครือ สยามสปอร์ตซินดิเคท	8	6	119	81	127	87
-สยามอินเตอร์มัลติมีเดีย จำกัด (Sport Radio)	3	2	7	5	10	7
รวม	55	39	272	178	327	217

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาข้อมูลจากข้อ 1 และ 2

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity of content)

5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

6. นำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

7. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 217 คน ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ลักษณะงาน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา แบ่งออกเป็น 4 ประเภทได้แก่ กิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อติดต่อขอนหนังสืออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ในแต่ละองค์กร

2. นำหนังสือแนะนำตัว และแบบสอบถามไปติดต่อขอความอนุเคราะห์ให้นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในแต่ละองค์กรตอบแบบสอบถาม จำนวน 217 ชุด ด้วยตนเองในเดือนมกราคม 2547 และเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจำนวน 210 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.77

3. เมื่อได้รับข้อมูลมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบและเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน โดยผู้วิจัยกำหนดให้ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

5	คะแนน	ผู้ตอบมีความต้องการในระดับมากที่สุด	ให้	5
4	คะแนน	ผู้ตอบมีความต้องการในระดับมาก	ให้	4
3	คะแนน	ผู้ตอบมีความต้องการในระดับปานกลาง	ให้	3
2	คะแนน	ผู้ตอบมีความต้องการในระดับน้อย	ให้	2
1	คะแนน	ผู้ตอบมีความต้องการในระดับน้อยที่สุด	ให้	1

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผลโดยอิงเกณฑ์ (Criterion reference) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9) คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
3.67 – 5.00	สูง
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	ต่ำ

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป และดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามและตรวจให้คะแนนแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละตาม อายุ และลักษณะงาน โดยแจกแจงความถี่เป็นค่าร้อยละตามตัวแปรอิสระและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามความต้องการ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ระดับความต้องการโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 การตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity of Content) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน วิเคราะห์ออกมาในเชิงปริมาณหรือตัวเลขได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการ (IC) เป็นรายข้อมากกว่า 0.5
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 218 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
%	แทน	ร้อยละ
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย(Mean)
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ และลักษณะงาน โดยแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา 4 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยแจกแจงเป็นคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา นำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ได้แก่ อายุ ลักษณะงาน โดยแจกแจงความถี่เป็นค่าร้อยละดังปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว อายุและลักษณะงาน

ตัวแปร	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
อายุ	ต่ำกว่า 40 ปี	176	83.80
	40 ปีขึ้นไป	34	16.20
	รวม	210	100.00
ลักษณะงาน	ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน	37	17.60
	ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน	173	82.40
	รวม	210	100.00

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.80 และมีจำนวนที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงานมากกว่าปฏิบัติงานภายในสำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 82.40

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยแจกแจง คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการ ดังปรากฏตามตาราง 3 - 19

ตาราง 3 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
นันทนาการ ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมเกมและกีฬา โดยรวม (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมเกมและกีฬา			
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัดสถานที่ ในการเล่นเกมและกีฬาเพิ่มขึ้น	4.17	.82	สูง
2. ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมเกม และ กีฬาเพียงใด	2.3.92	.78	สูง
3. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมเกมและกีฬา เพิ่มมากขึ้น เพียงใด	4.00	.74	สูง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วนสนับสนุน ในเรื่องของกิจกรรมเกมและกีฬาเพียงใด	3.47	.97	ปานกลาง
5. ท่านต้องการให้มีการจัดการแข่งขันเกมและกีฬา ภายในองค์กรเพียงใด	3.44	.75	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหาวิทยากรมา ให้ความรู้ในกิจกรรมเกมและกีฬาเพียงใด	3.47	.97	ปานกลาง
7. ท่านต้องการให้บุคลากรภายนอกองค์กรเข้าร่วม กิจกรรมเกมและกีฬาด้วยเพียงใด	3.68	.86	สูง
รวม	3.80	.53	สูง

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีความต้องการกิจกรรม
นันทนาการ ประเภทกิจกรรมเกมและกีฬาอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า
นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่ในการเล่นเกม และกีฬาเพิ่มมากขึ้น
เป็นอันดับแรก รวมทั้งต้องการให้องค์กรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกมและกีฬาเพิ่มมาก
ขึ้น เป็นอันดับรองลงมา นอกจากนี้ สื่อมวลชนสายกีฬายังมีความต้องการในการใช้เวลาว่าง
สำหรับทำกิจกรรมเกมและกีฬาอยู่ในระดับความต้องการสูงเป็นลำดับต่อมาด้วยเช่นกัน

ตาราง 4 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมทางสังคมโดยรวม (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมทางสังคม			
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัดสถานที่ ในการจัดกิจกรรมทางสังคม เพียงใด	3.82	.76	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณใน การจัดกิจกรรมทางสังคมมากขึ้นเพียงใด	3.70	.80	สูง
3. ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมทาง สังคมเพียงใด	3.63	.73	ปานกลาง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วนสนับสนุน ในเรื่องของกิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.61	.79	ปานกลาง
5. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดกิจกรรมทาง สังคมเพียงใด	3.72	.74	สูง
6. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กร เข้ามา ร่วมกิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.66	.88	ปานกลาง
รวม	3.70	.43	สูง

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่านักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่ในการจัดกิจกรรมทางสังคมมากเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ ความต้องการให้องค์กรดำเนินการจัดกิจกรรมทางสังคมสำหรับคนรวมทั้ง ยังมีความต้องการให้องค์กรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคมเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับต่อมา

ตาราง 5 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
นันทนาการ ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมดนตรีและเพลงโดยรวม(N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมดนตรีและเพลง			
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัดสถานที่ ในการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลงเพียงใด	3.74	.78	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการจัดกิจกรรม ดนตรีและเพลงมากขึ้นเพียงใด	3.66	.75	ปานกลาง
3. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลงมากขึ้น เพียงใด	3.63	.74	ปานกลาง
4. ท่านต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมดนตรีและ เพลงเพียงใด	3.57	.69	ปานกลาง
5. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหาวิทยากรมา ให้ความรู้ในกิจกรรมดนตรีและเพลงเพียงใด	3.61	.67	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้าร่วม กิจกรรมดนตรี และเพลงเพียงใด	3.74	.68	สูง
7. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วนสนับสนุน เรื่องของกิจกรรมดนตรีและเพลงเพียงใด	3.89	.71	สูง
8. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน จัดการประกวด ดนตรีและเพลงภายในองค์กรขึ้นเพียงใด	3.76	.84	สูง
รวม	3.71	.43	สูง

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความต้องการกิจกรรม
นันทนาการในด้านกิจกรรมดนตรีและเพลงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียด
พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนเรื่องของกิจกรรม
ดนตรีและเพลงสูงมาก รองลงมาได้แก่ ต้องการให้องค์กรจัดประกวดดนตรีและเพลง รวมทั้งมี
ความต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลงมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ตาราง 6 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการ ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านกิจกรรมกลางแจ้งโดยรวม (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมกลางแจ้ง			
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการจัดกิจกรรม กลางแจ้งมากขึ้นเพียงใด	3.70	.79	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณใน การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เพิ่มมากขึ้นเพียงใด	3.74	.69	สูง
3. ท่านต้องการใช้เวลาว่างของท่านทำกิจกรรม กลางแจ้งเพียงใด	3.81	.73	สูง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วนสนับสนุน ในเรื่องของกิจกรรมกลางแจ้งเพียงใด	3.87	.81	สูง
5. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอก เข้าร่วมกิจกรรม กลางแจ้งด้วยเพียงใด	3.82	.75	สูง
รวม	3.79	.60	สูง

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ด้านความต้องการกิจกรรมกลางแจ้งโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมกลางแจ้งสูงเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ สื่อมวลชนสายกีฬายังมีความต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งมากเป็นอันดับรองลงมา รวมทั้งมีความต้องการในการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมกลางแจ้งมากเป็นอันดับต่อมาด้วยเช่นกัน

ตาราง 7 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทเกม ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยรวม (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเกมและกีฬา			
เหล่านี้เพียงใด			
ประเภทเกม			
- โยนห่วง	2.85	.90	ปานกลาง
- หมากรุก	3.00	.91	ปานกลาง
- หมากรอก	3.86	1.08	ปานกลาง
- หมากล้อม	3.15	1.09	ปานกลาง
- ปาลูกดอก	4.42	.77	สูง
ประเภทกีฬา			
- ฟุตบอล	3.68	1.00	สูง
- บาสเกตบอล	3.47	.82	ปานกลาง
- วอลเลย์บอล	3.89	3.5	สูง
- แบดมินตัน	3.35	.80	ปานกลาง
- เทนนิส	3.26	.88	ปานกลาง
- ปิงปอง	3.12	.83	ปานกลาง
- เซปักตะกร้อ	3.15	.96	ปานกลาง
- เปตอง	3.10	1.02	ปานกลาง
- แอนด์บอล	3.65	.84	ปานกลาง
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเหล่านี้			
เพียงใด			
กิจกรรมทางสังคม			
- งานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี	3.80	.73	สูง
- งานกีฬาสีประจำปี	3.70	.72	สูง

ตาราง 7 (ต่อ)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมดนตรีและเพลง			
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลง เหล่านี้เพียงใด			
- ประกวดร้องเพลง (คาราโอเกะ)	3.58	.76	ปานกลาง
- ฟังเพลง	3.58	.76	ปานกลาง
- การเต้นประกอบเพลง	3.63	.76	ปานกลาง
กิจกรรมกลางแจ้ง			
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งเหล่านี้ เพียงใด			
- การท่องเที่ยว	3.69	.79	สูง
- การอยู่ค่ายพักแรม	3.68	.80	สูง
- การปลูกต้นไม้	3.85	.76	สูง
- ธรรมชาติศึกษา	3.86	.76	สูง

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีความต้องการสูงมากเป็นอันดับแรก ในการร่วมเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ เกมปาลูกดกสำหรับกิจกรรมประเภทเกมวอลเลย์บอลสำหรับกิจกรรมประเภทกีฬา สำหรับกิจกรรมด้านดนตรีและเพลง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีความต้องการ กิจกรรมการเต้นประกอบเพลง มากที่สุด และสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีความต้องการ กิจกรรมด้านธรรมชาติศึกษาสูงเป็นอันดับแรก

ตาราง 8 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป
ด้านกิจกรรมเกมและกีฬา (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	อายุต่ำกว่า 40 ปี			อายุ 40 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมเกมและกีฬา						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการจัด สถานที่ในการเล่นเกมและกีฬาเพิ่มขึ้น	4.17	.81	สูง	4.14	.85	สูง
2. ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการทำ กิจกรรมเกม และกีฬาเพียงใด	3.90	.78	สูง	4.02	.79	สูง
3. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกมและกีฬา เพิ่มมากขึ้นเพียงใด	3.98	.74	สูง	4.11	.76	สูง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วน สนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมเกมและกีฬา เพียงใด	3.90	.79	สูง	4.00	.73	สูง
5. ท่านต้องการให้มีการจัดการแข่งขันเกม และ กีฬาภายในองค์กรเพียงใด	3.40	.78	ปานกลาง	3.38	.60	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหา วิทยากรมาให้ความรู้ในกิจกรรมเกมและ กีฬาเพียงใด	3.46	.99	ปานกลาง	3.55	.89	ปานกลาง
7. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กร เข้ามา ร่วมกิจกรรมเกมและกีฬาด้วย เพียงใด	3.67	.86	สูง	3.73	.82	สูง
รวม	3.79	.53	สูง	3.85	.53	สูง

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ทั้งที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมเกมและกีฬาสูงเป็นอันดับแรก ไม่แตกต่างกัน และ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาทั้งสองกลุ่ม อายุดังกล่าวต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่ในการเล่นเกมและกีฬาเพิ่มมากขึ้น รองลงมาได้แก่ ต้องการให้องค์กรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกมและกีฬามากขึ้น สำหรับความต้องการในอันดับรองลงมา นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาทุกกลุ่มอายุต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมเกมและกีฬา และต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนในเรื่องเกมและกีฬา เป็นอย่างมาก ด้วยเช่นกัน

ตาราง 9 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป ด้านกิจกรรมทางสังคม (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	อายุต่ำกว่า 40 ปี			อายุ 40 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมทางสังคม						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการจัดสถานที่ในการจัดกิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.80	.77	สูง	3.97	.67	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคมมากขึ้นเพียงใด	3.66	.80	สูง	3.88	.76	สูง
3. ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.66	.72	ปานกลาง	3.50	.78	ปานกลาง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วนสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.59	.79	ปานกลาง	3.73	.79	สูง
5. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดกิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.72	.74	สูง	3.61	.73	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.64	.88	ปานกลาง	3.76	.85	สูง
รวม	3.69	.50	สูง	3.74	.47	สูง

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ทั้งในกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในด้านกิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาทั้งสองกลุ่มอายุดังกล่าว ต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่ในการจัดกิจกรรมทางสังคมมากเป็นอันดับหนึ่งไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงความต้องการในอันดับรองลงมา พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ต้องการให้องค์กรมีการจัดกิจกรรมทางสังคมมากเป็นอันดับสอง และมีความต้องการให้องค์กรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคม รวมทั้งต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมทางสังคมเป็นอันดับสามรองลงมา ซึ่งแตกต่างกับนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ที่ต้องการให้องค์กรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคมมากเป็นอันดับสอง และมีความต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้ามาร่วมกิจกรรมทางสังคมมากเป็นอันดับสามรองลงมา

ตาราง 10 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป
 ด้านดนตรี และเพลง (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	อายุต่ำกว่า 40 ปี			อายุ 40 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมดนตรีและเพลง						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการ จัด สถานที่ในการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลง เพียงใด	3.72	.79	สูง	3.88	.72	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการ จัดกิจกรรมดนตรี และเพลงมากขึ้น เพียงใด	3.66	.76	ปานกลาง	3.67	.68	สูง
3. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบ ประมาณในการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลง มากขึ้นเพียงใด	3.65	.76	ปานกลาง	3.52	.66	ปานกลาง
4. ท่านต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมดนตรี และเพลงเพียงใด	3.57	.71	ปานกลาง	3.58	.60	ปานกลาง
5. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหา วิทยากรมาให้ความรู้ในกิจกรรมดนตรีและ เพลงเพียงใด	3.65	.65	ปานกลาง	3.41	.74	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กร เข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลงเพียงใด	3.75	.68	สูง	3.73	.66	สูง
7. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วน สนับสนุนเรื่องของกิจกรรมดนตรีและเพลง เพียงใด	3.89	.71	สูง	3.85	.70	สูง
8. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน จัดการ ประกวดดนตรีและเพลงภายในองค์กรขึ้น เพียงใด	3.76	.86	สูง	3.79	.68	สูง
รวม	3.71	.43	สูง	3.68	.43	สูง

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ทั้งในกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมดนตรีและเพลง อยู่ในระดับสูง ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนเรื่องของกิจกรรมดนตรีและเพลง สูงเป็นอันดับแรก และต้องการให้องค์กรจัดการประกวดดนตรีและเพลงเป็นอันดับรองลงมา และต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลง ตามลำดับ ซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมดนตรีและเพลงเป็นอันดับแรก สำหรับความต้องการอันดับรองลงไป นักสื่อสารมวลชนสายกีฬากลุ่มอายุนี้นี้ต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนเรื่องกิจกรรมดนตรีและเพลงเป็นอันดับสอง และต้องการให้องค์กรจัดการประกวดดนตรีและเพลงเป็นอันดับสาม

ตาราง 11 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเพียงพอมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไปด้าน
 กิจกรรมกลางแจ้ง (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	อายุต่ำกว่า 40 ปี			อายุ 40 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมกลางแจ้ง						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการ กิจกรรมกลางแจ้งมากขึ้นเพียงใด	3.72	.81	สูง	3.61	.73	ปานกลาง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมี ประมาณ ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเพิ่มมากขึ้น เพียงใด	3.76	.69	สูง	3.64	.69	ปานกลาง
3. ท่านต้องการใช้เวลาว่างของท่านกิจกรรม กลางแจ้งเพียงใด	3.80	.73	สูง	3.85	.74	สูง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วน สนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมกลางแจ้ง เพียงใด	3.87	.83	สูง	3.85	.74	สูง
5. เข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งด้วยเพียงใด	3.81	.75	สูง	3.88	.72	สูง
รวม	3.80	.61	สูง	3.77	.54	สูง

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ทั้งในกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการด้านกิจกรรมกลางแจ้งโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนในเรื่องกิจกรรมกลางแจ้งมากเป็นอันดับแรก ตลอดจนต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งมากเป็นอันดับสอง และต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมกลางแจ้งมากเป็นอันดับสาม ในขณะที่กลุ่มนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป กลับมีความต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมกลางแจ้งมากเป็นอันดับสอง และต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรม รวมทั้งต้องการให้องค์กรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับสาม

ตาราง12 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรม
ประเภทเกมของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	อายุต่ำกว่า 40 ปี			อายุ 40 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ประเภทเกม						
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเกมและกีฬาเหล่านี้เพียงใด						
- โยนห่วง	2.82	.90	ปานกลาง	3.00	.88	ปานกลาง
- หมากรูก	2.97	.90	ปานกลาง	3.17	.93	ปานกลาง
- หมากฮอส	2.86	1.06	ปานกลาง	2.88	1.24	ปานกลาง
- หมากล้อม	3.17	1.09	ปานกลาง	3.05	1.09	ปานกลาง
- ปาลูกดอก	4.36	.80	สูง	4.73	.51	สูง
ประเภทกีฬา						
- ฟุตบอล	3.63	1.01	ปานกลาง	3.91	.90	สูง
- บาสเกตบอล	3.47	.79	ปานกลาง	3.47	.96	ปานกลาง
- วอลเลย์บอล	3.66	.83	ปานกลาง	5.05	.85	สูง
- แบดมินตัน	3.35	.81	ปานกลาง	3.35	.77	ปานกลาง
- เทนนิส	3.26	.90	ปานกลาง	3.26	.82	ปานกลาง
- ปิงปอง	3.11	.84	ปานกลาง	3.17	.83	ปานกลาง
- เซปักตะกร้อ	3.19	.95	ปานกลาง	2.94	1.01	ปานกลาง
- เปตอง	3.10	1.03	ปานกลาง	3.08	.96	ปานกลาง
- แฮนด์บอล	3.67	.86	สูง	3.55	.74	ปานกลาง
กิจกรรมสังคม						
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเหล่านี้เพียงใด						
- งานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี	3.77	.72	สูง	3.97	.75	สูง
- งานกีฬาประจำปี	3.70	.71	สูง	3.73	.75	สูง
กิจกรรมดนตรีและเพลง						
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลงเหล่านี้เพียงใด						
- ประกวดร้องเพลง (คาราโอเกะ)	3.48	.79	ปานกลาง	3.55	.74	ปานกลาง
- ฟังเพลง	3.56	.78	ปานกลาง	3.64	.64	ปานกลาง
- การเต้นประกอบเพลง	3.63	.76	ปานกลาง	3.61	.73	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	อายุต่ำกว่า 40 ปี			อายุ 40 ปีขึ้นไป		
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ
กิจกรรมกลางแจ้ง						
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้ง						
เหล่านี้เพียงใด						
- การท่องเที่ยว	3.71	.81	สูง	3.58	.70	ปานกลาง
- การอยู่ค่ายพักแรม	3.68	.80	สูง	3.67	.80	สูง
- การปลูกต้นไม้	3.85	.71	สูง	3.85	.65	สูง
- ธรรมชาติศึกษา	3.86	.78	สูง	3.79	.68	สูง

จากตาราง12 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีและ 40 ปีขึ้นไป ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทเกมปาลูกตอก สูงมากเป็นอันดับหนึ่ง ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับประเภทกีฬา นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภท กีฬาแอนดบอลสูงเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุ 40ปีขึ้นไป กลับต้องการ เข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬาบอลเลย์บอล นอกจากนี้ ในประเภทกิจกรรมทางสังคม นักสื่อสารมวลชน สายกีฬา ทั้งที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป ต้องการงานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปีสูงมากเป็น อันดับแรก ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ในประเภทกิจกรรมดนตรีและเพลง นักสื่อสารมวลชนสาย กีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเต้นประกอบเพลงสูงเป็นอันดับหนึ่ง แต่ใน กลุ่มที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป กลับต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการฟังเพลง นอกจากนี้ สำหรับประเภทกิจ กรรมกลางแจ้ง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมธรรม ชาติศึกษาสูงเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่กลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไปต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกต้นไม้เป็น อันดับหนึ่ง

ตาราง 13 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและปฏิบัติงาน
ภายนอกสำนักงาน ด้านกิจกรรมเกมและกีฬา (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน			ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมเกมและกีฬา						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัดสถานที่ในการเล่นเกมและ กีฬาเพิ่มขึ้น	4.29	.81	สูง	4.14	.82	สูง
2. ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการกิจ กรรมเกมและ กีฬาเพียงใด	4.16	.76	สูง	3.87	.78	สูง
3. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมี งบประมาณในการจัดกิจกรรมเกม และกีฬาเพิ่มมากขึ้นเพียงใด	4.02	.74	สูง	4.0	.73	สูง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วน สนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมเกม และกีฬาเพียงใด	3.91	.75	สูง	3.91	.78	สูง
5. ท่านต้องการให้มีการจัดการแข่งขัน เกมและกีฬาภายในองค์กรเพียงใด	3.54	.64	ปานกลาง	3.42	.77	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหา วิทยากรมาให้ความรู้ในกิจกรรมเกม และกีฬาเพียงใด	3.59	.83	ปานกลาง	3.45	1.00	ปานกลาง
7. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กร เข้าร่วมกิจกรรมเกมและกีฬาด้วย เพียงใด	3.40	.92	สูง	3.73	.83	สูง
รวม	3.84	.52	สูง	3.46	.42	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน มีความต้องการด้านกิจกรรมเกมและกีฬาโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่ในการเล่นเกมและกีฬาเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รวมทั้งมีความต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมเกมและกีฬาสูงเป็นอันดับรองลงมา และมีความต้องการให้องค์กรมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกมและกีฬาสูงเป็นอันดับสาม ในขณะที่ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน ในด้านกิจกรรมเกมและกีฬาโดยรวมกลับอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไร ก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน ต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่ในการเล่นเกมและกีฬาเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ต้องการให้องค์กรมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกมและกีฬา และมีความต้องการให้องค์กรมีส่วน สนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมเกมและกีฬามากขึ้นตามลำดับ

ตาราง 14 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและปฏิบัติงาน
 ภายนอกสำนักงาน ด้านกิจกรรมทางสังคม (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน			ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กิจกรรมทางสังคม						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการ จัดสถานที่ในการจัดกิจกรรมทาง สังคม เพียงใด	3.56	.68	ปานกลาง	3.88	.76	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีม งบประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคม มากขึ้นเพียงใด	3.72	.69	สูง	3.82	.76	สูง
3. ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการทำ กิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.43	.68	ปานกลาง	3.69	.82	ปานกลาง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีส่วนสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรม ทางสังคมเพียงใด	3.43	.80	ปานกลาง	3.68	.73	ปานกลาง
5. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัด กิจกรรมทางสังคมเพียงใด	3.59	.68	ปานกลาง	3.65	.78	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอก องค์กร เข้ามาร่วมกิจกรรมทางสังคม เพียงใด	3.62	.59	ปานกลาง	3.75	.75	ปานกลาง
รวม	3.56	.40	ปานกลาง	3.72	.50	สูง

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน มีความต้องการด้านกิจกรรมทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาต้องการให้องค์กรมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กร เข้ามาร่วมกิจกรรมทางสังคมสูงเป็นอันดับสอง และต้องการให้องค์กรจัดกิจกรรมทางสังคมสูงเป็นอันดับสาม ส่วนนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน กลับต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่ในการจัดกิจกรรมทางสังคม มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ต้องการให้องค์กรมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคม และต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กร เข้ามาร่วมกิจกรรมทางสังคมเป็นอันดับสามตามลำดับ

ตาราง 15 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและปฏิบัติงาน
 ภายนอกสำนักงาน ด้านดนตรีและเพลง (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน			ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน		
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ
กิจกรรมดนตรีและเพลง						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัดสถานที่ในการจัดกิจกรรม ดนตรีและเพลงเพียงใด	3.67	.66	สูง	3.76	.80	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลงมาก ขึ้นเพียงใด	3.83	.55	สูง	3.63	.78	ปานกลาง
3. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมดนตรีและ เพลงมากขึ้นเพียงใด	3.81	.56	สูง	3.60	.77	ปานกลาง
4. ท่านต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรม ดนตรีและเพลงเพียงใด	3.59	.59	ปานกลาง	3.57	.71	ปานกลาง
5. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหา วิทยากรมาให้ความรู้ในกิจกรรม ดนตรีและเพลงเพียงใด	3.62	.54	ปานกลาง	3.61	.70	ปานกลาง
6. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอก องค์กรเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและ เพลงเพียงใด	3.59	.49	ปานกลาง	3.78	.71	สูง
7. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านส่วน สนับสนุนเรื่องของกิจกรรมดนตรีและ เพลงเพียงใด	3.72	.69	สูง	3.92	.71	สูง
8. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัด การประกวดดนตรีและเพลงภายใน องค์กรขึ้นเพียงใด	3.64	.78	ปานกลาง	3.79	.85	สูง
รวม	3.69	.32	สูง	3.71	.45	สูง

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่ปฏิบัติงาน ทั้งภายในสำนักงานและปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน มีความต้องการด้านกิจกรรมดนตรีและเพลงโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานต้องการให้องค์กรมีการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลงมากขึ้น มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ มีความต้องการให้องค์กรมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลงมากขึ้นเป็นอันดับสอง และต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนเรื่องกิจกรรมดนตรีและเพลงสูงเป็นอันดับสาม ในขณะที่ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน มีความต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนเรื่องของกิจกรรมดนตรีและเพลง มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ต้องการให้องค์กรจัดประกวดดนตรีและเพลง และต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลงสูงเป็นอันดับที่สาม ตามลำดับ

ตาราง 16 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและปฏิบัติงาน
 ภายในสำนักงาน ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน			ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน		
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ
กิจกรรมกลางแจ้ง						
1. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการ จัดกิจกรรมกลางแจ้งมากขึ้นเพียงใด	3.56	.64	ปานกลาง	3.73	.82	สูง
2. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมี งบประมาณในการจัดกิจกรรมกลาง แจ้งเพิ่มมากขึ้นเพียงใด	3.78	.62	สูง	3.73	.82	สูง
3. ท่านต้องการใช้เวลาว่างของท่านทำ กิจกรรมกลางแจ้งเพียงใด	3.83	.68	สูง	3.80	.74	สูง
4. ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมี ส่วนสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรม กลางแจ้งเพียงใด	3.81	.65	สูง	3.88	.74	สูง
5. ท่านต้องการให้บุคคลภายนอก เข้า ร่วมกิจกรรมกลางแจ้งด้วยเพียงใด	3.83	.68	สูง	3.82	.76	สูง
รวม	3.77	.50	สูง	3.80	.74	สูง

จากตาราง 16 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่
 ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน มีความต้องการด้านกิจกรรม
 กลางแจ้งโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่
 ปฏิบัติงานภายในสำนักงานต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมกลางแจ้งและต้องการให้บุคคล
 ภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งด้วย มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่
 ต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมกลางแจ้ง และต้องการให้องค์กรมีบ
 ประมาณในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับสาม ในขณะที่ นักสื่อสารมวลชน
 สายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน กลับต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนในเรื่องของ
 กิจกรรมกลางแจ้ง มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ต้องการให้บุคคลภาย
 นอกเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้ง และมีความต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมกลางแจ้งสูงเป็นอันดับ
 สามตามลำดับ

ตาราง 17 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทเกมของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน (N=210)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน			ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน		
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ
ทำนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเกมและกีฬา เหล่านี้เพียงใด						
ประเภทเกม						
- โยนห่วง	3.16	.89	ปานกลาง	2.79	.89	ปานกลาง
- หมากรุก	3.37	.89	ปานกลาง	2.92	.88	ปานกลาง
- หมากล้อม	3.05	1.02	ปานกลาง	3.17	1.11	ปานกลาง
- ปาลูกดอก	4.64	1.02	ปานกลาง	3.17	1.11	สูง
ประเภทกีฬา						
- ฟุตบอล	3.83	.98	สูง	3.64	1.00	ปานกลาง
- บาสเกตบอล	3.64	.91	ปานกลาง	3.43	.80	ปานกลาง
- วอลเลย์บอล	3.51	.86	ปานกลาง	3.32	.80	ปานกลาง
- เทนนิส	3.29	.81	ปานกลาง	3.26	.90	ปานกลาง
- ปิงปอง	3.10	.80	ปานกลาง	3.12	.84	ปานกลาง
- เซปักตะกร้อ	3.05	1.02	ปานกลาง	3.17	.95	ปานกลาง
- แฮนด์บอล	3.59	.83	ปานกลาง	3.67	.84	สูง
กิจกรรมทางสังคม						
ทำนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เหล่านี้เพียงใด						
- งานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี	3.72	.83	สูง	3.75	.75	สูง
- งานกีฬาสีประจำปี	3.70	.74	สูง	3.67	.93	สูง
กิจกรรมดนตรีและเพลง						
ทำนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลง เหล่านี้เพียงใด						
- ประกวดร้องเพลง (คาราโอเกะ)	3.54	.60	ปานกลาง	3.49	.82	ปานกลาง
- ฟังเพลง	3.70	.61	สูง	3.55	.79	ปานกลาง
- การเต้นประกอบเพลง	3.64	.78	ปานกลาง	3.64	.76	ปานกลาง

ตาราง 17 (ต่อ)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา	ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน			ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ทำนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้ง เหล่านี้เพียงใด						
- การท่องเที่ยว	3.64	.63	ปานกลาง	3.70	.82	สูง
- การอยู่ค่ายพักแรม	3.64	.63	ปานกลาง	3.70	.82	สูง
- การปลูกต้นไม้	3.64	.63	ปานกลาง	3.90	.71	สูง
- ธรรมชาติศึกษา	3.86	.67	สูง	3.84	.76	สูง

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน และปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน ต่างมีต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทเกมปาลูกดอก มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง สำหรับประเภทกีฬา นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬาฟุตบอลสูงเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน กลับมีต้องการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬาออลเลย์บอลสูงเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ สำหรับประเภทกิจกรรมทางสังคม นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาทั้งที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและภายนอกสำนักงาน ต่างมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมงานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปีสูงเป็นอันดับหนึ่ง ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ในประเภทกิจกรรมดนตรีและเพลง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเต้นประกอบเพลงสูงเป็นอันดับหนึ่ง แต่ในขณะที่ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน กลับมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการฟังเพลงสูงเป็นอันดับหนึ่ง สำหรับประเภทกิจกรรมกลางแจ้ง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานต้องการเข้าร่วมกิจกรรมธรรมชาติศึกษาสูงเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน กลับมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกต้นไม้สูงเป็นอันดับหนึ่ง

ตาราง 18 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐานและระดับต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ในด้านกิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรม
ดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยจำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
กิจกรรมเกมและกีฬา				
ต่ำกว่า 40 ปี	176	3.46	.38	ปานกลาง
40 ปีขึ้นไป	37	3.58	.53	ปานกลาง
รวม	210	3.48	.41	ปานกลาง
กิจกรรมทางสังคม				
ต่ำกว่า 40 ปี	176	3.69	.50	สูง
40 ปีขึ้นไป	34	3.75	.47	สูง
รวม	210	3.70	.49	สูง
กิจกรรมดนตรีและเพลง				
ต่ำกว่า 40 ปี	176	3.71	.43	สูง
40 ปีขึ้นไป	34	3.69	.43	สูง
รวม	210	3.71	.43	สูง
กิจกรรมกลางแจ้ง				
ต่ำกว่า 40 ปี	176	3.80	.61	สูง
40 ปีขึ้นไป	34	3.77	.54	สูง
รวม	210	3.79	.60	สูง
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยรวม	210	3.69	.36	สูง

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาจำแนกตามอายุโดยรวมมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในระดับสูง กิจกรรมที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีและอายุ 40 ปีขึ้นไป ต้องการคือกิจกรรมกลางแจ้ง มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี

ต้องการได้แก่ กิจกรรมดนตรีและเพลง ในขณะที่กลุ่มที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปต้องการกิจกรรมทางสังคม สำหรับอันดับที่สาม นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความต้องการคือ กิจกรรมทางสังคม ในขณะที่กลุ่มที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปต้องการคือกิจกรรมดนตรีและเพลง

ตาราง 19 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในด้านกิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยจำแนกตามลักษณะงาน

ลักษณะ	N	$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
กิจกรรมเกมและกีฬา				
ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน	37	3.57	.35	ปานกลาง
ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน	173	3.46	.42	ปานกลาง
รวม	210	3.48	.41	ปานกลาง
กิจกรรมทางสังคม				
ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน	37	3.56	.40	ปานกลาง
ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน	173	3.72	.50	สูง
รวม	210	3.70	.49	สูง
กิจกรรมดนตรีและเพลง				
ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน	37	3.69	.32	สูง
ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน	173	3.71	.45	สูง
รวม	210	3.70	.43	สูง
กิจกรรมกลางแจ้ง				
ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน	37	3.77	.50	สูง
ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน	173	3.80	.62	สูง
รวม	210	3.79	.60	สูง
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยรวม	210	3.67	.35	สูง

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา เมื่อจำแนกตามลักษณะงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า กิจกรรมที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานและภายนอกสำนักงาน ต้องการเหมือนกัน คือ กิจกรรมกลางแจ้ง มีระดับความต้องการสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมดนตรีและเพลง อย่างไรก็ตาม นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน กลับมีความต้องการกิจกรรมเกมและกีฬาสูงเป็นอันดับสาม ในขณะที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงานต้องการ คือ กิจกรรมทางสังคม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

กิจกรรมเกมและกีฬา

1. ควรจัดกีฬาทุกปี
2. ต้องการงบประมาณสร้างสนามฟุตบอล
3. กิจกรรมเกมและกีฬา จะทำให้ร่างกายแข็งแรง และมีน้ำใจนักกีฬา
4. ต้องการให้มีฟิตเนส
5. ควรมีสถานที่อุปกรณ์ กีฬา เปิดให้บริการได้ตามเวลาที่เหมาะสม
6. น่าจะมีการแข่งขันชมมวย
7. ต้องการให้จัดการแข่งขันฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเกตบอล ตะกร้อ มากๆ
8. เกมวิ่งเปี้ยวเป็นเกมที่สนุกสนาน
9. ต้องการให้มีการจัดกีฬาประเภทเดี่ยว
10. ต้องการให้จัดเบสบอล
11. ต้องการให้มีฟุตบอลลีก
12. ต้องการให้แข่งขันกีฬาตามโอกาส แต่ควรหลีกเลี่ยงกีฬาที่เกิดการปะทะ
13. ควรมีการแข่งขันกีฬาเพื่อการกุศล
14. ควรจัดสถานที่ฝึกซ้อมก่อนการแข่งขัน
15. ควรมีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

กิจกรรมทางสังคม

1. ควรจัดกีฬาแข่งขันกับองค์กรอื่นๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์
2. ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมทางสังคมบ่อยๆ
3. แต่ละสัปดาห์น่าจะมีวันสปอร์ตเดย์

4. น่าจะมีการทำบุญประจำปีร่วมกัน
5. ต้องการให้มีการจัดฉลองในเทศกาลสำคัญๆ
6. ต้องการให้มีการจัดเลี้ยง และมีการจับสลากแจกรางวัลใหญ่ๆ
7. ที่ผ่านมา งานเลี้ยง สถานที่ดี แต่อาหารไม่เพียงพอ การแสดงบนเวทีเย็นเยื่อไปหน่อย
8. ควรมีกิจกรรมทางสังคมประจำและกำหนดวันที่แน่นอน

กิจกรรมดนตรีและเพลง

1. ให้โอกาสผู้ที่มีความสามารถได้มีโอกาสดังออก
2. ควรมีการเปิดเพลงให้ฟังในแผนก หรือชั้นต่างๆ ในบริษัท
3. จัดเพลงให้ฟังประเภทแจ๊ส คลาสสิก
4. น่าจะมีการจัดเต้นแอโรบิค ทุกวันศุกร์
5. ต้องการให้มีการประกวดร้องเพลง จัดคอนเสิร์ต
6. ต้องการให้มีการจัดประกวดวงดนตรี
7. ต้องการให้มีการประกวดเล่นกีตาร์
8. กิจกรรมดนตรีและเพลงควรจัดร่วมกับงานเลี้ยงสังสรรค์
9. น่าจะมีตู้คาราโอเกะ ทำให้พนักงาน คลายเครียดนอกเวลางาน

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ควรมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในองค์กร
2. ทำให้คนในองค์กรรู้จักษาทรัพยากรธรรมชาติ
3. ต้องการให้มีการปลูกป่าและมีวิทยากรแนะนำเรื่องธรรมชาติ
4. ควรจัดค่ายพักแรม
5. ควรจัดอบรม สัมมนา นอกสถานที่
6. ต้องการให้มีการจัดไปเที่ยวต่างประเทศใกล้ๆ เช่น มาเลเซีย ลาว เป็นต้น
7. ควรจัดทัวร์ราคาพิเศษสำหรับพนักงาน
8. จัดแรลลี่ เชิญคนภายนอกมาร่วมด้วย
9. น่าจะมีเวลาในการท่องเที่ยวมากกว่านี้

บทที่ 5

สรุปผล ข้ออภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมนันทนาการในประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

ความมุ่งหมายและวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อศึกษา ถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในองค์กรสื่อสารมวลชน จำนวนทั้งสิ้น

327 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา จำนวน 210 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ และ ลักษณะงานแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมดนตรีและเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง โดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ เป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ในแต่ละองค์กร แต่ละรายการให้สมบูรณ์ได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 210 คน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจากนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร อายุ ลักษณะงาน โดยแจกแจงความถี่เป็นจำนวนค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
3. วิเคราะห์ระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยแสดงจำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการ
4. ประมวลผลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยายเป็นรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า กิจกรรมที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดคือ กิจกรรมกลางแจ้ง อย่างไรก็ตาม ความต้องการในอันดับรองลงมาของทั้งสองกลุ่มอายุกลับมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความต้องการกิจกรรมดนตรีและเพลง ในขณะที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป กลับมีความต้องการ กิจกรรมทางสังคม

เมื่อจำแนกตามลักษณะงานพบว่า กิจกรรมที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ทั้งที่ปฏิบัติงานภายในและภายนอกสำนักงาน มีความต้องการมากที่สุดเหมือนกันเป็นอันดับแรกและอันดับรองลงมา ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมดนตรีและเพลง ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานมีความต้องการกิจกรรมเกมและกีฬา

ลงมา ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมดนตรีและเพลง ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานมีความต้องการกิจกรรมเกมและกีฬาเป็นอันดับสาม ในขณะที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน กลับมีความต้องการ กิจกรรมทางสังคม

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของความต้องการทางด้านกิจกรรมเกมและกีฬา พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความต้องการให้องค์กรจัดสถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมเกมและกีฬาเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับแรก ส่วนประเภทเกมที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีความต้องการมากที่สุดคือ เกมปาลูกดก และกิจกรรมประเภทกีฬาที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีความต้องการมากที่สุดคือ กีฬาวอลเลย์บอล สำหรับประเภทกิจกรรมด้านดนตรีและเพลงที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีความต้องการมากที่สุดคือ การเดินประกอบเพลง นอกจากนี้ ในประเภทกิจกรรมกลางแจ้งที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาต้องการมากที่สุดคือ ธรรมชาติศึกษา สำหรับประเภทกิจกรรมทางสังคม นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีความต้องการให้องค์กรมีการจัดสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเภทกิจกรรมดนตรีและเพลง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่มีความต้องการให้องค์กรมีส่วนสนับสนุนให้เข้าร่วมทำกิจกรรมดนตรีและเพลงเพิ่มขึ้น ซึ่งคล้ายคลึงกับประเภทกิจกรรมกลางแจ้ง ที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความต้องการให้องค์กรสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมกลางแจ้งเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

สำหรับ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ในประเภทกิจกรรมเกมและกีฬา พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความคิดเห็นว่า องค์กรควรมีการจัดสรรงบประมาณสร้างสถานที่สำหรับเล่นและฝึกซ้อมกีฬาเพิ่มมากขึ้น เช่น สนามฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเกตบอล ตะกร้อ ฟิตเนส เป็นต้น รวมทั้งมีความต้องการให้มีการแข่งขันกีฬาในประเภทต่าง ๆ เป็นประจำทุกปีตามโอกาส นอกจากนี้ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมทางสังคม นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความเห็นว่า องค์กรควรจัดให้มีงานเลี้ยง งานประจำปีตามเทศกาลสำคัญต่างๆ สำหรับกิจกรรมดนตรีและเพลง นัก สื่อสารมวลชน สายกีฬา มีข้อเสนอแนะว่า องค์กรควรจัดให้มีการประกวดร้องเพลง ประกวดวงดนตรี รวมทั้งควรมีการเปิดเพลงในองค์กรเพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดอันเกิดจากการทำงาน สำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว อบรม สัมมนา กิจกรรมปลูกป่าหรือการแข่งขันแรลลี่ ระหว่างพนักงานภายในองค์กร หรือบุคคลภายนอก ตามสถานที่ต่าง ๆ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีประเด็นอภิปรายดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาผลจากการวิจัยในภาพรวม พบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับความต้องการที่สูง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาเห็นความสำคัญและคุณค่าของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ และมีความรู้สึกว่าการกิจกรรมนันทนาการสามารถช่วยให้เกิดการผ่อนคลายความตึงเครียด จากการปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของบัลเลอร์ (Butler, 1959 : 14 -15) ที่ว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ นันทนาการเป็นวิธีหาความสุข ซึ่งก่อให้เกิดความสมดุลในชีวิตการทำงานและการพักผ่อน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความต้องการซึ่งจำแนกตามอายุแล้วพบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในทุกกลุ่มอายุมีความต้องการกิจกรรมกลางแจ้งมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะงานของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับกีฬาเป็นประจำ จึงทำให้รู้สึกเกิดความเบื่อหน่ายในกิจกรรมเกม และกีฬา และต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทอื่น มาช่วยในการผ่อนคลายความตึงเครียดมากกว่ากิจกรรมเกมและกีฬาดังกล่าว รวมทั้ง ลักษณะงานนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาต้องใช้ความกระตือรือร้น คล่องแคล่ว ฉับไว ในการรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางด้านกีฬา โดยไม่สามารถกำหนดวัน เวลาในการทำงานที่แน่นอนได้ ส่งผลให้นักสื่อสารมวลชนสายกีฬามีพฤติกรรมบุกเบิกค้นหา (Exploratory Behaviors) และทำให้มีความต้องการในกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการบุกเบิกค้นคว้า ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า กิจกรรมกลางแจ้งที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความต้องการเป็นอันดับแรก ได้แก่ ธรรมชาติศึกษา ซึ่งสอดคล้องกันดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 15 - 17) ได้กล่าวถึง ในเรื่องพฤติกรรมของคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการบุกเบิกค้นคว้า ได้แก่ การท่องเที่ยวพักผ่อน การสวนรักษาศาสตร์พยากรณ์ธรรมชาติ การเดินป่า การไต่เขา เป็นต้น ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า การที่นักสื่อสารมวลชนมีความความต้องการกิจกรรมนันทนาการในระดับสูง เนื่องมาจากมีความต้องการผ่อนคลายความตึงเครียด อันเกิดจากการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน โดยเลือกประเภทกิจกรรมกลางแจ้ง ในส่วนของธรรมชาติศึกษา มาเป็นกิจกรรมเพื่อตอบสนองพฤติกรรมและความต้องการ ดังที่เอนก หงษ์ทองคำ (2542 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงประเภทกิจกรรมกลางแจ้งไว้ว่า เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา เพื่อสุขภาพ ทั้งทางกาย อารมณ์และจิตใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่านักสื่อสารมวลชนสายกีฬาอาจมีความเครียด อันเกิดจากการทำงานค่อนข้างมาก และมีความต้องการที่จะผ่อนคลายความตึงเครียดเหล่านั้นด้วยกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งกิจกรรมนันทนาการที่นักสื่อสารมวลชนสายกีฬาในทุกกลุ่มอายุ คือ กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ทั้งที่ปฏิบัติงานภายในและภายนอกสำนักงาน มีความต้องการมากที่สุดคือ กิจกรรมกลางแจ้ง แสดงว่านักสื่อสารมวลชนสายกีฬาต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวและธรรมชาติศึกษามากที่สุด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความผ่อนคลายจากการทำงานและเป็นกิจกรรมที่สามารถทำร่วมกันเป็นหมู่คณะ ดังนั้น ทางองค์กรควรจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้กับนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยในการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน ซึ่งส่งผลให้นักสื่อสารมวลชนสายกีฬา สามารถกลับมาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการทำงาน อันจะเป็นประโยชน์กับองค์กรและสังคมโดยรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายอื่นๆ
2. ศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในองค์กรรัฐบาลและเอกชน
3. ศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคคลทั่วไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานคร. (2539). รายงานประจำปี ฝ่ายพัฒนาเยาวชน. กรุงเทพฯ:กองนันทนาการ.
กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมพลศึกษา
และสุขภาพ กรมฯ.
- กรรณิการ์ พันธ์อำพล. (2529). ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาในสถาบัน
ผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิม. ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- กวิน คชนทร์เดชา. (2529). ความต้องการการบริหารเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชน
ในหมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กองส่งเสริมสุขภาพและพลศึกษา กรมพลศึกษา. (2526). การเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย
ของประชาชน กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ
สัมมนาระดับชาติ เรื่องบทบาทของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ในการ
ส่งเสริมกีฬา และการออกกำลังกายสำหรับทุกคน ระหว่างวันที่ 21 – 24 พฤศจิกายน
2526 (องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ – ยูเนสโกให้การ
อุดหนุน. อัดสำเนา.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2528). การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด เอ เอ็นที.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 – 2539).
กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- การพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,คณะกรรมการ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่เจ็ด พ.ศ.2535 – 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็โปรดักชั่น,
ม.ป.พ.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์. (2528). “การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชนในกรุงเทพฯ,”
ใน บทบาทของสถาบันการศึกษากีฬาและหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมกีฬา
และการออกกำลังกายสำหรับทุกคน. หน้า 153 – 156. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา.

- จินดา ปันบรรจง. (2544). ความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนในลานกีฬากลุ่ม
เจ้าพระยาของกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรินทร์ ธานีรัตน์. (2515). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จิรากรณ์ ศิริประเสริฐ. . (2525). ความต้องการและการจัดบริการด้านการออกกำลังกาย
เพื่อส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เจริญ กระบวนรัตน์. (2525). ความต้องการการบริการด้านการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริม
สุขภาพของข้าราชการและนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- _____. (2531). "ร่างกายกับผลที่ได้รับจากการออกกำลังกาย," สุขศึกษา พลศึกษา
สันตนาการ. 14 (2) : 71 – 76.
- ชลิต รัตน์. (2538). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรใน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ชูเกียรติ เกียรติธีรรัตน์. ความต้องการกิจกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษาสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชน.
- ถนอมวรรณ อยู่ขำ. (2537). พฤติกรรมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของบุคลากรสังกัด
กรมพลศึกษาในส่วน กลาง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองสุข สัมปหังสิต. (2536). การใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกายของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิริยาสัน.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). การวิจัยประเมินผล : หลักการและกระบวนการ.
กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร.
- ประพนธ์ ชนารักษ์. (2537). และคนอื่นๆ การสำรวจสภาพปัญหาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา
กีฬาสหวิทยาลัยล้านนา. อุดรดิตต์ : วิทยาลัยครูอุดรดิตต์.

- ประมะ สตะเวทิน. (2541). การสื่อสารมวลชนกระบวนการและทฤษฎี. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัท ฟิงเกอร์ปรีน แอนด์ มีเดีย จำกัด
- พิสมัย พลายงาม. (2529). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรม ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพชรรัตน์ หิรัญชาติ. (2530). ความต้องการการจัดบริหารออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และสมรรถภาพทางกายของบุคลากรในหน่วยงานเอกชนในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนภรณ์ ทันตกาญจน์พันธุ์. (2530). ความต้องการบริการการออกกำลังกายของข้าราชการ ตำรวจกองปราบปรามสามยอด. ปรินญาณิพนธ์ ก.ศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- รังสฤษฎ์ เสริฐชัย. (2534). เอกสารหมายเลข 2/2534. งานนันทนาการ กองส่งเสริม พลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา. อัดสำเนา.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2523). หลักและวิธีการสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2525). การออกกำลังกายสำคัญไฉน. สุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 8(4) : 56 – 64.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2524). การใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2525, ตุลาคม). "ความสำคัญและความจำเป็นของวิชาพลศึกษา,"วารสารสุขศึกษาพลศึกษา-สันทนาการ. 8(4) : 56 – 64.
- วสันต์ ชีรานุรักษ์. (2528). พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9 พ.ศ.2523). กรุงเทพฯ : ชีรานุสรณ์การพิมพ์.
- วุฒิพงษ์ ปรมัตถการ. (2537).การออกกำลังกาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ศิริพร สิทธิกุล. (2538). พฤติกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของพนักงานขาย ในห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมหวัง สมใจ. (2520). "การออกกำลังกายและพักผ่อน," วารสารสุขภาพสำหรับประชาชน 5. ม.ป.ป.
- สกล เจริญวงศ์. (2532). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ก.ศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนั่น ขจรประศาสน์. (2537). *นโยบายของกระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทรเฒ. (2529). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรววิทยา.
- สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น. (2523). *คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมเด็กเยาวชน ของศูนย์เยาวชนในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา "กีฬา นันทนาการ และอาชีพ"*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- แสงเพชร คูหาเรืองรอง. (2528). *ความต้องการการบริการด้านการออกกำลังกายของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- อุทัย หิรัญโช. (2523). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อรุณีประภา หอมเศรษฐี. (2535). *การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น*. ภาควิชาภาษาไทยและ ภาควิชาวันออก คณะมนุษยศาสตร์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Ann, Elizabeth D.A. (1977, April). "A survey of lifetime sports Needs and interests of senior Citizens in Middle Tennessee," *Dissertation Abstracts International*. 37(10) : 634 – A.
- Coronbach, Joseph L. (1970). *Essential of Psychological*. 3rd ed. New York ; Harper and Kow.
- Griffin ; Lean Everrest. (1966, March). "An Evaluation of Physical Education program for men In Selected University," *Dissertation Abstracts*. 27 : 3707 – 3708A.
- Holbrook, James Edward. (1993, February). "Current Problems and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education, Recreation and Athletics at Colleges And Universities," *Dissertation Abstracts International*. 53 : 2735 – A.

- Mellorowitz, H. (1973, August). *Effects of Training on the Heart and Circulation. Sport Medicine Seminar*. 1 : 55 – 56 ; 30
- Mueller. (1978). "Sport Club Development the 70 's Community Involvement." 26th Annual Conference Preceedings of the Nation Interamural Recreation Sport Association, p.p 144 –147, quoted in Viola K.Kliendienst and Arthur Weston, The Recreational Sport Program : School, Colleges and Communités. Englewood. Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Nountogmah, Samue; Yakuber. (1982). "Physical Education Program Offered in Iowa University," *Dissertation Abstract International*. n.d.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistical on introductory Analysis*. 2nd ed. Toky : Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพจน์ท์
อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์สมควร โพธิ์ทอง
อาจารย์ประจำภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์
อาจารย์ประจำภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จริยา สมประสงค์
อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
5. นายพิเชษฐ เกิดวิชัย
ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม เรื่อง
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อจัดเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา ดังนั้นคำตอบที่ให้อาจไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นต่อตัวท่านและองค์กร คำตอบของท่านจะเป็นแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสื่อสารมวลชนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับนักสื่อสารมวลชนสายกีฬาได้เข้าร่วมด้วยความพึงพอใจถูกต้องและเหมาะสมในโอกาสต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโปรดอ่านแบบสอบถามและใส่เครื่องหมาย ✓

ลงในช่อง () หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. อายุ

() ต่ำกว่า 40 ปี

() 40 ปีขึ้นไป

2. ลักษณะงาน

() ปฏิบัติงานภายในสำนักงาน

() ปฏิบัติงานภายนอกสำนักงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักสื่อสารมวลชนสายกีฬา
คำชี้แจง_ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่าน
และเติมประเภทของกิจกรรมเพิ่มเติมได้ ในช่องอื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อ ที่	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>กิจกรรมเกมและกีฬา</u> ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัด สถานที่ในการเล่นเกมและกีฬาเพิ่มขึ้น					
2.	ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรม เกมและกีฬาเพียงใด					
3.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกมและกีฬา เพิ่มมากขึ้นเพียงใด					
4.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วน สนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมเกมและ กีฬาเพียงใด					
5.	ท่านต้องการให้มีการจัดการแข่งขันเกม และกีฬาภายในองค์กรเพียงใด					
6.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหา วิทยากรมาให้ความรู้ในกิจกรรมเกมและ กีฬาเพียงใด					
7.	ท่านต้องการให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้า มาร่วมกิจกรรมเกมและกีฬาด้วยเพียงใด					

ข้อ ที่	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเกมและกีฬา เหล่านี้เพียงใด <u>ประเภทเกม</u> -โยนห่วง					
	-หมากรุก					
	-หมากรอก					
	-หมากล้อม					
	-ปาลูกดอก					
	<u>ประเภทกีฬา</u> -ฟุตบอล					
	-บาสเกตบอล					
	-วอลเลย์บอล					
	-แบดมินตัน					
	-เทนนิส					
	-ปิงปอง					
	-เซปักตะกร้อ					
	-เปตอง					
	-แฮนด์บอล					
9.	<u>กิจกรรมทางสังคม</u> ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัด สถานที่ในการจัดกิจกรรมทางสังคม เพิ่มขึ้น					
10.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีบ ประมาณในการจัดกิจกรรมทางสังคมมาก ขึ้นเพียงใด					
11.	ท่านต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรม ทางสังคมเพียงใด					

ข้อ ที่	ความต้องการกิจกรรมนั้นหนทางการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วน สนับสนุนในเรื่องของกิจกรรมทางสังคม เพียงใด					
13.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัด กิจกรรมทางสังคมเพียงใด					
14.	ท่านต้องการให้บุคลากรภายนอกองค์กร เข้ามาร่วมกิจกรรมทางสังคมเพียงใด					
15.	ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เหล่านี้เพียงใด - งานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี					
	-งานกีฬาประจำปี					
16.	<u>กิจกรรมดนตรีและเพลง</u> ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน มีการจัด สถานที่ในการจัดกิจกรรมดนตรีและเพลง เพิ่มขึ้น					
17.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการจัด กิจกรรมดนตรีและเพลงมากขึ้นเพียงใด					
18.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบ ประมาณในการจัดกิจกรรมดนตรีและ เพลงมากขึ้นเพียงใด					
19.	ท่านต้องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมดนตรี และเพลงเพียงใด					
20.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านจัดหา วิทยากรมาให้ความรู้ในกิจกรรมดนตรีและ เพลงเพียงใด					
21.	ท่านต้องการให้บุคลากรภายนอกองค์กรเข้า มาร่วมกิจกรรมดนตรีและเพลง เพียงใด					

ข้อ ที่	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีส่วน สนับสนุนเรื่องของกิจกรรมดนตรีและเพลง เพียงใด					
23.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่าน จัดการ ประกวดดนตรีและเพลงภายในองค์กรขึ้น เพียงใด					
24.	ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีและ เพลงเหล่านี้เพียงใด - ประกวดร้องเพลง (คาราโอเกะ)					
	- ฟังเพลง					
	-การเดินประกอบเพลง					
25.	<u>กิจกรรมกลางแจ้ง</u> ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีการจัด กิจกรรมกลางแจ้งมากขึ้นเพียงใด					
26.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมีงบ ประมาณในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เพิ่มมากขึ้นเพียงใด					
27.	ท่านต้องการใช้เวลาว่างของท่านทำ กิจกรรมกลางแจ้งเพียงใด					
28.	ท่านต้องการให้องค์กรของท่านมี ส่วนสนับสนุนในเรื่องของกิจกรรม กลางแจ้งเพียงใด					
29.	ท่านต้องการให้บุคคลภายนอก เข้า ร่วมกิจกรรมกลางแจ้งด้วยเพียงใด					

ข้อ ที่	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
30	ทำนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมกลาง แจ้ง เหล่านี้เพียงใด -การท่องเที่ยว					
	-การอยู่ค่ายพักแรม					
	- การปลูกต้นไม้					
	- ธรรมชาติศึกษา					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ด้านกิจกรรมเกมและกีฬา (เกม ได้แก่ โยนห่วง หมากรุก หมากระรอก ปาลูกดอก ฯลฯ
กีฬา ได้แก่ ฟุตบอลบาสเกตบอล วอลเลย์บอลฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

3.2 ด้านกิจกรรมทางสังคม (งานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี ,งานกีฬาสีประจำปี ฯลฯ

.....

.....

.....

.....

3.3 ด้านกิจกรรมดนตรีและเพลง (ประกวดร้องเพลง, ฟังเพลง, การเต้นประกอบเพลง ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

3.4 ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง (การท่องเที่ยว, การอยู่ค่ายพักแรม,การปลูกต้นไม้ ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ- นามสกุล นายพุทธรักษา มหาพันธ์
 วัน เดือน ปีเกิด 4 ตุลาคม 2521
 สถานที่เกิด โรงพยาบาลราชวิถี กรุงเทพฯ
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 38/30 หมู่บ้านเหมราชนิเวศน์ 2 ต. ตลาดขวัญ อ.เมือง จ. นนทบุรี 11000
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน บริษัท สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)
 459 ซอยลาดพร้าว 48 สามเสนนอก ห้วยขวาง กทม.10310

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2532 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดปากน้ำพิบูลสงคราม อ.เมือง จ.นนทบุรี
 พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
 พ.ศ. 2537 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์ กศน. โรงเรียนสาธิต
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 พ.ศ. 2541 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) เอกนิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
 พ.ศ. 2547 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) การจัดการนันทนาการ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ